

Точка на дневен ред: 5
Предлагач: **Надзорен одбор**

Материјал за Годишно собрание на акционери на НЛБ Банка АД Скопје

Извештај на Друштво за ревизија КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување за 2025 година

Надзорниот одбор му предлага на Собранието на акционери да го усвои следниот:

Извештај на Друштво за ревизија КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување за 2025 година

Во прилог:

- Извештај на Друштво за ревизија КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување за 2025 година;
- Одлука за разгледување и прифаќање на Извештај на КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување со Мислење на Надзорниот одбор по Извештајот.

Скопје, мај 2026 година

НЛБ Банка АД Скопје

**Финансиски извештаи изготвени во согласност со
Меѓународните стандарди за финансиско известување
За годината завршена на 31 декември 2025**

Со Извештај на независниот ревизор

Содржина

Нацрт Извештај на независниот ревизор до акционерите на НЛБ Банка АД Скопје	
Биланс на успех.....	1
Извештај за сеопфатна добивка	2
Извештај за финансиска состојба	3
Извештај за промени на капиталот	4
Извештај за паричниот тек	5
1. Општи информации	8
2. Преглед на значајните сметководствени политики	12
3. Управување со ризици.....	47
4. Нето-приходи од камати.....	101
5. Приходи од дивиденди	102
6. Нето-приходи од провизии и надомести	102
7. Нето-добивка/(загуба) од финансиски инструменти	103
8. Нето-добивка/(загуба) од финансиски обврски мерени по објективна вредност преку БУ	104
9. Нето-добивки/(загуби) од депризнавање на средства	104
10. Други оперативни приходи	104
11. Други оперативни расходи	105
12. Трошоци за вработените	105
13. Општи и административни трошоци.....	106
14. Амортизација.....	107
15. Резервирања	107
16. Исправка на вредноста	108
17. Данок на добивка	109
17. Данок на добивка (продолжува).....	110
18. Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки	110
18. Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки (продолжува)	111
19. Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка ...	111
19. Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка (продолжува)	112
20. Финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност.....	113
21. Должнички хартии од вредност.....	113
21. Должнички хартии од вредност (продолжува)	114
22. Кредити на и побарувања од банки	114
23. Кредити на и побарувања од комитенти	115
24. Останати финансиски средства.....	115
25. Движење на исправката за финансиските средства	116
25. Движење на исправката за финансиските средства (продолжува).....	118
25. Движење на исправката за финансиските средства (продолжува).....	119
25. Движење на исправката за финансиските средства (продолжува).....	120
26. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	120
26. Преземени средства врз основ на ненаплатени побарувања (продолжува)	121
27. Вложувања во придружени друштва (евидентирани по методот на главнина)	121
28. Вложување во недвижности.....	122
28. Вложување во недвижности (продолжува)	123
29. Недвижности, опрема и средства со право на употреба	124
30. Нематеријални средства	125
31. Наеми.....	126
31. Наеми (продолжува)	127
32. Останати средства.....	127
33. Финансиски обврски мерени по објективна вредност преку Биланс на успех.....	128
34. Финансиски обврски мерени по амортизирана набавна вредност.....	128
35. Депозити на банки.....	128
36. Депозити на други комитенти.....	129
37. Обврски по кредити	130
38. Субординирани обврски	131

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

38.	Субординирани обврски (продолжува).....	132
39.	Останати финансиски обврски.....	132
40.	Резервирања.....	133
40.	Резервирања (продолжува).....	134
41.	Останати обврски.....	135
42.	Трансакции со поврзани страни.....	135
42.	Трансакции со поврзани страни (продолжува).....	136
42.	Трансакции со поврзани страни (продолжува).....	137
43.	Запишан капитал.....	138
43.	Запишан капитал (продолжува).....	139
43.	Запишан капитал (продолжува).....	140
44.	Заработка по акција.....	141
45.	Промени во обврските што произлегуваат од финансиските активности.....	142
46.	Последователни настани.....	142

КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје
Ул. „Филип Втори Македонски“ бр.3
Скопје 1000, Република Северна Македонија
+389 (2) 3135 220
mk-office@kpmg.com
kpmg.com/mk

Овој документ претставува слободен превод на англискиот оригинал. Терминологијата што е актуелна во Република Северна Македонија е користена, каде што било изводливо, за целите на овој превод со цел да се олесни разбирањето. Во случај на различни толкувања, ќе преовладува англиската верзија.

Извештај на независниот ревизор

До акционерите на НЛБ Банка АД Скопје

Мислење

Ние извршивме ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје (“Банката”), коишто го вклучуваат:

- извештајот за финансиска состојба заклучно со 31 декември 2025 година;
- и, за годината од 1 јануари 2025 година до 31 декември 2025 година:
- билансот на успех;
  - извештајот за сеопфатна добивка;
  - извештајот за промени во капиталот;
  - извештајот за паричните текови;
- и
- белешки, вклучувајќи и информации за материјалните сметководствени политики и други објаснувачки информации („финансиски извештаи“).

Според нашето мислење, придружните финансиски извештаи даваат вистинска и објективна слика на финансиската состојба на Банката заклучно со 31 декември 2025 година, како и на нејзината финансиска успешност и нејзините парични текови за годината којашто завршува тогаш, во согласност со МСФИ сметководствените стандарди објавени од страна на Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (МСФИ сметководствени стандарди).

Основа за мислење

Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија (МСР). Нашите одговорности според наведените стандарди се опишани во делот *Одговорности*

на ревизорот за ревизијата на финансиските извештаи од нашиот извештај. Ние сме независни од Банката во согласност со Меѓународниот кодекс за етика на професионални сметководители (вклучувајќи ги и меѓународните стандарди за независност) на Меѓународниот одбор за стандарди за етика на сметководители како што е применлив за ревизии на финансиски извештаи на ентитети од јавен интерес во Република Северна Македонија (Кодекс на етика), заедно со етичките барања кои се релевантни за нашата ревизија на финансиските извештаи на ентитети од јавен интерес во Република Северна Македонија и ги исполниме нашите останати етички одговорности во согласност со овие барања и Кодексот на етика. Веруваме дека ревизорските докази што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето мислење.

Клучни ревизорски прашања

Клучни ревизорски прашања се оние прашања кои, според нашето професионално расудување, имале најголема значајност за нашата ревизија на финансиските извештаи во тековниот период. Овие прашања беа опфатени во контекст на нашата ревизија на финансиските извештаи како целина и во формирањето на нашето ревизорско мислење и ние не даваме посебно мислење во однос на овие прашања.

Ние ги утврдивме следните клучни ревизорски прашања:

Исправка на вредност за кредити и побарувања од други коминтенти — очекувани кредитни загуби

Нето-сметководствена вредност на кредитите на и побарувањата од други коминтенти на 31 декември 2025 година: МКД 103,001,097 илјади.

Нето-ослободување на исправката на вредност за кредити на и побарувања од други коминтенти признаено во 2025 година: МКД 60,589 илјади.

Вкупна исправка на вредност на 31 декември 2025 година: МКД 2,548,186 илјади.

Види белешка 2 “Преглед на значајните сметководствени политики”, белешка 2.29 “Значајни сметководствени проценки и расудувања” и белешка 25 “Кредити на и побарувања од коминтенти”.

Клучно ревизорско прашање

Како ова клучно ревизорско прашање беше опфатено во нашата ревизија

Исправките на вредност претставуваат најдобра проценка на раководството за очекуваните кредитни загуби (“ОКЗ”) на кредитите на и побарувањата од коминтенти мерени по амортизирана набавна вредност. Мерењето на ОКЗ согласно МСФИ 9 е сложен процес и вклучува значително расудување.

За редовни изложености (Група 1 и Група 2) и нефункционални изложености (Група 3) до 50,000 ЕУР за физички лица и до 100,000 ЕУР за правни лица, исправката на вредност се

Со поддршка на нашите стручни лица од областа на кредитен ризик и информации технологии (“ИТ”), нашите постапки вклучуваа:

— **Методологија и рамка:** оценка дали методологиите за исправка на вредност на Банката, вклучително и критериумите за класификација по групи, дефинициите за ненаплата и основите за групна наспроти поединечна оценка, и оценка дали истите се усогласени со МСФИ 9 и

пресметува на групна основа со користење на модели кои се базирани на клучни параметри како што се веројатност за ненаплата (англ. probability of default, PD), изложеност во моментот на ненаплата (англ. exposure at default, EAD) и стапка на загуба заради ненаплата (англ. loss given default, LGD). Овие модели зависат од идентификација на значително зголемување на кредитниот ризик, историски податоци за ненаплата и загуби, информации кои се ориентирани кон иднината, како и прилагодувања од страна на раководството.

За поголеми нефункционални изложености (Група 3), исправката на вредност се утврдува на поединечна основа со користење на модели за дисконтирање на очекуваните парични текови. Ова вклучува субјективност во идентификувањето на моментот на ненаплата и на други индикатори за ненаплата, како и во проценка на идните парични текови, вклучувајќи го времето и износот на наплатите и реализациите од обезбедувањето. Мерењето на овие исправки на вредност е особено сензитивно на претпоставките околу информации кои се ориентирани кон иднината, вредноста на обезбедувањето и времето на очекуваните парични текови.

Поради расудувањето вклучено во проценката на ОКЗ и сензитивноста на износот на исправката на промени во претпоставките, ја идентификувавме исправката на вредност на кредитите на и побарувањата од други коминтенти како област која бараше значајно внимание од страна на ревизорот и, согласно тоа, определивме дека е клучно ревизорско прашање.

соодветни за портфолиото и ризичниот профил на Банката.

— **Управување со ОКЗ и избрани контроли:** оценка на управувањето со развојот, одобрувањето, валидацијата и периодичниот преглед на моделите за ОКЗ и прилагодувањата, како и тестирање на одредени контроли релевантни за нашиот ревизорски пристап во однос на класификацијата по групи, клучните влезни податоци, промените на моделите и проверката и одобрувањето на исправките на вредност.

— **ОКЗ (изложености во Група 1, Група 2 и помали изложености во Група 3):**

оценка на информациите кои се ориентирани кон иднината и макроекономските сценарија користени во моделите преку споредба со надворешни проекции и пазарни податоци; критичко преиспитување на параметрите PD, LGD и EAD преку оцена на реалноста (англ. backtesting) на резултатите од моделите во однос на историските искуства со ненаплата и загуби; независно повторно извршување на класификацијата по групи за примерок на кредити користејќи ги релевантните индикатори за значително зголемување на кредитниот ризик; и повторна пресметка на поврзаните исправки на вредност.

— **Поединечни ОКЗ (поголеми изложености во Група 3):** за примерок на клиенти избран врз основа на ризик, се направи проценка дали индикаторите за безвреднување и класификација во Група 3 биле соодветно идентификувани преку увид во кредитни досиеја и разговори со вработените во кредитниот оддел; критичко преиспитување на клучните претпоставки кои се користени во проценката на паричните текови, вклучувајќи ги и стратегиите за наплата, времето на реализација и очекуваните наплати од обезбедувањето, преку увид во информации за корисникот на кредитот, оценките на обезбедувањето и, каде што беше возможно, пазарни податоци; и повторна пресметка на

	<p>обезвреднувањето за избраните кредити, вклучувајќи и примена на сензитивности за вредноста на обезбедувањето, стапките за дисконтирање и времето на наплата.</p> <p>— Севкупна оправданост и обелоденувања: анализа на движењата на исправките на вредност и стапките на покриеност за клучните портфолија во текот на годината, нивна споредба со релевантни информации од индустријата, како и оценка дали поврзаните обелоденувања за кредитен ризик и исправка на вредност соодветно ја опишуваат методологијата, клучните претпоставки, ажурирањата на моделите, сензитивноста и изворите на неизвесност на проценките, во согласност со применливата рамка за финансиско известување.</p>
--	---

Одговорности на раководството и оние кои се задолжени за управувањето за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготовката на финансиските извештаи кои даваат вистинска и објективна слика во согласност со МСФИ сметководствените стандарди, и за таква внатрешна контрола каква што раководството утврдува дека е неопходна за да се овозможи подготовка на финансиски извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, било да е резултат на измама или грешка.

При подготвувањето на финансиските извештаи, раководството е одговорно за проценка на способноста на Банката да продолжи под претпоставката за континуитет, обелоденувајќи, кога е применливо, прашања поврзани со континуитетот и користење на сметководствена основа на континуитет, освен ако раководството или има намера да ја ликвидира Банката или да го прекине работењето, или нема друга реална алтернатива освен да го стори тоа.

Оние кои се задолжени за управувањето се одговорни за надгледување на процесот на финансиско известување на Банката.

Одговорности на ревизорот за ревизијата на финансиските извештаи

Нашите цели се да стекнеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи како целина се ослободени од материјално погрешно прикажување, било како резултат на измама или грешка, и да издадеме ревизорски извештај кој го вклучува нашето мислење. Разумно уверување е високо ниво на уверување, но не е гаранција дека ревизијата спроведена во согласност со МСР секогаш ќе открие материјално погрешно прикажување кога тоа постои. Погрешните прикажувања може да произлезат како резултат на измама или грешка и се смета дека се материјални доколку, поединечно или во вкупен износ, разумно би се очекувало да влијаат на деловните одлуки на корисниците донесени врз основа на овие финансиски извештаи.

Како дел од ревизијата во согласност со МСР, применуваме професионално расудување и одржуваме професионален скептицизам во текот на целата ревизија. Исто така:

- Ги идентификуваме и проценуваме ризиците од материјално погрешно прикажување во финансиските извештаи, без разлика дали се резултат на измама или грешка, дизајнираме и извршуваме ревизорски процедури кои одговараат на тие ризици и прибавуваме ревизорски докази кои се достатни и соодветни да обезбедиме основа за нашето ревизорско мислење. Ризикот од неоткривање на материјално погрешно прикажување како резултат на измама е повисок од ризикот како резултат на грешка, поради тоа што измамата може да вклучи заговор, фалсификување, намерни пропусти, лажни прикажувања или заобиколување на внатрешната контрола.
- Стекнуваме разбирање за внатрешната контрола која е значајна за ревизијата со цел да дизајнираме ревизорски процедури соодветни на околностите, но не и со цел за изразување мислење за ефективноста на внатрешната контрола на Банката.
- Ја оценуваме соодветноста на користените сметководствени политики и разумноста на сметководствените проценки и поврзаните обелоденувања направени од страна на раководството.
- Донесуваме заклучок за соодветноста на применетата претпоставка за континуитет како сметководствена основа од страна на раководството и, врз основа на прибавените ревизорски докази, за тоа дали постои материјална неизвесност поврзана со настани или услови кои можат да предизвикаат значаен сомнеж во можноста на Банката да продолжи да работи под претпоставката на континуитет. Доколку заклучиме дека постои материјална неизвесност, тогаш е потребно да обрнеме внимание во нашиот ревизорски извештај на поврзаните обелоденувања во финансиските извештаи или, доколку таквите обелоденувања се несоодветни, да го модификуваме нашето мислење. Нашите заклучоци се засновани на ревизорските докази прибавени до датумот на нашето ревизорско мислење. Меѓутоа, идни настани или услови може да предизвикаат Банката да престане да работи според претпоставката на континуитет.
- Ја оценуваме севкупната презентација, структура и содржина на финансиските извештаи, вклучувајќи ги обелоденувањата, и дали финансиските извештаи ги претставуваат основните трансакции и настани на начин кој постигнува објективна презентација.
- Ја планираме и извршуваме ревизијата на групата за да прибавиме достатни и соодветни ревизорски докази во однос на финансиските информации на ентитетите или деловните единици во групата како основа за формирање на мислење за финансиските извештаи на групата. Ние сме одговорни за насочување, надзор и проверка на ревизорската работа извршена за целите на ревизијата на групата. Ние остануваме самојстојно одговорни за нашето ревизорско мислење.

Ги известивме оние кои се задолжени за управувањето, меѓу другото, и за планираниот обем и временскиот распоред на ревизијата и за значајните наоди од ревизијата, вклучувајќи ги евентуалните значајни недостатоци на внатрешната контрола што ги идентификувавме во текот на ревизијата.

Исто така, на оние кои се задолжени за управувањето им доставуваме изјава дека сме усогласени со релевантните етички барања во врска со независноста, и комуницираме со нив за сите односи и други прашања за кои разумно може да се смета дека влијаат на нашата

независност и, онаму каде што е применливо, активностите преземени за елиминирање на законите или применетите заштитни мерки.

Од прашањата за кои е комуницирано со оние кои се задолжени за управувањето, ги одредивме оние прашања кои беа од најголемо значење во ревизијата на финансиските извештаи во тековниот период и затоа се клучни ревизорски прашања. Ние ги опишуваме овие прашања во нашиот ревизорски извештај, освен доколку законот или регулативата оневозможуваат јавно обелоденување за ова прашање или кога, во екстремно ретки околности, сме одредиле дека некое прашање не треба да биде комуницирано во нашиот извештај бидејќи негативните последици од тоа, разумно би се очекувало да ги надминат придобивките за јавниот интерес од таквата комуникација.

Скопје, 23 април 2026 година

Овластен ревизор
Срѓан Ранѓеловиќ

КПМГ Ревизија ДОО Скопје
Управител
Срѓан Ранѓеловиќ

Потпис на оригиналот на англиски

Потпис на оригиналот на англиски

Материјал за 161 седница
на Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје

Точка број: 2026-161 РС Т2.5

Дата на седницата: 23.04.2026

Предлагач: Управен одбор

Извештај за резултатите од ревизијата спроведена од страна на Друштвото за ревизија КПМГ Ревизија ДОО Скопје, за извршената ревизија на Финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје за годината која завршува на 31.12.2025 со Мислење за извештајот на друштвото за ревизија

Друштвото за ревизија КПМГ Ревизија ДОО Скопје во текот на првите три месеци од 2026 година изврши ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје изготвени во согласност со МСФИ за годината завршена на 31 декември 2025, коишто вклучуваат: Биланс на успех, Извештај за сеопфатна добивка, Биланс на состојба, Извештај за промените во капиталот и резервите, Извештај за паричниот тек, Преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Ревизијата на финансиските извештаи е планирана и спроведена во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување.

При вршење на ревизија, ревизорите согласно проценетиот ризик од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, вклучија соодветни постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи.

Друштвото за ревизија ја разгледа интерната контрола во сите сегменти на работењето и процесите на сметководствено евидентирање, признавање и вреднување на позициите од Билансот на состојба и Билансот на успех.

Заради успешно и ефикасно извршување на ревизијата на финансиските извештаи завршена на 31 декември 2025 година, Друштвото за ревизија КПМГ Ревизија ДОО Скопје пристапи кон предревизија во текот на третиот квартал од 2025 година со состојба 30.06.2025 година.

Менаџментот е одговорен за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи во согласност со МСФИ.

Со задоволство го прифаќаме Нацрт мислењето на Друштвото за ревизија КПМГ Ревизија ДОО Скопје, во кое е наведено:

”Ние извршивме ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје (“Банката”), коишто го вклучуваат:

- билансот на состојба заклучно со 31 декември 2025 година;
- и, за годината од 1 јануари 2025 година до 31 декември 2025 година:
  - билансот на успех;
  - извештајот за сеопфатна добивка;
  - извештајот за промени во капиталот и резервите;
  - извештајот за паричните текови;
  - и
  - белешки, вклучувајќи и информации за материјалните сметководствени политики и други објаснувачки информации („финансиски извештаи“).

Според нашето мислење, придружните финансиски извештаи даваат вистинска и објективна слика на финансиската состојба на Банката заклучно со 31 декември 2025 година, како и на нејзината финансиска успешност и нејзините парични текови за годината којашто завршува тогаш, во согласност со МСФИ Сметководствените Стандарди издадени од Меѓународниот Одбор за Сметководствени Стандарди (МСФИ Сметководствени Стандарди).”

Алеш Ипавец
Заменик Претседател
на Надзорен одбор

НЛБ Банка АД Скопје**Финансиски извештаи во согласност со МСФИ за годината завршена на 31 декември 2025 година***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***Биланс на успех**

	Белешка	2025	2024
Приходи од камата пресметани користејќи го методот на ефективна каматна стапка	4	5.822.986	5.314.221
Расходи за камата пресметани користејќи го методот на ефективна каматна стапка		(800.545)	(605.116)
Останати каматни и слични расходи		(1.927)	(2.150)
Расходи за камата	4	(802.472)	(607.266)
Нето приходи од камата		5.020.514	4.706.955
Приходи од дивиденди	5	3.721	393
Приходи од провизии и надомести	6	2.406.489	2.405.485
Расходи за провизии и надомести	6	(980.895)	(1.080.386)
Нето приходи од провизии и надомести		1.425.594	1.325.099
Нето добивка/(загуба) од финансиски инструменти	7	360.444	344.158
Нето добивка/(загуба) од финансиски обврски мерени по објективна вредност преку биланс на успех	8	(16.035)	(15.636)
Нето добивка/(загуба) од депризнавање на средства	9	18.967	5.064
Други оперативни приходи	10	263.406	113.349
Други оперативни расходи	11	(231.468)	(207.150)
Трошоци за вработените	12	(1.405.152)	(1.278.183)
Општи и административни трошоци	13	(880.787)	(811.921)
Амортизација	14	(346.683)	(328.598)
Резервирања за кредитни загуби	15	45.025	135.267
Резервирања за останати обврски	15	9.209	0
Исправки на вредност на финансиски средства	16	50.601	790.975
Исправки на вредност на нефинансиски средства	16	(2)	3.674
Удел во добивката/(загубата) од вложувања во придружени друштва (евидентирани по метод на главнина)	27	(13.865)	(21.053)
Добивка пред оданочување		4.303.489	4.762.393
Данок на добивка	17	(530.482)	(608.613)
Добивка за годината		3.773.007	4.153.780
Основна и разводнета заработка по акција (во денари)	44	4.418	4.864

Овие финансиски извештаи се одобрени од Управниот одбор на 15.04.2026 година и потпишани во нивно име од:

Бојан Стојаноски
Член на Управен одбор

Катерина Јанковиќ
Член на Управен одбор

Кирил Бухов
Член на Управен одбор

Драгиша Тадик
Член на Управен одбор

Тони Стојановски
Претседател на
Управен одбор

НЛБ Банка АД Скопје**Финансиски извештаи во согласност со МСФИ за годината завршена на 31 декември 2025 година***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***Извештај за сеопфатна добивка**

		2025	2024
Нето добивка за годината		3.773.007	4.153.780
Останата сеопфатна добивка која се прекласификува во биланс на успех во следните периоди:			
- должнички инструменти мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	43	45.719	77.301
Останата сеопфатна добивка која нема да се прекласификува во биланс на успех во следните периоди:			
- промени во објективната вредност на сопственичките инструменти мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	43	(1.331)	26.456
- актуарски добивки/(загуби)	43	(3.306)	(1.295)
Останата сеопфатна добивка/(загуба) за годината, нето од данок		41.082	102.462
Вкупна сеопфатна добивка за годината		3.814.089	4.256.242

Овие финансиски извештаи се одобрени од Управниот одбор на 15.04.2026 година и потпишани во нивно име од:

Бојан Стојаноски
Член на Управен одбор

Катерина Јанковиќ
Член на Управен одбор

Кирил Бухов
Член на Управен одбор

Драгиша Тадиќ
Член на Управен одбор

Тони Стојановски
Претседател на
Управен одбор

НЛБ Банка АД Скопје**Финансиски извештаи во согласност со МСФИ за годината завршена на 31 декември 2025 година***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***Извештај за финансиска состојба**

	Белешка	31.12.2025	31.12.2024
Актива			
Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки	18	18.450.174	19.417.311
Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	19	2.335.604	4.455.443
Финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност	20		
- должнички хартии од вредност	21	24.460.125	17.734.485
- кредити на и побарувања од банки	22	3.345.493	2.271.520
- кредити на и побарувања од комитенти	23	103.001.097	85.858.235
- останати финансиски средства	24	2.841.500	700.764
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	26	48.956	56.435
Вложувања во придружени друштва (евидентирани по методот на главнина)	27	84.618	45.168
Вложување во недвижности	28	119.987	91.851
Недвижности, опрема и средства со право на употреба	29	2.063.349	2.017.454
Нематеријални средства	30	228.262	171.352
Останати средства	32	114.720	88.675
Вкупна актива		157.093.885	132.908.693
Обврски			
Финансиски обврски мерени по објективна вредност преку биланс на успех	33	52.990	51.420
Финансиски обврски мерени по амортизирана набавна вредност	34		
- депозити на банки	35	4.713.658	391.309
- депозити на други комитенти	36	121.582.704	106.780.501
- обврски по кредити	37	3.772.874	2.268.266
- субординирани обврски	38	2.161.716	1.534.426
- останати финансиски обврски	39	1.530.859	1.261.941
Резервирања	40	193.072	239.196
Обврски за данок на добивка	19	434.926	203.199
Одложени даночни обврски	17	25.817	148.414
Останати обврски	41	323.102	182.058
Вкупно обврски		134.791.718	113.060.730
Капитал			
Капитал и резерви кој припаѓа на акционерите на банката			
Запишан капитал	43	854.061	854.061
Премии од акции	43	2.274.484	2.274.484
Останати сопственички инструменти	43	1.537.375	614.950
Ревалоризациски резерви	43	121.742	80.660
Задржана добивка		7.399.573	6.732.857
Останати резерви		10.114.932	9.290.951
Вкупно капитал		22.302.167	19.847.963
Вкупно капитал и обврски		157.093.885	132.908.693

Овие финансиски извештаи се одобрени од Управниот одбор на 15.04.2026 година и потпишани во нивно име од:

Бојан Стојаноски
Член на Управен одбор

Катерина Јанковиќ
Член на Управен одбор

Кирил Бухов
Член на Управен одбор

Драгиша Тадик
Член на Управен одбор

Тони Стојановски
Претседател на
Управен одбор

НЛБ Банка АД Скопје**Финансиски извештаи во согласност со МСФИ за годината завршена на 31 декември 2025 година***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***Извештај за промени на капиталот**

	Запишан капитал	Премии од акции	Останати сопственички инструменти	Ревалоризациски резерви	Задржана добивка	Останати резерви	Вкупно капитал
Состојба на 1 јануари 2024	854,061	2,274,484	-	(21,802)	5,567,088	8,556,397	17,230,228
Нето добивка за годината	-	-	-	-	4,153,780	-	4,153,780
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	102,462	-	-	102,462
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	102,462	4,153,780	-	4,256,242
Дивиденди	-	-	-	-	(2,251,305)	-	(2,251,305)
Пренос во законски резерви	-	-	-	-	(734,554)	734,554	-
Друго	-	-	614,950	-	(2,152)	-	612,798
Состојба на 31 декември 2024	854,061	2,274,484	614,950	80,660	6,732,857	9,290,951	19,847,963
Состојба на 1 јануари 2025	854,061	2,274,484	614,950	80,660	6,732,857	9,290,951	19,847,963
Нето добивка за годината	-	-	-	-	3,773,007	-	3,773,007
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	41,082	-	-	41,082
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	41,082	3,773,007	-	3,814,089
Дивиденди	-	-	-	-	(2,217,142)	-	(2,217,142)
Пренос во законски резерви	-	-	-	-	(823,981)	823,981	-
Друго	-	-	922,425	-	(1,436)	-	920,989
Камата од останати сопственички инструменти	-	-	-	-	(63,732)	-	(63,732)
Состојба на 31 декември 2025	854,061	2,274,484	1,537,375	121,742	7,399,573	10,114,932	22,302,167

Подетални информации се достапни во белешка 41.

Овие финансиски извештаи се одобрени од Управниот одбор на 15.04.2026 година и потпишани во нивно име од:

Бојан Стојаноски
Член на Управен одборКатерина Јанковиќ
Член на Управен одборКирил Бухов
Член на Управен одборДрагиша Тадиќ
Член на Управен одборТони Стојановски
Претседател на
Управен одбор

НЛБ Банка АД Скопје

Финансиски извештаи во согласност со МСФИ за годината завршена на 31 декември 2025 година

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

Извештај за паричниот тек

	2025	2024
Паричен тек од оперативни активности		
Наплатени камати	5.699.798	5.011.119
Платени камати	(568.651)	(40.541)
Примени дивиденди	3.721	393
Примени провизии и надомести	2.400.055	2.413.923
Платени провизии и надомести	(980.895)	(1.080.386)
Добивки/(загуби) од финансиски средства и финансиски обврски што се чуваат за тргување	344.293	360.435
Плаќања на вработените и добавувачите	(2.111.282)	(2.114.954)
Приливи од оперативни приходи	228.123	58.347
Плаќања од оперативни расходи	(246.545)	(203.223)
Паричен тек од оперативни активности пред промените во оперативните средства и обврски	4.768.617	4.405.113
(Зголемување)/намалување на оперативните средства	(18.243.732)	(8.963.221)
Нето (зголемување)/намалување на финансиски средства за тргување	6.080	(10.223)
Нето (зголемување)/намалување на финансиски средства мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	1.151.117	50.479
Нето (зголемување)/намалување на кредити и побарувања	(17.312.058)	(10.012.265)
Нето (зголемување)/намалување на останати финансиски средства	(2.100.546)	1.004.451
Нето (зголемување)/намалување на останати средства	11.675	4.337
Зголемување/(намалување) на оперативните обврски	21.145.203	13.130.976
Нето зголемување/(намалување) на финансиските обврски чувани за тргување	(16.700)	(2.877)
Нето зголемување/(намалување) на обврски мерени по амортизирана вредност	20.929.917	13.514.047
Нето зголемување/(намалување) на останати финансиски обврски	225.580	(382.985)
Нето зголемување/(намалување) на останати обврски	6.406	2.791
Паричен тек од оперативни активности	7.670.088	8.572.868
Платен данок на добивка	(421.352)	(410.403)
Нето паричен тек од оперативни активности	7.248.736	8.162.465
Паричен тек од инвестициски активности		
Приливи од инвестициски активности	46.399.832	22.364.912
Приливи од продажба на материјални средства и вложувања во недвижности	32.910	7.187
Приливи од депризнавање на должнички инструменти мерени по амортизирана вредност	46.366.922	22.357.725
Готовински плаќања за инвестициски активности	(53.599.585)	(27.381.156)
Готовински плаќања за стекнување материјални средства и вложувања во недвижности	(213.299)	(165.417)
Готовински плаќања за стекнување на нематеријални средства	(165.287)	(43.117)
Готовински плаќања за стекнување на должнички инструменти мерени по амортизирана вредност	(53.167.684)	(27.152.021)
Други готовински плаќања поврзани со инвестициски активности	(53.315)	(20.601)
Нето готовина од инвестициски активности	(7.199.753)	(5.016.244)

НЛБ Банка АД Скопје**Финансиски извештаи во согласност со МСФИ за годината завршена на 31 декември 2025 година***(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)***Извештај за паричниот тек (продолжува)**

	2025	2024
Паричен тек од финансиски активности		
Парични средства од финансиски активности	1.431.991	538.588
Приливи од субординирани обврски	614.863	615.369
Плаќања на обврски за закуп	(107.162)	(76.781)
Други готовински плаќања поврзани со финансиски активности	924.290	614.950
Готовински плаќања за финансиски активности	(2.285.116)	(3.415.066)
Платени дивиденди	(2.218.149)	(2.244.132)
Готовинска отплата на субординирани обврски	-	(1.168.782)
Други готовински плаќања поврзани со финансиски активности	(66.967)	(2.152)
Нето паричен тек од финансиски активности	(853.125)	(2.876.478)
Ефект од курсните разлики на паричните средства и паричните еквиваленти	(68.813)	69.661
Нето зголемување на паричните средства и паричните еквиваленти	(872.955)	954.354
Парични средства и парични еквиваленти на почетокот на годината	23.268.100	22.313.746
Парични средства и парични еквиваленти на крајот на годината	22.395.145	23.268.100

Овие финансиски извештаи се одобрени од Управниот одбор на 15.04.2026 година и потпишани во нивно име од:

Бојан Стојаноски
Член на Управен одбор

Катерина Јанковиќ
Член на Управен одбор

Кирил Бухов
Член на Управен одбор

Драгиша Тадиќ
Член на Управен одбор

Тони Стојаноски
Претседател на
Управен одбор

Парични средства и парични еквиваленти

За целите на паричните текови, паричните средства, како и паричните еквиваленти се состојат од следните ставки со рочност до три месеци од денот на стекнувањето:

	Белешки	2025	2024
Пари и парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки	18	18.450.174	19.417.311
Финансиски средства мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	19	599.460	1.591.200
Кредити и побарувања на банки со рочност до 3 месеци	22	3.345.436	2.259.590
Вкупно		22.395.145	23.268.100

1. Општи информации

1.1 Вовед

НЛБ Банка АД Скопје (во натамошниот текст: Банката) е акционерско друштво регистрирано и со седиште во Република Северна Македонија (во натамошниот текст: РСМ). Банката е подружница на Нова Љубљанска Банка д.д. Љубљана (во натамошниот текст: НЛБ д.д.), која контролира 86,97 % (2024: 86,97 %) од акциите со право на глас на Банката.

На 31 декември 2025 година најголем акционер во НЛБ д.д. со значајно влијание е Република Словенија, која поседува 25 % плус една акција (31 декември 2024: 25 % плус една акција).

Акциите на Банката котираат на официјалниот пазар на Македонска берза АД Скопје на супсегментот Задолжителна котација – обични акции регистрирани под ИСИН: „МКТНВА101019“.

Банката има вложување во придружено друштво НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО Скопје. Банката учествува во основната главнина на Друштвото со паричен влог што одговара на 49 % удел во Друштвото. НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО Скопје е регистрирано и е со седиште во Република Северна Македонија и претставува вложување во поврзан субјект. Сметководствениот третман и прикажувањето на вложувањето во придруженото друштво во финансиските извештаи на Банката е според методот на главнина.

Адресата на регистрираното седиште на НЛБ Банка АД Скопје е следната:

ул. Водњанска бр. 1,
Скопје, Општина Центар
1000 Скопје,
Република Северна Македонија

Банката има овластување да ги извршува сите банкарски активности во согласност со Законот за банки. Главните активности вклучуваат одобрување на кредити на клиенти, примање на депозити, размена на девизни средства, платен промет во земјата и странство и банкарски услуги за физички лица. Дополнително, обезбедува средства за финансирање на компании за извозни и увозни цели.

Сите износи во финансиските извештаи и во белешките кон финансиските извештаи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено.

Покрај овие финансиски извештаи подготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување, Банката е должна да подготвува законски финансиски извештаи во согласност со прописите издадени од Народната банка на Република Северна Македонија. Законските финансиски извештаи може да не бидат споредливи со овие финансиски извештаи според МСФИ поради разлики во сметководствените и известувачките барања.

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање од Надзорниот одбор на 23 април 2026.

1. Општи информации (продолжува)

1.1 Вовед (продолжува)

Директори

Имињата на членовите на Управниот Одбор и директорите на сектори во Банката кои работеа во текот на финансиската година и до датумот на овој извештај се:

Претседател на Управен одбор	Тони Стојановски
Член на Управен одбор	Петер Зелен
Член на Управен одбор	Игор Давчевски
Член на Управен одбор	
Помошник на Управниот одбор од 1 септември 2024 година до 28 јануари 2025 година	Катерина Јанковиќ
Член на Управен одбор од 29 јануари 2025	
Помошник на Управниот одбор (од 1 септември 2025 година – до 14 декември 2025 година)	Бојан Стојаноски
Член на Управниот одбор (од 15 декември 2025 година)	
Помошник на Управниот одбор и директор за информатичка технологија (од 17 јануари 2025 година)	Кирил Бухов
Помошник на Управниот одбор и одговорен за глобален ризик, кредитен ризик и реструктурирање, решавање на проблеми и правна поддршка (од 01 октомври 2025 година)	Драгиша Тадиќ
Директор за Контролинг, финансиско сметководство и администрација	Донка Марковска
Директор за Финансиски пазари, инвестициско банкарство и старателство	Љубица Јанчевска Димитровска
Директор за Управување со готовина	Драги Јосивоски
Директор за Внатрешна ревизија	Анита Бошкова
Директор за Банкарски операции – банкарство на мало	Фросина Атанасовска
Директор за Продажна мрежа	Марјан Кочовски
Директор за Банкарски операции - корпоративни клиенти	Билјана Степанулеска Почевска
Директор за Корпоративни клиенти	Петар Трпески
Директор за Глобални ризици	Сања Чурилов
Директор за Кредитни ризици	Ана Нарашанова
Директор за Правни работи и секретаријат	Виолета Јанева
Директор за Набавки и општи работи	Игор Кацарски
Директор за Платежни системи	Весна Китанова
Директор за Човечки ресурси и организација	Дејан Маџоски
Директор за Усогласување со прописите и интегритетот до 29 септември 2025	Матеја Папеж
Директор за Усогласување со прописите и интегритетот од 30 септември 2025	Олгица Спасевска
Директор за ИТ инфраструктура	Дејан Атанасов
Директор за Бизнис процеси и проектна канцеларија	Александра Костовска – Вангеловска
Директор за Управување со клиенти, продукти и дигитални сервиси	Кристина Трпезановска
Директор на Контакт центар од 1 април 2025	Виктор Богданов
Директор за реструктурирање, наплата и правна поддршка од 1 февруари 2025	Луција Муршеч Јеж

1.2 Деловно окружување на Банката

Во 2025 година економската активност во земјата се засили, со годишен реален раст на БДП во од 3,5% (во споредба со 3% во 2024 година). Растот беше целосно поттикнат од домашната побарувачка и пораст на бруто инвестициите. Овој пораст, иако во помала мера е поттикнат и од зголемување на приватната и јавната потрошувачка, додека нето-извозот имаше негативно влијание поради континуираниот раст на увозот на стоки и услуги од странство.

Инфлацијата, мерена преку индексот на потрошувачки цени, достигна 4,1% на годишно ниво (2024; 4,4%) додека кумулативната стапка за периодот јануари – декември 2025 била на исто ниво од 4,1% (2024: 3,5%). Редовниот пораст на инфлација беше главно предизвикан од континуираниот пораст на цените за прехранбените производи.

Во периодот од јануари – декември 2025, индустриското производство забележа умерено зголемување во однос на 2024 од 2,4% главно поддржан од зголемените перформанси од работењето кај преработувачката индустрија, додека енергетскиот сектор и рударството забележаа годишен пад.

Условите на пазарот на труд останаа повољни. Стапката на невработеност продолжи да опаѓа, достигнувајќи го историски најниското ниво од 11,4% на крајот од 2025 (11,9% во 2024). Просечната месечна нето плата се зголеми за 7,6% со декември 2025 споредбено со 2024, што во голема мера го одразува растот на платите во јавниот сектор и во трговијата на големо и мало.

Веродостојните и конзистентни макроекономски политики придонесоа за потврда на суверениот кредитен рејтинг на земјата. „Фич“ го потврди рејтингот на ББ+, додека „Стандард и Пурс“ го потврди ББ- со стабилна перспектива. Стабилниот кредитен рејтинг ги поддржува инвестициските одлуки и има позитивно влијание врз економскиот раст, извозот, вработеноста и платите. Девизниот курс денар/евро остана стабилен, поткрепен со континуираното одржување на соодветно ниво на девизни резерви.

Девизните резерви останаа во безбедната зона според индикаторите за адекватност, достигнувајќи 4.925 милиони евра на крајот од 2025 година. Промените во резервите главно ги одразуваат трансакциите на владата во услови на стабилни случувања на девизниот пазар.

Во првата половина од 2025 година, Народната банка им наложи на банките да ги намалат или елиминираат одредени надоместоци и да обезбедат поголема транспарентност на нивните тарифни структури, со цел намалување на трошоците за корисниците и усогласување на домашните платни услуги со европските стандарди. Паралелно, Народната банка ја унапреди ефикасноста и интеграцијата на домашниот платен систем преку започнување на ЕОПЕ (Единствената област за плаќања во евра), SEPA (Single Euro Payments Area) операции, овозможувајќи хармонизирани и побрзи прекугранични плаќања во евра.

Во декември 2025 година, Народната банка воведо нова оперативна рамка за монетарна политика, модернизирање на своите инструменти и зајакнување на преносот на сигналите за политиката преку воведување на седумдневен запис на Централната банка како главен инструмент на политиката и симетричен коридор на каматни стапки. Новата структура на каматните стапки вклучува каматна стапка на благајничките записи од 4,0% (5,55% во декември 2024 година), каматна стапка за кредит преку ноќ од 4,50% (6,05% во септември 2025 година) и каматна стапка за депозит преку ноќ од 3,50% (3,95% во декември 2024 година).

Добивката пред оданочување кај банкарскиот сектор во 2025 се зголеми за 6,7% споредбено со 2024 година, додека добивката по оданочување годишно се зголеми за 7,7%.

Вкупните кредити се зголемија за 13,0% на крајот од 2025 година (2024: 11,2%). Од секторска перспектива, кредитирањето на компаниите и домаќинствата се зголеми за 15,3% и 10,9%, соодветно (2024: 13,9% и 8,8%).

1.2 Деловно окружување на Банката (продолжува)

Депозитите од небанкарскиот сектор пораснаа за 10,1% (2024: 12,4%), депозитите од домаќинствата забележаа раст од 12,1% и депозитите на бизнис секторот пораснаа за 6,5% (2024: 13,8% и 9,2%).

Квалитетот на кредитното портфолио остана стабилен, при што учеството на нефункционалните кредити во вкупните кредити се намали на 2,1% во 2025 година (2024: 2,6%). Коефициентот за домаќинствата изнесуваше 2,2% (2024: 2,5%), додека коефициентот на нефункционални кредити кај претпријатијата се намали на 1,9% (2024: 2,7%).

2. Преглед на значајните сметководствени политики

Основните сметководствени политики применети при составување на финансиските извештаи се наведени во понатамошниот текст. Овие политики конзистентно се применувани низ сите прикажани години, со исклучок на промените во сметководствените политики како резултат на воведување нови стандарди или промена на стандарди.

2.1 Изјава за усогласеност

Финансиските извештаи се подготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (во понатамошниот текст: МСФИ) издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (во понатамошниот текст: ОМСС).

Овие финансиски извештаи се состојат од Биланс на успех и Извештај за сеопфатна добивка, Извештај за финансиската состојба, Извештај за промените во капиталот, Извештај за паричниот тек, значајни сметководствени политики и белешки кон финансиските извештаи.

2.2 Основа за изготвување и презентирање на финансиските извештаи

Банката го презентира Извештајот за финансиска состојба по редослед на ликвидност. Анализата за наплатливоста или порамнувањето во рок од 12 месеци по датумот на известување (тековни) и повеќе од 12 месеци по датумот на известување (нетековни) е презентирани во белешка 3.3.4.

Финансиските извештаи се изготвени врз основа на принципот на континуитет, според историската вредност, освен за финансиските средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка, финансиски обврски по објективна вредност преку Биланс на успех, дериватни средства и обврски, преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања и вложувања во недвижности, кои се признаваат според објективна вредност.

Подготовката на финансиските извештаи во согласност со МСФИ бара користење на определени критични сметководствени проценки. Таа, исто така, бара и расудување на раководството при примената на сметководствените политики на Банката. Иако овие проценки се засноваат на најдобро познавање на раководството за тековните настани и активности, вистинските резултати на крајот можат да се разликуваат од тие проценки. Сметководствените проценки и соодветните претпоставки се разгледуваат на континуирана основа. Ревизиите на сметководствените проценки се признаваат во периодот во кој се ревидира проценката. Областите што вклучуваат повисок степен на расудување или сложеност, или областите каде претпоставките и оценките се значајни за финансиските извештаи се прикажани во белешката 2.29.

2.3 Компаративни износи

Освен кога одреден стандард или толкување дозволува или бара поинаку, сите износи се прикажани или обелоденети во компаративни износи. Во текот на 2025 нема измени во компаративните износи.

2.4 Странски валути

а) Функционална и известувачка валута

Ставките вклучени во финансиските извештаи се мерени користејќи ја валутата на примарното економско окружување во којашто работи Банката („функционална валута“). Финансиските извештаи се прикажани во илјади македонски денари (MKD), што е функционална и известувачка валута на Банката.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)**2.4 Странски валути (продолжува)***б) Трансакции и состојби*

Деловните трансакции во странска валута се искажуваат во функционалната валута според важечкиот среден курс на датумот на трансакциите според курсната листа на Народната банка на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: НБРСМ). Добивките и загубите од курсните разлики кои произлегуваат од порамнување на такви трансакции и од сведувањето на годишните курсеви на монетарните средства и обврски деноминирани во странска валута се признати во Билансот на успех. Курсните разлики што произлегуваат од промените во амортизираната вредност на монетарните ставки деноминирани во странска валута и класифицирани како финансиски средства мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка се признаваат во Билансот на успех.

Курсните разлики на немонетарните ставки, како на пример, акциите класифицирани како финансиски средства мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка се вклучени заедно со ревалоризациските резерви во (загубите)/добивките од вреднување пренесени во останата сеопфатна добивка и акумулирани во капиталот.

За други сопственички инструменти класифицирани како капитал деноминиран во странска валута, курсните разлики од последователните мерења на инструментите се вклучени во задржаната добивка. Добивките и загубите кои се резултат на купувања и продажби на странски валути што биле наменети за тргување се вклучени во Билансот на успех како нето-добивки/загуби од финансиски средства и обврски за тргување.

Странските валути со кои работи Банката, главно се еврото (EUR), доларот на САД (USD) и швајцарскиот франк (CHF). Девизните курсеви кои се користеа на 31 декември 2025 и 2024 година беа следниве:

	2025	2024
	MKD	MKD
1 EUR	61,49	61,49
1 USD	52,30	58,88
1 CHF	66,17	65,18

2.5 Приходи и расходи од камата

Приходите и расходите по основ на камата за сите финансиски инструменти мерени по амортизирана набавна вредност и финансиски средства мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка се признати во Билансот на успех за сите каматоносни инструменти на пресметковна основа користејќи го методот на ефективна каматна стапка. Методот на ефективна каматна стапка е метод на мерење на амортизираната вредност на финансиските средства и финансиските обврски и за распоредување на приходите и расходите за камата во соодветниот период. Ефективната каматна стапка е стапката која ги дисконтира очекуваните идни парични приливи или одливи во очекуваното времетраење на финансискиот инструмент или, доколку е соодветно, за пократок временски период до бруто-сметководствената вредност на финансиските средства или до амортизираната вредност на финансиските обврски. Приходите од камата вклучуваат купони заработени од инвестиции со фиксен принос и пресметани дисконти и премии на хартии од вредност. Пресметката на ефективната каматна стапка ги вклучува сите надомести и провизии платени или примени помеѓу договорените страни и сите трансакциски трошоци, но ги исклучува идните загуби од кредитен ризик.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.5 Приходи и расходи од камата (продолжува)

Приходите од камати се пресметуваат со примена на ефективната каматна стапка на бруто-сметководствената вредност на финансиските средства, освен кредитно оштетените средства.

Кога финансиското средство станува кредитно оштетено се вклучува во Група 3, приходот од камата се пресметува со примена на ефективната каматна стапка на нето-амортизираната вредност на финансиското средство. Доколку финансиското средство ја подобри категоријата и не е повеќе кредитно оштетено, приходите од камата повторно се пресметуваат на бруто-основа.

Во случај на купени или издадени кредитно оштетени финансиски средства (КОФС), кредитно приспособена ефективна каматна стапка се применува на амортизираната набавна вредност на финансиското средство од првичното признавање. Кредитно приспособена ефективна каматна стапка е каматна стапка која, при почетното признавање, ги дисконтира очекуваните идни парични текови (вклучувајќи ги и кредитните загуби) до амортизираната набавна вредност на купеното или издаденото кредитно оштетено финансиско средство.

Приходите и расходите од камата вклучуваат расход за камата утврден со актуарска пресметка поради промена на сегашната вредност на надоместоците за вработените поради приближување до датумот на плаќање и расходите за камати по обврските за наеми.

2.6 Приходи и расходи од провизии и надомести

Приходите од провизии и надомести се признаваат во износ што го одразува надоместокот на кој Банката очекува да има право во замена за обезбедување на услугите. Обврските за извршување, како и времето на нивното остварување, се идентификувани и утврдени на почетокот на договорот. Кога Банката обезбедува услуга на своите клиенти, надоместокот се фактурира и главно се задолжува веднаш по задоволувањето на услугата дадена во одреден момент.

Приходите од провизии и надомести се состојат главно од финансиски услуги што ги врши Банката, вклучувајќи и издавање на гаранции, отворање акредитиви, платен промет во земјата и странство, трансакциски сметки на клиенти, провизии од трансакции со трговци, порамнување со картички и АТМ, провизии од доверителски активности, брокерски провизии кои се надоместоци од тргување со хартии од вредност, осигурителни посреднички услуги, како и провизии за други услуги.

Банката генерално е главна страна во своите приходни аранжмани, бидејќи таа обично ги контролира услугите пред да ги пренесе на клиентот.

МСФИ 15 се применува за сите договори со клиентите за да се обезбедат услуги во вообичаениот тек на работењето, освен оние што се посебно исклучени од неговиот опфат, што вклучуваат финансиски инструменти во рамките на опфатот на МСФИ 9. Бидејќи финансиските инструменти се надвор од опфатот на МСФИ 15, поголемиот дел од главните извори на приходи на Банката (на пример, приход од камата на кредити и добивки при продажба на хартии од вредност) не се во рамките на стандардот.

Провизиите и надоместите кои се составен дел од ефективната каматна стапка на финансиските средства и обврски се прикажани во приходи или расходи од камати.

2.7 Приход од дивиденди

Приходите од дивиденди се признаваат во Билансот на успех кога ќе биде утврдено правото на Банката да прими плаќање и кога се веројатни економските користи од приливот.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.8 Финансиски инструменти

а) Класификација и мерење

Финансиските инструменти првично се мерат според објективната вредност плус или минус (во случај на финансиски инструмент кој не се мери според објективната вредност преку Билансот на успех) трансакциските трошоци што се припишуваат директно на стекнувањето или издавањето на финансискиот инструмент. Последователното мерење зависи од класификацијата на инструментот.

Финансиски средства

Сите должнички финансиски средства треба да бидат проценети врз основа на комбинација од деловниот модел на Банката за управување со средствата и карактеристиките на договорниот паричен тек на инструментите. Категориите за мерење на финансиски средства се:

- финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност (АНВ);
- финансиски средства по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка (ОВОСД);
- финансиски средства за тргување (ФСТ); и
- финансиски средства кои не се за тргување, но задолжително се мерат по објективна вредност преку Биланс на успех (ОВБУ).

Финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност (АНВ)

Финансиските средства се мерат по АНВ доколку тие се чуваат во деловен модел за наплата на договорните парични текови („чувани за наплата“), и доколку паричните текови се само наплати на главницата и каматата (во понатамошниот текст: „СППИ“) на неотплатената главница.

Кредити и побарувања се финансиски средства кои ги исполнуваат условите на СППИ. Тие се средства со фиксни или определливи плаќања издадени од Банката и оние купени на секундарен пазар, што не котираат на активен пазар.

Кредитите и побарувањата од други комитенти вклучуваат кредити и побарувања од различни клиенти, кои ги исполнуваат условите на СППИ. Кредитите и побарувања од банки вклучуваат трансакции на пазарот на пари, орочени депозити во банки и кредити дадени на банки и штедилници.

Кредитите и побарувањата првично се признаваат кога Банката станува странка на договорните одредби на инструментот или кога средствата се испорачани. Кредитите и побарувањата првично се мерат по набавна (објективна) вредност плус трансакциските трошоци кои се директно поврзани со издавањето на средството, а последователно се мерат по амортизирана набавна вредност со користење на методот на ефективна каматна стапка. Амортизираната набавна вредност се намалува за загубите поради оштетување. Приходите од камата, добивките и загубите од курсни разлики и загубите поради оштетувањето се признаваат во Билансот на успех. Приходите од камата се прикажуваат во ставката „Нето-приходи од камата користејќи го методот на ефективна каматна стапка“, добивките и загубите од курсни разлики во ставката „Нето-добивка/(загуба) од курсни разлики“, додека загубите поради оштетување се прикажуваат во ставката „Исправки на вредност на финансиски средства“.

Трансакциските трошоци кои се директно поврзани со стекнување или издавање се вклучени во почетното мерење на кредитите и побарувањата.

Банката има должнички хартии од вредност мерени по АНВ кои се чуваат заради наплата на договорните парични текови и ги исполнуваат условите на СППИ (банката очекува парични текови на главница и камата - СППИ). Оваа категорија ги опфаќа вложувањата во државни обврзници и државни записи коишто не се назначени при почетното признавање како средства по објективна вредност преку Билансот на успех или како финансиски средства по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.8 Финансиски инструменти (продолжува)

Овие финансиски средства се признаваат во Извештајот за финансиска состојба на датумот на тргување.

Банката првично ги признава должничките хартии од вредност по нивната набавна вредност, што е еднаква на објективната вредност плус трансакциските трошоци кои директно се припишуваат на стекнувањето на средството. Трансакциската цена се третира како објективна вредност на финансиското средство.

По почетното признавање, должничките хартии од вредност се мерат по амортизирана набавна вредност со користење на методот на ефективна каматна стапка.

Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка (ОВОСД)

Должничките финансиски инструменти се мерат по ОВОСД доколку се чуваат во рамките на деловен модел со цел наплата на договорните парични текови и продажба („чувани за наплата и за продажба“), и доколку паричните текови претставуваат СППИ на неотплатената главница. ОВОСД резултира со признавање на должничките инструменти по објективна вредност во Извештајот за финансиската состојба, а по амортизирана набавна вредност во Билансот на успех. Приходите од камати пресметани користејќи ја ефективната каматна стапка, добивките и загубите од курсни разлики и загубите поради оштетување се признаваат одделно во Билансот на успех. Останатите нето-добивки и загуби се признаваат во останата сеопфатна добивка, сè додека инструментот не се депризнае. При депризнавање на должнички финансиски инструмент, кумулативните добивки и загуби претходно признаени во останата сеопфатна добивка се рекласифицираат во Билансот на успех.

За да се утврди објективната вредност на финансиските средства кои котираат на активен пазар се користи тековната куповна цена. Добивките и загубите што произлегуваат од промените на објективната вредност се еднакви на разликата помеѓу амортизираната набавна вредност и тековната објективна вредност на средството.

Банката го депризнава финансиското средство кога истекуваат договорните права за добивање на паричните текови од финансиското средство или кога Банката ги пренела правата на паричните текови од средството со трансакција во која сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство се пренесени на друг.

Сопственичките инструменти кои не се чувани за тргување може да бидат неотповикливо определени како ОВОСД, без последователна рекласификација на добивките или загубите во Билансот на успех, освен за дивидендите кои се признаваат во Билансот на успех. Овие средства последователно се мерат по објективна вредност. Останатите нето-добивки и загуби се признаваат во останатата сеопфатна добивка и никогаш не се прекласифицираат во Билансот на успех.

Финансиски обврски

Финансиски обврски се обврски кои се:

- договорна обврска за пренос на парични средства или друго финансиско средство или за размена на финансиски инструменти со друга страна, или
- договор што може или ќе биде подмирен со капитални инструменти на Банката и е недериват за кој Банката е, или може да биде обврзана да достави варијабилен број сопственички инструменти или е дериват што ќе биде, или може да биде, подмирен на кој било друг начин освен со размена на фиксен износ на парични средства или друго финансиско средство за одреден број сопственички инструменти на Банката.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.8 Финансиски инструменти (продолжува)

Банката ги класифицира своите финансиски обврски при првичното признавање во една од следните категории:

- финансиски обврски кои се мерат по амортизирана набавна вредност, или
- финансиски обврски кои се мерат по објективната вредност преку Билансот на успех.

Банката ги мери своите финансиски обврски по амортизирана набавна вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка. Трошокот за камата, добивките и загубите од курсните разлики и добивките или загубите од депривирањето се признаваат во Билансот на успех.

За финансиските обврски кои се мерат по објективна вредност преку Билансот на успех, промените во објективната вредност на финансиските обврски се признаваат во Билансот на успех.

Утврдување на деловните модели на НЛБ Банка

Банката ги утврди своите деловни модели кои се засновани на видливи фактори за различни портфолија коишто најдобро го одразуваат начинот на кој Банката управува со групи финансиски средства и обврски за да ја постигне својата деловна цел, како што се:

- како перформансите на деловниот модел и финансиските средства што се чуваат во рамките на тој деловен модел се вреднуваат и за нив се известува клучниот менаџерски персонал;
- како се следат перформансите;
- ризиците што влијаат на перформансите на деловниот модел и, особено, начинот на кој се управуваат тие ризици;
- како се наградува менаџментот (на пример, дали надоместот се заснова на објективната вредност на средствата или врз основа на наплатата на договорните парични текови);
- очекуваната фреквенција, вредност и време на продажбите;
- кои се мотивите и намерата да се одобрат финансиските средства/обврски и кои цели на бизнисот треба да се постигнат;
- кои се приходите/расходите што произлегуваат од финансиските средства/обврски;
- кои се идните очекувања на Банката за управување со финансиските средства/обврски, итн.

Врз основа на анализата на проценката на деловните модели на Банката, Банката ги усвои следните деловни модели:

- деловен модел за финансиски средства со цел наплата на договорните парични текови при одобрување на кредитна изложеност кон банки и други клиенти;
- деловен модел за финансиски средства со цел наплата на договорните парични текови и деловен модел за финансиски средства со цел наплата на договорните парични текови и/или за продажба, за финансиски средства должнички хартии од вредност: благајнички записи, државни записи и државни обврзници;
- деловен модел за сопственички финансиски средства, кои се мерат по објективна вредност при што промените во објективната вредност ќе се евидентираат во ревалоризациски резерви во рамки на останата сеопфатна добивка;
- деловен модел за сопственички финансиски средства, кои се мерат по објективна вредност при што промените во објективната вредност ќе се евидентираат во ревалоризациски резерви во рамки на останата сеопфатна добивка, за сопственички инструменти за кои нема активен пазар и чиешто поседување е утврдено со закон или е поврзано со можноста за користење на услугите коишто ги вршат овие институции;
- деловен модел за финансиски обврски со цел плаќање на договорните парични текови за финансиски обврски во кои влегуваат: депозити на банки и други клиенти, издадени должнички хартии од вредност, обврски по кредити и субординирани обврски;

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.8 Финансиски инструменти (продолжува)

- деловен модел за финансиски обврски чувани за тргување во кои влегуваат финансиски обврски чувани за тргување и деривати за тргување и дериватни обврски чувани за управување со ризик во кои влегуваат деривати за заштита од ризик, вградени деривати и други деривати чувани за управување со ризик; и
- деловен модел за финансиски обврски мерени по објективна вредност преку Билансот на успех кој ги вклучува обврските кон вработените врз основа на исплата на варијабилен дел од платата на идентификуваните вработени во форма на доделени инструменти чија вредност е поврзана со цената на акцијата на НЛБ д.д.

Во однос на должничките хартии од вредност во рамките на деловниот модел „чувани за наплата“, продажбата поврзана со зголемувањето на кредитниот ризик на издавачите, ризикот од концентрација, продажбата направена блиску до крајната рочност или продажбата со цел задоволување на потребите за ликвидност во сценарио за стресен случај се дозволени. Останатите продажби, кои не се должат на зголемување на кредитниот ризик, сè уште може да бидат конзистентни со деловниот модел „чувани за наплата“, доколку таквите продажби се инцидентни во однос на целокупниот деловен модел, и:

- се незначителни по вредност и поединечно и збирно, дури и кога таквите продажби се чести;
- се ретки дури и кога се значајни по вредност.

Преглед на договорните карактеристики на парични текови на инструментите (СППИ-тест)

Вториот чекор во класификацијата на финансиските средства во портфолијата кои се „чувани за наплата“ и „чувани за наплата и за продажба“ се однесува на проценката дали договорните парични текови се во согласност со СППИ-тестот. Износот на главницата ја рефлектира објективната вредност при почетното признавање намалена за последователните промени, на пр. поради отплата. Каматата мора да претставува само надомест за временската вредност на парите, кредитниот ризик, други основни ризици за кредитирање и профитната маржа во согласност со основните карактеристики на кредитирањето. Доколку паричните текови вклучуваат повеќе од *de minimis* изложеност на ризик или нестабилност што не е во согласност со основните карактеристики на кредитите, финансиското средство задолжително се признава по ОББУ.

Банката го анализира портфолиото „чувани за наплата“ и „чувани за наплата и продажба“, за стандардизирани продукти на ниво на примерок на производот и за нестандардизирани продукти на ниво на индивидуална изложеност. Банката воспостави процедура за идентификација на СППИ како дел од редовниот процес на инвестирање со дефинирани одговорности за примарни и секундарни контроли. Посебен акцент е ставен на нови и нестандардни карактеристики на договорите за кредит.

Банката нема идентификувано изложености кои не го поминуваат СППИ-тестот и кои треба да се мерат задолжително по објективна вредност преку Билансот на успех.

Сметководствена политика за модифицирани финансиски средства

Кога договорните парични текови на финансиските средства се изменети, Банката проценува дали условите се изменети до степен кога средството суштински станува ново финансиско средство. Следниве фактори, покрај другите, се земаат предвид кога се прави таква проценка:

- причина за модификација на паричните текови (комерцијални или финансиски тешкотии на клиентот);
- промена на валута на кредитот;
- воведување на сопственички елементи;
- промена на првично договорениот должник со нов должник кој не е поврзано лице со првичниот должник; и
- не е поминат СППИ-тестот.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.8 Финансиски инструменти (продолжува)

Сметководствената политика за модифицирани финансиски средства се разликува за промените на договорните парични текови кои се појавуваат од комерцијални причини и оние кои се појавуваат поради финансиски тешкотии на клиентот. Модификациите на финансиските средства од комерцијални причини претставуваат депризнавање. Во врска со клиенти со финансиски потешкотии, значајните модификации доведуваат до депризнавање, додека модификациите кои не се значајни (каде што изложеноста на ризици останува скоро иста) не доведува до депризнавање. За вторите Банката признава модификациона загуба.

Доколку измените резултираат во депризнавање на финансиското средство, новото финансиско средство почетно се признава по објективна вредност, со разликата признаена како добивка или загуба од депризнавање во ставката „Исправки на вредност на финансиски средства“, до степен до кој загубата поради оштетување не е сè уште евидентирана. Доколку измените не резултираат во парични текови кои се суштински различни, промените не резултираат во депризнавање. Во такви случаи, Банката повторно ја пресметува бруто-сметководствената вредност на модифицираното финансиско средство и признава модификациона загуба во ставката „Добивка/(загуба) од модификација“. Бруто-сметководствената вредност повторно се пресметува како сегашна вредност на повторно преговарани или изменети договорни парични текови кои се дисконтирани со првичната ефективна каматна стапка на финансиското средство (или кредитно приспособена ефективна каматна стапка за купени или издадени кредитно оштетени финансиски средства).

2.8.1 Рекласификација

Рекласификацијата на должничките финансиски средства од една категорија во друга е можна само доколку има промена на деловниот модел на Банката за управување со овие средства. Рекласификациите се прават во ретки случаи кога промената на деловниот модел има значително влијание врз работењето на Банката, кога промената се должи на промена на надворешни или внатрешни фактори кои значително влијаат врз активностите на Банката и друго. Одлуката за промена на деловниот модел ја носи раководството на Банката. Доколку постои промена на деловниот модел, Банката мора да ги прекласифицира сите финансиски средства од една во друга категорија. Во такви случаи, прекласифицираните средства ќе се мерат според начелата на новата категорија од тој датум па натака, односно, нема да се прават корекции на сите претходно признаени добивки или загуби. Рекласификацијата се врши од почетокот на периодот на известување по промената.

Финансиските обврски не се прекласифицираат. Прекласификација на вложувањата во сопственички инструменти од една категорија во друга не е дозволено.

2.8.2 Принципи за мерење

Банката користи два начини за мерење на вредноста на средствата и обврските:

- принцип на мерење според амортизирана набавна вредност, и
- принцип на мерење по објективна вредност.

2.8.2.1 Принцип на мерење по амортизирана набавна вредност

Амортизирана набавна вредност на финансиско средство или финансиска обврска е износот по кој се мери средството или обврската, земајќи ги предвид:

- износот при првичното признавање;
- намален за отплата на главница;
- намален или зголемен за износот на акумулираната амортизација со користење на методот на ефективна каматна стапка, за секоја разлика помеѓу износот при почетното признавање и износот при достасувањето; и
- намален за исправката на вредност (само за финансиските средства).

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.8 Финансиски инструменти (продолжува)

Ефективна каматна стапка

Ефективната каматна стапка е стапката која ги дисконтира очекуваните идни парични приливи или одливи во очекуваното времетраење на финансискиот инструмент или, доколку е соодветно, за пократок временски период до бруто-сметководствената вредност на финансиските средства или до амортизираната вредност на финансиските обврски. Мерењето со користење на методот на ефективна каматна стапка овозможува амортизација на набавната вредност на финансискиот инструмент и на приход/расход од камата во периодот на очекуваното достасување на инструментот.

При пресметувањето на ефективната каматна стапка, треба да се земат предвид:

- сите очекувани идни парични текови;
- сите платени и/или наплатени провизии и надомести кои претставуваат составен дел на ефективната каматна стапка на финансиското средство или обврска (надоместоци за проценка на финансиската состојба, посредување при преговарање за условите на финансискиот инструмент, надоместоците за поднесување барање и обработка на барањето за одобрување на кредити, надоместоци за повлекување на средствата по финансискиот инструмент, редовна месечна провизија за управување со кредитот до конечното достасување на кредитот која се наплаќа во истиот момент со задолжувањето и плаќањето на редовната договорна камата, итн.);
- трансакциски трошоци директно поврзани со трансакцијата (провизии и надомести платени на агенти за продажба, советници, брокери, дилери, надоместоци на регулаторните тела, платени даноци и царини итн.); и
- премии и/или попусти дадени за финансиски инструмент.

При пресметувањето на ефективната каматна стапка, не треба да се земат предвид:

- загубите поради оштетување.

Надоместоците и провизиите кои се составен дел од ефективната каматна стапка, трансакциските трошоци директно поврзани со трансакцијата и премиите и/или попустите се директно поврзани со одобрувањето на финансискиот инструмент и затоа претставуваат корекција на каматната стапка на финансиското средство или обврска, и соодветно се разграничуваат и се признаваат во Билансот на успех како приход од камата, односно расход за камата во периодот на достасувањето на финансискиот инструмент.

2.8.2.2 Принцип на мерење по објективна вредност

Мерењето по објективна вредност претпоставува дека средството или обврската се разменуваат помеѓу учесниците на пазарот, во редовна трансакција, според моменталните пазарни услови на датумот на мерење.

Објективната вредност се определува на различни начини, во зависност од тоа дали со средството или обврската се тргува на активен пазар или не се тргува.

Активен пазар: Објавена цена

Активен пазар е пазарот каде трансакциите со средствата или обврските се вршат со доволна фреквенција и обем, со цел да се обезбедат информации за цените за средствата или обврските. Релевантната котирана пазарна цена за средствата или обврските е онаа во рамките на опсегот помеѓу набавната и продажната цена, што најдобро ја претставува објективната вредност во дадените услови. Вообичаено се употребува тековната куповна цена за средството коешто се чува или за обврската којашто треба да се издаде, односно продажна/понудена цена за средството коешто ќе биде стекнато или за обврската којашто се чува, просечната пазарна цена или друга цена согласно со вообичаената, прифатена пазарна практика.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.8 Финансиски инструменти (продолжува)

Непостоење на активен пазар: Техники на вреднување

Доколку не постои активен пазар за финансиското средство или обврска, Банката користи техники за вреднување за кои располага со најмногу достапни податоци, со цел да ја утврди објективната вредност на средството или обврската, давајќи предност на податоците што може да се потврдат на пазарот.

Вообичаените техники за вреднување во Банката се: пазарен пристап (се користат котираны цени или други релевантни информации од пазарните трансакции со истите или слични средства или обврски) и приходен пристап (дисконтирана вредност на тековните пазарни очекувања за идните износи (парични приливи или приходи и расходи)) од средството или обврската.

При примена на техники за вреднување, Банката:

- користи информации за постигнатите цени на неодамнешни (од последните 6 месеци), нормални, комерцијални трансакции за ист финансиски инструмент помеѓу познати, доброволни страни (доколку се достапни);
- ако нема информации за цените постигнати од неодамнешните трансакции за истиот финансиски инструмент, тогаш, за утврдување на објективната вредност, треба да се примени сегашната пазарна цена на друг инструмент, кој во суштина е ист (во смисла дека е во иста валута и со иста или слична рочност);
- ако информациите за објективната вредност на финансискиот инструмент не можат да се добијат од пазарите, тогаш при утврдувањето на објективната вредност на финансискиот инструмент се користат податоци кои не можат да бидат потврдени на пазарот.

Техниките за вреднување треба да ги опфатат сите фактори кои учесниците на пазарот ги земаат предвид при одредувањето на цената и треба да бидат во согласност со усвоените економски методологии за утврдување на цената на финансиските инструменти.

Банката може да ги промени или да направи промени во техниката на вреднување на финансискиот инструмент, доколку таквата промена се должи на развојот на нови пазари, достапноста на нови информации, промени во условите на пазарот или подобрување на техниките на вреднување, и доколку тоа дава посоодветна објективна вредност на финансискиот инструмент. Корекции поради промена на техниките на вреднување претставуваат промени во сметководствените проценки во согласност со МСС 8.

Анализата на дисконтираните парични текови е важна и често применувана техника за утврдување на објективната вредност на средствата и обврските. Еден од најважните фактори во примената на оваа техника е одредување на соодветната дисконтна стапка.

Дисконтната стапка треба да ги вклучува неизвесностите и ризиците од мерењето на паричните текови кои се поврзани со одредено средство или обврска, како и варијабилноста на тие ризици и неизвесности.

Соодветната дисконтна стапка може да се определи како:

- стапка заснована на тековниот пазарен принос на инструментот или инструмент со слични карактеристики;
- повикување на стапка ослободена од ризик, коригирана за соодветниот ризик на средствата. При утврдување на дисконтната стапка и двата фактори треба да се земат предвид поединечно. Каматната стапка што е ослободена од ризик се базира на државни обврзници со споредливи карактеристики (валута и рочност) на средствата или обврските за кои ќе се применува дисконтната стапка. Премијата за ризик на средството е еднаква на износот што учесниците на пазарот би ја побарале како надомест за неизвесноста на идните парични текови на средството.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.8 Финансиски инструменти (продолжува)

Непостоење на активен пазар: Сопственички инструменти

Банката ја мери/утврдува објективната вредност на сопственичките инструменти кои немаат тргувана цена на активен пазар и деривати што се поврзани со нив и кои мора да бидат подмирени со испорака на вакви некотирани сопственички инструменти. Банката ќе ја определи објективната вредност со примена на метод кој најдобро ја одразува објективната вредност на сопственичкиот инструмент. Во ретки случаи, ако Банката има вложувања во сопственички инструменти на одредени специфични институции, ако не постои активен пазар и чиешто поседување е утврдено со закон и/или е поврзано со можноста за користење на услугите од овие институции, може да се смета дека нивната набавна вредност ја одразува нивната објективна вредност. Банката ги класифицира овие вложувања како финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка.

б) Признавање

Банката првично ги признава кредитите и побарувањата на датумот кога се издадени. Редовните купувања и продажби на должничките хартии од вредност мерени по амортизирана набавна вредност, по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка и чувани за тргување се признаваат на датумот на тргување - датумот на кој Банката се обврзува да го купи или продаде средството.

Банката првично ги признава финансиските обврски на датумот кога настанале.

в) Депризнавање

Финансиското средство се депризнава кога истекуваат договорните права на паричните текови од финансиското средство или кога финансиското средство се пренесува и преносот се квалификува за депризнавање. Финансиската обврска се депризнава само кога е изгасната, односно кога обврската наведена во договорот е завршена, откажана или истечена.

г) Отпис на побарувања

Банката врши отпис на побарувања во следниве случаи:

Вонбилансно пренос на отпишани побарувања

- Банката нема право на идни парични текови, доколку правата за наплата на кредитната изложеност се истечени, без оглед на основата поради која тие се изгубени или се истечени а вклучуваат: правосилна судска одлука за неоснованоста на побарувањето на Банката, правосилна судска одлука за немање право на побарување, правосилно судско решение за заклучена стечајна постапка, правосилно судско решение за одобрен план за реорганизација на должник во стечај, предвиден за истиот, изврши корекција на вредноста од 100%;
- Банката нема разумни очекувања за отплата на кредитната изложеност во целост или делумно, под услов тие да се 100% оштетени;
- Помали износи на поединечно незначителни штети кои не надминуваат 3.000 денари за производитите на физички лица и 6.000 денари за производитите на правни лица;
- Доколку поминале дванаесет месеци од датумот кога Банката била должна да направи исправка на вредноста или резервации во износ од 100%.
- Банката донесе одлука за раскинување на долгот согласно закон со кој се откажува од натамошна наплата на побарувањето.

Банката може да врши делумен или целосен отпис на побарувањата со префрлање на посебна вонбилансна сметка (освен мали износи на поединечно незначителни побарувања) и Банката води посебна вонбилансна евиденција најмалку десет години.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.8 Финансиски инструменти (продолжува)

Финален отпис на побарувањата

- Конечни отписи се отписи на побарувања кои биле прикажувани во вонбилансна состојба најмалку десет (10) години и таквите побарувања може да се евидентираат и затворот во сметководствената евиденција на Банката по истекот на наведениот период.
- Конечниот отпис на побарувањата во чување на Сектор за реструктурирање, наплата и правна поддршка (Restructuring, Workout and Legal Support (RWLS)) пренесен во вонбилансна евиденција се врши врз основа на најмалку еден или повеќе критериуми од Правилникот за отпис на побарувања во НЛБ Банка АД Скопје.

Банката може да отпише финансиски средства кои сè уште се предмет на извршни активности, но тоа не влијае на нејзините права во постапките за извршување. Банката сè уште бара целосно да ги врати сите износи на кои законски има право. Отписот ја намалува бруто сметководствената вредност на финансиското средство и исправката на вредноста. Сите последователни поврати се кредитираат на расходот за кредитната загуба. Отписите и наплатите се обелоденети во белешка 25 а).

д) Дериватни финансиски инструменти

Дериватните финансиски инструменти - вклучително форварди и свопови - почетно се признаваат во Извештајот за финансиска состојба по објективна вредност. Дериватните финансиски инструменти и последователно се мерат по објективна вредност. Објективните вредности се обезбедуваат од котираниите пазарни цени, модели за дисконтирање на парични текови или ценовни модели, како што е соодветно. Сите деривати се водат по нивната објективна вредност во рамки на активата, кога дериватната позиција е поволна за Банката, а во рамки на обврските кога дериватната позиција е неповолна за Банката (белешки 32 и 41).

Добивките или загубите што произлегуваат од промените на објективната вредност на дериватите се прикажуваат директно во Билансот на успех (белешка 7).

2.9 Исправка на финансиските средства

а) Очекувани кредитни загуби за групна исправка

IFRS 9 го применува моделот на очекувани кредитни загуби што обезбедува непристрасна проценка базирана на веројатност за настанување на кредитни загуби преку евалуација на можни резултати кои ги вклучуваат предвидените информации вклучително и идните економски услови. Моделот на очекувани кредитни загуби бара Банката да ги признае не само кредитните загуби што веќе настанале, туку и загубите што се очекува да настанат во иднина. Исправка на вредноста на очекуваните кредитни загуби е потребна за сите кредити и останатите должнички финансиски инструменти што не се мерат по објективна вредност преку Билансот на успех (ОВБУ) заедно со потенцијалните обврски и договорите за финансиски гаранции.

Исправката на вредноста е базирана на очекувани кредитни загуби врз основа на веројатноста за неплаќање во следните 12 месеци, освен доколку има значаен пораст на кредитниот ризик од првичното признавање, кога исправката на вредноста е базирана на веројатноста за неплаќање за време на животниот век на финансиското средство (очекувани кредитни загуби за време на целиот животен век на средството). Кога се одлучува дали е зголемен кредитниот ризик од првичното признавање, Банката ги зема предвид сите расположливи информации, достапни без дополнителни трошоци и напор. Ова ги вклучува квантитативните и квалитативните информации и анализи, базирани на историските податоци, искуството, експертска проценка, вклучувајќи ги и предвидувањата.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.9 Исправка на финансиските средства (продолжува)

Класификација по групи

Банката употребува методологија за очекуваните кредитни загуби каде ги дефинира критериумите за групи, критериумите за премин помеѓу групи, моделите за пресметка на ризичните индикатори, предвидливи сценарија и валидацијата на моделите. Банката ги класифицира финансиските инструменти во Група 1, Група 2 и Група 3, врз основа на применета методологија за очекувани кредитни загуби, како што е опишано подолу:

- Група 1 – редовно портфолио: нема значајно зголемување на кредитниот ризик од првичното признавање, Банката врши исправка на вредноста за 12-месечен период. Доколку на датумот на известување, кредитниот ризик на средствата и потенцијалните обврски не се значително зголемени од првичното признавање, Банката признава загуби поради оштетување во износ од 12-месечни очекувани кредитни загуби (Група 1);
- Група 2 – ризично портфолио: значајно зголемување на кредитниот ризик (ЗЗКР) од првичното признавање, Банката врши исправка на вредноста за целиот животен век на средството;
- Група 3 – нефункционално: Банката ги признава оштетувањата за целиот животен век на нефункционалните финансиски средства.

Нефункционалните клиенти се оценуваат со Г, ГФ или Д врз основа на системот за внатрешна оценка на Банката и опфаќаат клиенти со материјални задоцнувања над 90 дена, како и клиенти за кои е оценето дека е малку веројатно дека ќе платат.

Предизвикувачки фактори кои го насочуваат преносот на финансиските средства кон Група 2 се следните:

- SICR поттикнувач МСФИ 9 – (Значително зголемување на кредитниот ризик)
  - PD пораст (Веројатност за ненаплата на побарувањето)
  - LPD пораст (Веројатноста за ненаплата на побарувањето во текот на целиот животен век)
- Квалитативни поттикнувачи
  - Листа на набљудување (Watch List 2 (WL2)) за корпоративен сектор
  - EWS Листа 2 (Watch List (WL2)) за приватни лица
  - Листа за интензивна нега (Intensive Care List (ICL))
- Однесување при плаќање
  - Материјално доцнење > 30 дена
  - Материјално денови во доцнење < 30 дена – Рејтинг / PD промена
- Издржливост
- Други поттикнувачи
  - POCI (Purchased or Originated Credit-Impaired) Финансиските средства што се оштетени на датумот на првичното признавање се класифицирани во Stage.

Методологијата за бонитетна класификација за банки и држави зависи од постоењето или непостоењето на рејтинг од меѓународни агенции за кредитен рејтинг како „Fitch“, „Moody’s“, или „S&P“. Рејтинзите се одредени врз основа на просек од меѓународни кредитни рејтинзи. Ако не постои меѓународен кредитен рејтинг, класификацијата се базира на интерна методологија.

Класификацијата по групи се заснова на ниво на побарување, но сепак доцнењето на едно побарување може да предизвика влошување на групата на другите побарувања на истиот клиент. Кога критериумите на значајно зголемување на кредитниот ризик повеќе не постојат, побарувањето може да се пренесе во поповолна група, во зависност од пропишаниот период на одржување.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)**2.9 Исправка на финансиските средства (продолжува)**

Очекуваните кредитни загуби (ECL) за финансиските средства класифицирани во Група 1 се пресметани врз основа на 12-месечната веројатност за ненаплата или веројатност за ненаплата за пократок период, доколку преостанатата рочност на финансиското средство е пократка од една година. Веројатноста за ненаплата се пресметува за три различни макроекономски сценарија, секое со пондер за веројатност (w), затоа во овој чекор се пресметуваат и три очекувани кредитни загуби (ECL), кои на крајот се пондерираат со веројатностите на сценариото за да се добие конечната очекувана кредитна загуба. Секој сет од 12-месечни веројатности за ненаплата вклучува компонента за макроекономско влијание/предвидување.

Очекуваните кредитни загуби (ECL) за целиот животен век на финансиското средство за класифицираните финансиски средства во Група 2 се пресметани врз основа на веројатноста за ненаплата на целиот животен век, бидејќи значајно е зголемен кредитниот ризик од првичното признавање. Постојат три сценарија со три различни макро ефекти, тешко (песимистичко), основно (очекувано) и благо (оптимистичко), како и за изложеноста во Група 1. Времето (t) е исто како и рочноста за Група 2.

За финансиските инструменти во Група 3, се третираат како нефункционални. Изложеностите под прагот на материјалност добиваат групна исправка на вредност употребувајќи веројатност за неплаќање 100 %. Финансиските средства ќе бидат трансферирани надвор од Група 3 ако тие не ги исполнуваат критериумите нефункционални, по пробниот период. Посебен третман имаат финансиските средства кои се купени или кои се првично кредитно оштетени, каде само кумулативните промени во кредитните загуби за целиот животен век од почетното признавање се признаени како загуби поради оштетување.

Воведени се три сценарија со три различни макро ефекти, имено тешко (песимистичко), основно (очекувано) и благо (оптимистичко). Се пресметуваат три очекувани кредитни загуби, кои на крајот се пондерираат со веројатности за сценарио за да се добие конечната очекувана кредитна загуба (ECL). Пондерите на сите три економски сценарија се користат во последниот чекор во процесот на пресметка на очекуваната кредитна загуба (ECL), и очекуваната кредитна загуба (ECL) се добива како пондериран просек од ECL1, ECL2 и ECL3 (за песимистичкото сценарио се користи 20% пондер, за оптимистичкото сценарио се користи 20% пондер и за основно сценарио се користи 60% пондер).

Пресметката на групните исправки на вредност се прави со множење на нефункционалната изложеност на крајот на секој месец со соодветната веројатност за ненаплата (PD) и загубата поради неисполнување на обврската (LGD). Добиениот резултат за секој месец е дисконтиран до сегашната вредност користејќи ја оригиналната ефективна каматна стапка на побарувањето. За изложеностите во Група 1, очекуваните кредитни загуби (ECL) се земаат предвид само за 12-месечен период, додека за Група 2 или 3 се земаат предвид вкупните потенцијални загуби до доспевањето на финансиското средство.

Пондерите на сите три економски сценарија се користат во последниот чекор во процесот на пресметка на очекуваната кредитна загуба (ECL), а очекуваната кредитна загуба (ECL) се добива како пондериран просек на ECL1, ECL2 и ECL3:

$$ECL = ECL_1 * w_1 + ECL_2 * w_2 + ECL_3 * w_3$$

каде што 1 е за тешко сценарио, 2 е за основно и 3 е за благо соодветно.

Нефункционалната изложеност (EAD) претставува очекувана неподмирена сума што ја должи должникот, што се одредува како збир на билансната изложеност и очекуваните идни повлекувања од вонбилансната изложеност. Повлекувањата се проценуваат со примена на (CFF) (фактор на конверзија на кредит) заснован врз историското искуство на Банката со слични типови на побарувања.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.9 Исправка на финансиските средства (продолжува)

Веројатност за ненаплата (PD) е проценка на веројатноста за неисполнување на обврските во даден временски период. Проценката се изведува одделно за секоја единствена група производи или сегменти на клиенти. Веројатноста за ненаплата (PD) е дополнета од аспект на идно предвидување со користење на повеќе можни макроекономски сценарија.

Параметарот загуба поради неисполнување на обврската (LGD) ја рефлектира очекуваната загуба што ќе се претрпи во случај на неисполнување на обврските. Вредноста на загубата поради неисполнување на обврската се проценува врз основа на историските податоци на Банката за наплата преку различни видови обезбедување, како и други видови наплата, како што се редовни / делумни наплати, наплати од правни постапки, продажба на побарувања и други. Неисполнувањето на обврската (LGD) е дополнето од аспект на идно предвидување, за да ги одрази очекуваните промени во макроекономските параметри.

Очекуван век

Кога се пресметуваат очекуваните кредитни загуби, Банката мора да го земе предвид максималниот договорен период на кој е изложена на кредитен ризик. За револвинг изложеностите кои немаат фиксна рочност, очекуваната рочност е проценета врз основа на периодот на кој Банката е изложена на кредитен ризик и каде што кредитните загуби не би можеле да бидат ублажени со преземени активности од менаџментот.

Информации за предвидувања (Forward looking information)

Банката ги вклучува информациите за предвидувањата и во разгледувањето на значајно зголемување на кредитниот ризик и во пресметката на очекуваните кредитни загуби. Банката ги вклучува информациите за предвидувањата како што се макроекономските фактори (пр. БДП, стапката на невработеност, стапки на EURIBOR и 10-годишни своп стапки) и економските прогнози. Параметрите на ризик за пресметката на ECL се проценуваат со напредна (FL) Z-оценка. Чекорите за пресметување на идни предвидувања за Z-оценката (Z-Score) се следните:

- Васичек пристапот (The Vasicek approach) се употребува за пресметка на историска Z-оценка (Z-score) врз основа на историски податоци
- Идните предвидувања на Z-оценка се оформени врз основ на историска Z-оценка и макроекономски податоци
- Параметрите на ризик се проценети врз основа на идни предвидувања за Z-оценката

Репресметката на сите параметри се прави еднаш годишно или почесто доколку макроекономската околина има значајна промена што не е инкорпорирана во претходните предвидувања. Ефектот од промената на параметрите за ризик на износот на очекуваните кредитни загуби е обелоденет во белешка 25.

Реструктурирани кредити

Реструктуриран кредит (или реструктурирано финансиско средство) настанува како резултат на неможноста на должникот да ги намирава обврските согласно со првично договорените услови при што се прави промена на првично договорените услови со анекс или со потпишување на нов договор со кој договорните страни се согласуваат на делумна или целосна отплата на првичниот долг. Ако клиентот има реструктурирано побарување, мора да биде класификуван во рејтинг В или понизок.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.9 Исправка на финансиските средства (продолжува)

Сметководствениот третман на реструктурираните кредити зависи од типот на реструктурирање. Кога Банката склучува договор за реструктуриран кредит преку промена на услови за отплата кои се однесуваат на продолжување на рокот за отплата на главницата или каматата и/или реструктурирање преку намалување на каматната стапка или други трошоци, ја приспособува сметководствената вредност на реструктурираниот кредит врз основа на дисконтираната вредност на идните, проценети парични текови под променети услови, а ефектот се признава во Билансот на успех. Во случај на намалување на побарувањата на должникот преку намалување на износот на побарувањата преку договорно отпишување на долг или преку конверзија на побарувањата во капиталот на должникот, Банката ги депризнава побарувањата во делот што се однесува на отписот или договорениот долг.

Новата проценка на идните парични текови за преостанатите побарувања, сè уште неотпишани, е базирана на нова проценка на веројатноста за загуба. Банката ја зема предвид модификуваната позиција на должникот, економските очекувања и обезбедувањето за реструктурираниот кредит. Кога Банката прави реструктурирање преку преземање во посед на други средства (имот, земјиште и опрема, хартии од вредност и други финансиски средства), вклучувајќи и инвестиции во капиталот на должникот добиени преку свопови, таа ги признава стекнатите средства во финансиските извештаи по објективна вредност, признавајќи разлика помеѓу објективната вредност на средството и сметководствената вредност на затвореното побарување во Билансот на успех.

Реструктурираните побарувања може да бидат дел и од редовниот и од нефункционалниот дел на портфолиото. Кога реструктурираниот кредит е класифициран како нефункционално побарување, може да биде рекласификуван како редовен доколку повеќе не се смета за нефункционален, доколку утврдените износи се отплатени, ако е помината една година од дефинираните настани (воведување на реструктурирање, класификација во нефункционални, отплата на последниот заостанат износ, крај на грејс-периодот) и ако по реструктурирањето немало доспеани обврски или сомневање за отплатата на целата изложеност, под условите на реструктурирањето.

Отсуството на сомневање се потврдува со анализа на финансиската положба на должникот.

Реструктурираниот статус се повлекува кога:

- најмалку две години пробен период е поминат од:
  - моментот на спроведување или продолжување на мерките за реструктурирање или
  - кога реструктурираното побарување се смета за редовно (пренос во редовна изложеност);
- има регуларни отплати на главен долг и камата, во значителен износ (најмалку 1/7 од долгот е отплатен), најмалку во половината од пробниот период;
- нема изложеност на должникот во пробниот период со задоцнувања над 30 дена поголеми од 6.150 денари или 100 евра (доколку доцнењето е повеќе од 30 дена и повеќе од 6.150 денари или 100 евра, изложеноста повторно станува нефункционална); и
- се исполнуваат конкретни финансиски показатели според интерните критериуми и процедури.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

б) Индивидуална проценка на исправки за оштетени финансиски средства

Средства мерени по амортизирана вредност

Банката ги проценува исправките на финансиските средства одделно за сите индивидуално значајни средства класифицирани во Група 3. Сите други финансиски средства добиваат групна исправка. Прагот на материјалност е поставен на изложеност од 6.150 илјади денари или 100 илјади евра за правни лица и 3.075 илјади денари или 50 евра за физички лица.

Износот на очекуваната кредитна загуба се мери како разлика помеѓу сметководствената вредност на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови, кои се дисконтираат до датумот на проценка. Сценариото на очекувани парични текови може да се заснова на претпоставката „постојана претпазливост“ (“going concern”), каде се зема предвид паричниот тек од работењето заедно со продажбата на обезбедувањето кое не е клучно за идниот бизнис. Во случај на принципот „постојана претпазливост“ (“gone concern”), отплатата се заснова на очекувани парични текови од продажбата на обезбедувањето. Очекуваната наплата од обезбедувањето се пресметува од проценетата пазарна вредност на обезбедувањето и haircut-от кој е дефиниран во Политиката за обезбедувања. Вонбилансните обврски исто така се проценуваат поединечно, и каде што е потребно, овие исправки се признаваат како обврски.

Сметководствената вредност на финансиските средства мерени по амортизирана вредност се намалува преку сметката за исправки и загубата се признава во Билансот на успех во ставката „Исправки на вредност на финансиски средства“. Ако износот на исправките за очекувани кредитни загуби последователно се намалува како резултат на настан што настанува по признавање на оштетување (на пр. отплатата во процесот на наплата ја надминува проценетата очекувана наплата од обезбедувањето), намалувањето на загубата се признава како ослободување на исправка на вредност и приходот се признава во истата ставка на Билансот на успех. За вонбилансна изложеност, износот на очекувани кредитни загуби се признава во Извештајот за финансиска состојба во ставката „Резервирања“ и во Билансот на успех во ставката „Резервирања“. Очекуваните кредитни загуби за должнички инструменти мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка не ја намалуваат сметководствената вредност на овие финансиски средства во Извештајот за финансиска состојба, при што средствата остануваат по објективна вредност. Наместо тоа, износот еднаков на исправката што би се појавила доколку средствата се мерат по амортизирана вредност се признава во останата сеопфатна добивка како акумулирана исправка на вредност, со соодветно задолжување во Билансот на успех. Акумулираната загуба признаена во останата сеопфатна добивка повторно се враќа во Билансот на успех при депризнавање на средствата или кога износот на исправка за очекувани кредитни загуби се намалува како резултат на настан што се случил по признавање на оштетување.

2.10 Вложувања во придружени друштва

Секое вложување со над 20 % и повеќе од вкупниот број акции или право на глас во компанијата во која се инвестира, и има значително влијание врз компанијата, но не и контрола врз компанијата во која се инвестира, е инвестиција во придружено друштво.

Вложувањето во придружено друштво се признава како средство во Билансот на состојба кога Банката стекнува значително влијание.

Почетното мерење на вложувањето во придруженото друштво се евидентира по набавна вредност (трошок на инвестицијата). Трансакциските трошоци се вклучени во првичното мерење на инвестицијата. Последователното мерење на вложувањето во придруженото друштво е според методот на главнина со кој сметководствената вредност се зголемува или намалува за да се признае учеството на Банката во согласност со остварената нето-добивка/загуба на ентитетот во кој е инвестирано. Соодветно добивката/загубата се прикажува во Билансот на успех во белешката 27 Удел во добивката/(загубата) од вложувања во придружени друштва (евидентирани по метод на главнина). Сите распределби (дивиденди) добиени од компанијата во која се инвестира, ја намалуваат сметководствената вредност на инвестицијата.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.11 Вложувања во сопственички инструменти

Банката има вложувања во сопственички инструменти кои обезбедуваат помалку од 20 % од капиталот на друштвото каде што е вложено. Кај овие вложувања нема значително влијание, и не може да се контролира или значително да се влијае врз одлуките донесени од раководството на друштвото каде што е вложено.

Сопственичките финансиски инструменти се класифицираат и се мерат по објективна вредност (немаат договорни парични текови врз основа на главница и камата, т.е. не ги исполнуваат барањата на СППИ). Кај сопственичките инструменти кои не се чувани за тргување, Банката има избрано, при првичното признавање, промените во објективната вредност (реализирани и нереализирани / пресметани) да се евидентираат во ревалоризациските резерви во рамките на останата сеопфатна добивка. Понатаму, износите од ревалоризациски резерви може единствено да се прекласифицираат во друга категорија од капиталот, но не може да се признаат во Билансот на успех. Оваа одлука на Банката се носи за поединечен инструмент, само при првично признавање на инструментот, а подоцнежна рекласификација не е дозволена.

Добивките и загубите од курсни разлики на сопственички инструменти кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка се признаваат во останата сеопфатна добивка. Дивидендите кои произлегуваат од вложувања во сопственички инструменти се признаваат во Билансот на успех кога се утврдува правото на Банката да добие плаќање. Во согласност со МСФИ 9 за вложувања во сопственички инструменти, исправка на вредност не се пресметува.

2.12 Преземени средства

Во одредени околности, средствата се преземаат со затворање на кредитите кои се ненаплатени. Преземените средства вклучуваат земјиште, недвижности, опрема и други вредности стекнати преку постапка на преземање поради целосно или делумно затворање на соодветниот кредит. Овие средства се прикажуваат како преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања. Првично, овие средства се мерат по објективна вредност намалена за трошоците за продажба, во согласност со проценката и документирани со преземањето и се продаваат во најкраток можен рок со цел да се намали изложеноста.

Раководството прави проценка на очекуваниот надоместлив износ намален за трошокот за реализација на средствата, врз основа на голем број фактори, вклучувајќи и независна проценка.

При последователно мерење, надоместливата вредност се потврдува најмалку на годишно ниво. Вреднувањата на објективната вредност на недвижниот имот и другите преземени средства ги вршат овластени проценители на недвижности. Недвижниот имот и другите средства се оштетени кога сметководствената вредност ја надминува надоместливата вредност. Ефектот од загуба поради оштетување се признава во Билансот на успех како исправка на вредноста на нефинансиските средства на нето-основа.

Банката ги мери преземените средства во согласност со МСС 2 Залихи.

2.13 Нетирање на финансиски инструменти

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето-износот се прикажува во Извештајот за финансиската состојба кога Банката има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да се порамни трансакцијата на нето-основа или да се реализира средството и истовремено да се подмири обврската.

2.14 Недвижности, опрема и средства со право на употреба

Сите недвижности и опрема почетно се признаваат според набавна вредност. Последователно се мерат по набавна вредност намалена за амортизацијата и оштетување доколку постои. Набавната вредност ги вклучува трошоците што се директно поврзани со стекнувањето на средството.

Средствата со право на употреба се прикажани заедно со недвижностите и опремата во Извештајот за финансиска состојба – поврзано со сметководствената политика во белешка 2.17. Средствата со право на употреба се амортизираат со примена на праволиниски метод за време на периодот на закуп.

Поправките и одржувањата се признаваат во Билансот на успех во период кога настанале. Последователните трошоци кои ги зголемуваат идните економски користи се признаваат во сметководствената вредност на средството, а заменетите делови, доколку има, се депризнаваат.

Земјиштето и уметничките слики не се амортизираат. Амортизацијата на недвижности и опрема се пресметува со примена на праволиниски метод за да се распредели нивната вредност до остатокот на вредноста во текот на нивниот корисен век на употреба.

Корисниот век на одредени категории недвижности и опрема е како што следува:

	2025	2024
Софтвер	40 години	40 години
Вложувања под закуп	5 години	5 години
Компјутери	5 години	5 години
Мебел и опрема	4-10 години	4-10 години
Моторни возила	4-8 години	4-8 години

Амортизацијата не се започнува да се пресметува сè додека средството не е расположливо за употреба. Еднаш годишно Банката проценува дали има индикатори за оштетување на недвижностите и опремата. Ако постојат такви индикатори, се проценува надоместливиот износ. Надоместливиот износ е повисокиот износ меѓу објективната вредност намалена за трошоците на продажба и употребната вредност. Ако надоместливиот износ ја надминува сметководствената вредност, средствата не се оштетуваат. Ако сметководствената вредност го надминува надоместливиот износ, разликата се признава како загуба поради оштетување во Билансот на успех.

Преостанатата вредност на средствата и корисниот век се разгледуваат и приспособуваат доколку е соодветно, на секој датум на известување. Добивките и загубите од продажба на недвижности и опрема се утврдуваат како разлика помеѓу приходите од продажба и нивната сметководствена вредност и се признаваат во Билансот на успех (белешка 9).

2.15 Нематеријални средства

Нематеријалните средства вклучуваат софтвер, лиценци и други нематеријални средства (белешка 30). Нематеријалните средства кои се стекнати од Банката и имаат одреден корисен век и во Извештајот за финансиската состојба се искажани според набавна вредност намалена за акумулирана амортизација и загуби поради оштетување.

Последователните издатоци се капитализираат само кога се зголемуваат идните економски користи вградени во средствата на кои се однесуваат. Сите други издатоци се признаваат во Билансот на успех како што настануваат.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.15 Нематеријални средства (продолжува)

Амортизацијата се признава во Билансот на успех на праволиниска основа според стапките определени за да се распредели на набавната вредност на нематеријалните средства во текот на нивниот проценет век на употреба. Нематеријалните средства се амортизираат од датумот кога се расположливи за употреба.

Преостанатата вредност на средствата и нивниот корисен век на употреба се прегледуваат и усогласуваат соодветно, на секој датум на Извештајот за финансиска состојба.

Корисниот век на одредени категории нематеријални средства е како што следува:

	2025	2024
Софтвер	4-10 години	4-10 години
Патенти и лиценци	3-10 години	3-10 години
Останато	5 години	5 години

2.16 Вложувања во недвижности

Вложувања во недвижности опфаќаат згради коишто се чуваат за остварување на приходи од закуп. Банката има вложувања во недвижности кои биле стекнати преку пренос од недвижности во вложувања во недвижности. Приходот од наемниците од вложувањата во недвижности е признат во Билансот на успех по праволиниска основа според условите на наемот.

Вложувањата во недвижности се мерат според објективна вредност, одредена од овластен проценител, која ги одразува пазарните услови на датумот на изготвување на Извештајот за финансиска состојба. Добивките или загубите што произлегуваат од промени во објективната вредност на вложувањата во недвижности се вклучени во Билансот на успех во годината во која промените настанале.

Кога Банката ќе одлучи да ги користи овие средства за сопствена употреба, тие се рекласификуваат во недвижности и опрема.

2.17 Наеми

Наем е договор, или дел од договор, кој создава извршни права и обврски и го пренесува правото на контрола на употребата на идентификувано средство за одреден временски период во замена за надомест. На овој начин, МСФИ 16 бара утврдување дали договорот е или содржи наем.

Банката како наемопримател

Банката применува единствен пристап за признавање и мерење за сите наеми, освен за краткорочни наеми и наеми на средства со ниска вредност. Банката ги признава обврските за наем за плаќање и средствата со право на користење, што го претставуваат правото на користење на дадените средства.

Најзначајни видови наем се наемот на деловните простории, моторни возила и пос-терминалите дадени поднаем. Наемите имаат просечен период на траење од една до десет години. Нема ограничувања на наемопримателот во договорите за наем. Банката го утврдува периодот за наем како неотповиклив период на наем, заедно со сите периоди опфатени со опција за продолжување на наемот, ако е разумно сигурно да се оствари, или какви било периоди опфатени со опција за прекинување на наемот, доколку е разумно сигурно да не се оствари. Банката нема договори за наем, кои вклучуваат опции за продолжување и раскинување.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.17 Наеми (продолжува)

Банката има одредени наеми за простор за банкомати и канцелариска опрема со период на наем од 12 месеци или помалку или со мала вредност и го применува ослободувањето од признавање за „краткорочни наеми“ и „наеми на средства со мала вредност“ за овие наеми.

Средства со право на употреба

Банката ги признава средствата со право на употреба на денот на започнување на наемот по набавна вредност (т.е. датумот на кој наведеното средство е достапно за употреба) со исклучок на краткорочните наеми и наемите со мала вредност.

Набавната вредност на средствата со право на употреба го вклучуваат износот на обврските за наем, иницијалните директни трошоци и плаќања за наем направени на или пред датумот на започнување на наемот, намалени за одредени олеснувања за наемот. По денот на започнување, средствата со право на употреба се мерат по набавна вредност, намалена за акумулираната амортизација и загуби поради оштетување, и се коригираат за секое повторно мерење на обврските на наемот. Средствата со право на употреба се амортизираат на праволиниска основа за периодот на времетраење на наемот.

Во Извештајот за финансиската состојба, средствата со право на употреба се прикажани во белешка 29 Недвижности, опрема и средства со право на употреба.

Обврски за наем

На денот на започнување на наемот, Банката ги признава обврските за наем мерени според сегашната вредност на плаќањата за наем што треба да се извршат во текот на периодот на наем. Плаќањата за наем вклучуваат фиксни плаќања (намалени за олеснувања за наемот), варијабилни плаќања за наем што зависат од индекс или стапка како на датумот на започнување и износи што се очекува да бидат платени од закупецот по гарантирана преостаната вредност.

Плаќањето за наем, исто така, ја вклучува и цената на опцијата за набавка, разумно одредена од Банката и плаќања за казни за прекинување на наемот, доколку во договорните услови за наем има опција за прекин. Варијабилните плаќања за наем, што не зависат од индекс или стапка, се признаваат како трошоци во периодот во кој настанува ситуацијата или условот што го активира плаќањето. Банката нема трошоци за варијабилни плаќања, како и опции за набавка.

Важна претпоставка што Банката ја применува за пресметка на нето-сегашната вредност на идните плаќања за наем е користењето на дисконтната стапка за интерните трансферни цени за депозити на домаќинства според периодот на наем. Во случај кога интерната трансферна цена за депозити на домаќинства за соодветната рочност и валута е негативна, вредност од 0 % се зема предвид.

Важна претпоставка за пресметка на нето сегашната вредност на идните плаќања за лизинг беше дисконтната стапка каде што Банката ја применува интерната трансферна цена за депозити според рокот на лизинг и сегментот (мало и корпоративно), која варира за различни рочности и валути на лизингот. Во случај каматната стапка за соодветната рочност и валута на лизингот да е негативна, вредност од 0 % се зема во предвид.

Последователно (по датумот на признавање), Банката ја мери обврската за наем со:

- зголемување на сметководствената вредност за да се одрази каматата на обврската за наем;
- намалување на сметководствената вредност за да се рефлектираат извршените плаќања за наем; и
- повторно мерење на сметководствената вредност за да се рефлектираат какви било преоценувања или модификации на наемот или да се одразат ревидираните суштински фиксни плаќања за закуп.

Во Извештајот за финансиската состојба, обврските за наем се прикажани во белешката 41 Останати финансиски обврски.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

Банката како наемодавател

Наемите во кои Банката не ги пренесува суштински сите ризици и користи од сопственоста на средството, се класифицираат како оперативни наеми. Приходите од наемнини се евидентираат на праволиниска основа согласно со периодот на наемот и се вклучуваат во приходите во Билансот на успех во зависност од нивната природа. Средствата дадени под оперативен наем се прикажуваат во Извештајот за финансиската состојба како вложување во недвижности или како недвижности и опрема.

2.18 Парични средства и парични еквиваленти

За целите на Извештајот за паричните текови, паричните средства и паричните еквиваленти содржат парични средства и средства кај НБРСМ и други депозити по видување кај банки, кредити на банки и должнички хартии од вредност кои не се чуваат за тргување со оригинален рок на достасување до три месеци. Паричните средства и паричните еквиваленти се прикажани во Извештајот за паричните текови.

2.19 Обврски по кредити, депозити, субординирани обврски и издадени должнички хартии од вредност

Депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените должнички хартии од вредност претставуваат извори на финансирање на Банката.

Банката ги класифицира капиталните инструменти како финансиски обврски или како сопственички инструменти во согласност со содржината на договорните услови на инструментот. Банката почетно ги признава депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените должнички хартии од вредност на датумот кога настанале.

Депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените хартии од вредност првично се признаваат по објективна вредност, која е еднаква на нивната набавна вредност намалена за трансакциските трошоци, а последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна камата.

Разликата помеѓу вредноста при почетното признавање и крајната вредност се признава во Билансот на успех како трошок за камата, применувајќи ја ефективната каматна стапка. Банката ги депривира финансиските обврски кога, и само кога, обврските на Банката се исполнети, откажани или истечени.

2.20 Резервирања

Резервирање се признава доколку како резултат на минат настан, Банката има сегашна законска или изведена обврска која може веродостојно да се измери и е веројатно дека ќе има одлив од Банката за подмирување на обврската. Тие се признаваат во износ што е најдобра проценка на расходите потребни за подмирување на сегашната обврска на крајот на периодот на известување. Резервирањата за користи на вработените се утврдуваат со дисконтирање на очекуваните идни парични текови со дисконтна стапка што ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и каде што е потребно, ризиците специфични за обврската.

Банката признава резервирања за судски постапки кога постои ризик од загуба поради настанување на трошоци во врска со исполнувањето на обврските коишто Банката по основ на негативна судска одлука мора да ги исполни.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

Резервациите за судски постапки се повлекуваат и користат директно за покривање на трошоците за судските постапки за коишто биле издвоени.

Резервациите за судските постапки се укинуваат по позитивно, правосилно завршена судска постапка која се водела против Банката. Ако тужителот во тој период поднел вонсудска правна постапка, резервирањата се прикажуваат во согласност со проценетата очекувана сума на надоместокот.

2.21 Потенцијални и преземени обврски

Финансиски и нефинансиски гаранции

Финансиските гаранции се договори што бараат од издавачот да изврши конкретни плаќања за да му ја надоместат на сопственикот загубата што ја претрпел затоа што конкретен должник не ги извршил плаќањата навремено, во согласност со условите на должничките инструменти. Ваквите финансиски гаранции се даваат на банките, финансиските институции и други тела во име на клиентот за да обезбедат кредити, пречекорување на трансакциските сметки и други банкарски средства. Издадените гаранции за покривање на нефинансиските обврски на клиентите претставуваат обврска на Банката (гарант) да плати доколку клиентот не изврши одредени работи во согласност со условите на комерцијалниот договор.

Финансиските и нефинансиските гаранции првично се признаваат според објективната вредност, што вообичаено се утврдува со примените надоместоци. Надоместоците се амортизираат во Билансот на успех во текот на договорот, користејќи праволиниски метод. Обврските по гаранциите на Банката се мерат последователно по поголемата од:

- иницијалната вредност, намалена за амортизацијата пресметана за да се признаат приходите од надоместоци за време на гаранцијата, или
- очекуваните кредитни загуби, како што е утврдено во белешката 40.

Документарни акредитиви

Документарни (и „standby“) акредитиви претставуваат писмена и неотповиклива обврска на Банката којашто го издава (отвора) акредитивот, во име на издавачот (увозникот) да му ја исплати на корисникот (извозникот) вредноста утврдена во документите до одреден рок:

- ако акредитивот се плаќа по видување, и
- ако акредитивот се плаќа со одложено плаќање, Банката ќе плати според договорот кога и ако корисникот (извозникот) ѝ достави на Банката документи кои се во согласност со условите и роковите утврдени со акредитивот.

Обврската може да има и форма на потврда на акредитив, што обично се прави на барање или по овластување на Банката што ја издава (отвора) и претставува цврсто преземање обврска од Банката што ја потврдува, покрај онаа на Банката што издава, која самостојно презема обврска кон корисникот под одредени услови. Документарните акредитиви се третираат како финансиски гаранции во согласност со МСФИ 9.

Други потенцијални обврски и преземени обврски

Други потенцијални обврски и преземени обврски претставуваат неповлечени средства по преземена обврска за кредитирање за зголемување на кредит, непокриени акредитиви и други обврски. Номиналната договорна вредност на гаранциите, акредитивите и неискористените обврски за кредити, каде договорниот кредит треба да биде по пазарни услови, не се признаени во Извештајот за финансиска состојба.

Другите потенцијални обврски и преземени обврски се третираат како финансиски гаранции во согласност со МСФИ 9.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.22 Оданочување

Трошоците за данок за периодот се состојат од тековен и одложен данок.

а) Тековни даночни средства/обврски

Тековни даночни средства/обврски вклучуваат обврски за данок од добивка утврдени со Даночниот биланс на Банката за тековниот финансиски период.

Согласно со Македонската даночна регулатива, Банката пресметува данок на добивка на бруто-добивката утврдена како разлика помеѓу вкупните приходи и вкупните расходи утврдени согласно со прописите за сметководство и сметководствените стандарди, зголемена за непризнаените расходи за даночни цели утврдени со закон и намалена за износот на извршените вложувања од добивката од претходната година и дивидендите остварени со учество во капитал на друг даночен обврзник кој веќе има платено данок. Тековните даночни средства/обврски се признаваат кога платениот износ на даноци за тековниот и претходните периоди е поголем/помал од износот којшто се должи за периодот кога обврската не е подмирена.

Стапката на данокот на добивка за 2025 и 2024 година е 10 %.

Според локалната регулатива, основата за данокот на добивка може да се намали за износот на инвестициите во недвижности и опрема, како и софтвер. За да се искористи даночното олеснување за инвестиции, Банката мора да ја пренесе добивката во останати резерви во износ кој се очекува да се инвестира во недвижности и опрема или софтвер.

Според даночното законодавство, даноците и даночните обврски истекуваат по период од 5 години, со исклучок на даночна измама која истекува по период од 10 години. Како резултат на тоа, даночните обврски на Банката за периодот од 2021 до 2025 година не можат да се сметаат за конечни. Сите дополнителни даноци и казни, доколку ги има, што можат да се појават во случај на даночна контрола, во оваа фаза, не можат да се утврдат со разумна точност.

На 3 јануари 2025 година, беше донесен Закон за минимален глобален данок на добивка, со примена од фискалната година што започна на 1 јануари 2024 година. Законот се усогласува со европската директива 2022/2523 на Советот на ЕУ од 14 декември 2022 година и ги имплементира правилата на моделот на ОЕЦД против основната даночна ерозија на мултинационалните компании (МНК) за минимално ниво, и големи домашни групи на Унијата. Минималното ефективно оданочување на добивката на МНК се обезбедува со примена на следните правила за плаќање дополнителен данок:

1. Правило за утврдување на Квалификуван домашен дополнителен данок ((Qualified Domestic Top-up Tax (QDMTT));
2. Правило за вклучување приход (Income Inclusion Rule (IIR));
3. Правило за неоданочено плаќање (Undertaxed Payment Rule (UTPR)).

Примената на правилата го одредува износот на дополнителен данок, со што се обезбедува ефективно оданочување на добивката да биде најмалку 15%.

Банката има пресметано дополнителен глобален данок за фискалната 2025 година во износ од 100.937 илјади денари (2024: 134.554) и е прикажан во расходот за данок на добивка (забелешка 17).

б) Одложен данок

Одложениот данок се пресметува на времените разлики помеѓу даночната основа на средствата и обврските и нивната сметководствена вредност за целите на финансиското известување. Одложените даночни средства се признаваат ако е веројатно дека идната оданочива добивка ќе биде расположлива во блиска иднина, со која можат да се надоместат привремените разлики.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

Одложените даночни средства и обврски се мерат според даночните стапки кои се во примена на крајот на периодот на известување за кои се очекува да важат за периодот кога средството е реализирано или обврската е подмирена. На секој датум на известување, Банката ја разгледува сметководствената вредност на одложените даночни средства и ги проценува идните оданочиви добивки наспроти кои привремените оданочиви разлики може да се искористат.

2.23 Комисиони активности

Банката обезбедува услуги за управување со средства на своите клиенти. Средствата кои се чуваат за комисиони активности не се известуваат во финансиските извештаи на Банката, бидејќи тие не претставуваат средства на Банката. Приходите и расходите по провизии и надоместоци поврзани со комисиони активности генерално се признаваат во Билансот на успех кога услугата е обезбедена.

2.24 Користи за вработените

Користите за вработени вклучуваат:

- краткорочни користи за вработени (како што се плати, надоместоци, годишен одмор, надоместок за одвоен живот и немонетарни користи);
- надомести за патување, надомести за користење на сопствени средства;
- придонеси за одење во пензија (примања по престанување на работен однос);
- останати користи за вработените (јубилејни награди и доброволно дополнително пензиско осигурување); и
- други надоместоци.

Краткорочните користи за вработените се признаваат во периодот за кој се однесуваат и се вклучуваат во Билансот на успех во ставката „Трошоци за вработени“. Меѓу другото, тие вклучуваат плаќање придонеси за пензиско и инвалидско осигурување, здравствено осигурување, дополнителен придонес за здравствено осигурување и придонес за вработување, што според локалното законодавство (за работодавачот) изнесува 28% од бруто-платата.

Според законодавството, вработените се пензионираат кога ќе наполнат 64 години за мажи и 62 години за жени. Постои можност да се продолжи работниот однос на жените до 64 години според Законот за работни односи (ЗРО). Вработените имаат право на исплата на отпремнина за одење во пензија. Вработените исто така имаат право на бонус за долгогодишен работен стаж за секои 10 години услуга во Банката, во согласност со Колективниот договор на Банката. Овие обврски се мерат според сегашната вредност на идните одливи на пари, со оглед на идните зголемувања на платите и другите услови, а потоа се распределуваат на минатиот и идниот стаж на вработените, врз основа на условите и планот на примањата.

Трошоците за услугите кои ги даваат вработените се вклучени во Билансот на успех во ставката „Трошоци за вработени“ како утврдени трошоци за користи, додека трошоците за камата за определената обврска се признаваат во ставката „Расходи за камати“. Овие каматни трошоци ја претставуваат промената во периодот на утврдената обврска за користи што произлегуваат од минување на времето. За користи по престанување на работен однос, актуарските добивки и загуби од ефектот на промените во актуарските претпоставки и приспособувања за искуството (разликите помеѓу реализираните и очекуваните плаќања) се признаваат во останатата сеопфатна добивка во ставката „Актуарски добивки/загуби“ и не се пренесуваат во Билансот на успех. Актуарските добивки и загуби што се однесуваат на други користи на вработените се признаени во Билансот на успех како дефинирани трошоци за користи. Во Извештајот за финансиската состојба, обврските за краткорочни користи на вработените се вклучени во ставката „Останати обврски“, додека обврските за користи по престанокот на работниот однос и други користи за вработените (јубилејни награди, отпремнина) се вклучени во ставката „Резервирања“.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.25 Плаќања врз основа на акции

Плаќања врз основа на акции, подмирени со парични средства

Доколку се исполнети одредени услови, членовите на Управниот одбор и вработените кои вршат посебна работа (т.е. оние кои можат значително да влијаат на ризичниот профил на Банката во делокругот на нивните задачи и активности) добиваат дел од нивното варијабилно наградување во форма на финансиски инструменти, чија вредност е поврзана со вредноста на акцијата на НЛБ д.д. По истекот на законски предвидениот рок на ниво на НЛБ Групација (3 години и 1 месец по предавањето), корисниците добиваат парични средства, во зависност од вредноста на акциите на НЛБ д.д. Првите договори, вклучувајќи трансакции за плаќање врз основа на акции, беа склучени во вториот квартал од 2022 година за финансиската година 2019 и 2021. Договорите вклучувајќи трансакции за плаќање врз основа на акции за финансиските години 2023 и 2024 година беа склучени во 2024 и 2025 година соодветно.

Во Извештајот за финансиската состојба, обврската се признава во ставката Финансиски обврски мерени по објективна вредност преку Билансот на успех (белешка 33). Објективната вредност се мери при првичното признавање и на секој датум на известување вклучувајќи го датумот на порамнување, при што промените во објективната вредност се признаваат во Билансот на успех во ставката Нето-добивка/(загуба) од финансиски обврски мерени по објективна вредност преку Биланс на успех (белешка 8).

Сите даноци и задолжителни придонеси за социјално и здравствено осигурување поврзани со финансиски инструменти се признаваат во Билансот на успех во ставката „Трошоци за вработени“. Во Извештајот за финансиска состојба, обврската за даноци и задолжителни придонеси за социјално и здравствено осигурување се признава во ставката „Други обврски“.

Плаќања врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти

Банката нема трансакции за плаќања врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти.

2.26 Запишан капитал

(а) Обични акции

Обичните акции се класификуваат како капитал. Дополнителните трошоци што директно се припишани на издавањето на обичните акции се признаваат како намалување на капиталот, нетирани за какви било даночни ефекти.

(б) Дивиденди на обични акции

Дивидендите на обични акции се признаваат како обврска и се намалуваат од капиталот кога се одобрени од акционерите на Банката.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.27 Заработка по акција

Банката прикажува основна и разводнета заработка по акција за своите обични акции. Основната заработка по акција се пресметува кога нето-добивката или загубата што им припаѓа на имателите на обични акции се дели со пондерираниот просечен број обични акции во оптек во текот на годината.

Разводнетата заработка по акција се одредува преку коригирање на добивката или загубата која им припаѓа на имателите на обични акции и пондерираниот просечен број на преостанатите обични акции за ефектот на сите разводнети потенцијални акции.

Разводнетата заработка по акција е идентична со основната, бидејќи не постојат издадени потенцијални акции, кои имаат ефект на корекција на нето-добивката што им припаѓа на имателите на обични акции.

2.28 Трансакции со поврзани страни

Поврзана страна е лице или субјект кој е поврзан со Банката на таков начин што има контрола или заедничка контрола, има значително влијание, е членка на иста групација или е член на клучниот менаџерски персонал на Банката. Поврзаните страни на Банката ги вклучуваат: НЛБ д.д. како матична банка, НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО Скопје како придружено друштво, останатите членки на НЛБ Групацијата како останати поврзани страни. Менаџерски персонал на Банката (Управниот одбор, други менаџерски лица и членови на нивните семејства), Надзорниот одбор и друштвата во кои членовите на клучниот менаџерски персонал или членовите на нивните семејства имаат контрола, заедничка контрола или значително влијание.

Трансакција со поврзана страна е трансфер на ресурси, услуги или обврски помеѓу поврзаните страни, без оглед на тоа дали износот е задолжен. Сите банкарски трансакции со поврзаните субјекти се направени под суштински исти услови, вклучувајќи ги каматните стапки и обезбедувањата, како оние кои се случуваат во исто време за споредливи трансакции со неповрзани страни и не носат повеќе од вообичаениот ризик.

2.29 Значајни сметководствени проценки и расудувања

Финансиските извештаи на Банката се под влијание на сметководствени политики, претпоставки, проценки и расудување на раководството. Банката прави проценки и претпоставки кои влијаат на известените износи на средствата и обврските во текот на финансиската година. Сите проценки и претпоставки кои се бараат во согласност со МСФИ се најдобри проценки преземени во согласност со применливиот стандард. Проценките и расудувањата се оценуваат на континуирана основа и се базираат на минатото искуство и други фактори, вклучувајќи ги и очекувањата во однос на идните настани.

(а) Исправки за очекувани кредитни загуби на кредити, пласмани и вонбилансни изложености

Банката го следи и проверува квалитетот на кредитното портфолио на индивидуално и на ниво на портфолио за континуирано да ги проценува потребните издвојувања на очекувани кредитни загуби. Банката издвојува поединечни исправки за поединечно значајни финансиски средства кои се во Група 3, кои го исполнуваат прагот како што е обелоденето во точка 2.9 погоре. Таквата задача се заснова на информации во врска со исполнување на договорните обврски или други финансиски тешкотии на должникот и други важни факти. Индивидуалните проценки се засноваат на очекуваните дисконтирани парични текови од работењето и / или проценетата очекувана наплата од обезбедувањето.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)**2.29 Значајни сметководствени проценки и расудувања (продолжува)**

Исправките се проценуваат групно за финансиските средства во Група 1 или 2 или за финансиски средства во Група 3 со изложеност под прагот на материјалност. Очекуваните кредитни загуби во оваа група средства се проценуваат врз основа на очекуваната вредност на параметрите на ризик, комбинирајќи ги историските движења со идните макроекономски предвидувања.

$$ECL = \sum_{t=1}^{month} EAD(t) * PD(t) * LGD(t)$$

Веројатност за ненаплата (PD) - Пресметката на временска точка (point in time-PIT) матрици кои гледаат во иднината се заснова на пондерирани историски транзиции на временска точка (point in time) матрици, при што секоја матрица претставува транзиција од состојбата на крајот на претходниот период во состојбата на крајот на тековниот период, а дополнително се вклучени годишните трансфери во Г и Д. Транзиционите матрици ја покажуваат веројатноста за премин од една категоризациона оценка во друга, со оглед на бројот на субјекти во секоја категорија на почетокот на периодот под набљудување. Годишна или 12-месечна веројатност за ненаплата е збир на веројатности за трансфер од А, Б и В-категории во Г и Д-категија. Прагот на материјалност е поставен на изложеност од 1.000 евра (61.500 денари) за правни лица и 100 евра (6.150 денари) за физички лица.

Заради проценка на параметарот за загубата поради неисполнување на обврската (LGD), Банката користи колатерални корективни фактори (HC) на ниво на секој вид обезбедување и необезбедена стапка на наплата (URR) на ниво на секој сегмент на клиент. Загубата поради неисполнување на обврската за клиенти со рејтинг Д (сите необезбедени правни лица со рејтинг Д и сите необезбедени физички лица со рејтинг Д) во Група 3 е 100 %.

Колатералните корективни фактори (HC) се пресметуваат на историските податоци за нефункционални клиенти - отплатата од продажба на обезбедување и директни трошоци поврзани со наплата на обезбедувањето се дисконтираат до денот на неисполнување на обврските и се споредуваат со пазарната вредност на обезбедувањето во моментот на неисполнување на обврските.

Необезбедена стапка на наплата (URR) претставува стапка на обновени ненаплатени изложености што не се резултат на обезбедување. Основа за пресметката на необезбедена стапка на наплата се собраните наплати по неисполнување на обврските, намалени за директните трошоци.

Долна граница на LGD – овој параметар се применува и на функционални и на нефункционални изложености со цел да се спречат покритија на 0% ECL. Во случај пресметаната LGD на ниво на објект да е над долната граница, пресметаната LGD се користи при пресметката за колективни и индивидуални резервации.

Моделите што се користат за проценка на идните параметри на ризик се потврдуваат редовно и повторно се тестираат од основаната единица за валидација во НЛБ д.д, со цел проценките за загубата да се направат што е можно пореално.

Генерално, песимистичкото сценарио претпоставува нагло влошување на глобалните геополитички услови, вклучувајќи ескалација на тензиите меѓу САД и Иран, влошување на односите меѓу САД и Кина поврзани со Тајван и продолжена војна во Украина, што доведува до зголемена глобална неизвесност и ослабена доверба. Постојаните нарушувања во синцирот на снабдување, нестабилните и покачени цени на енергијата, недостигот на работна сила и растечките трговски бариери го ограничуваат производството и инвестициите, особено во еврозоната. Инфлацијата останува висока и постојана во услови на нерамнотежа помеѓу понудата и побарувачката, додека нестабилноста на финансиските пазари се зголемува поради намалената ефикасност на глобалната монетарна политика. Како резултат на тоа, економскиот раст слабее, инвестициите се намалуваат, а долгорочниот производствен капацитет е негативно засегнат.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.29 Значајни сметководствени проценки и расудувања (продолжува)

Основните проекции на макроекономските показатели за реален БДП и невработеност, се следни:

	2025	2026	2027
Реален БДП	3,1 %	3,2 %	3,2 %
Невработеност	12,1 %	11,5 %	11,0%

и подолу е презентирана еволуцијата на истите макроекономски показатели според ова сценарио:

	Песимистичко		
	2025	2026	2027
Реален БДП	-0,8 %	-0,5 %	0,3 %
Невработеност	13,4 %	14,3 %	13,8 %

Дополнително, подолу се претставени основните и песимистичките проекции на истите макроекономски показатели користени во претходниот период (Y2024):

Основно	2024	2025	2026
Реален БДП	2,6%	3,2%	3,2%
Невработеност	12,7%	12,4%	12,2%
Песимистичко	2024	2025	2026
Реален БДП	1,4%	0,7%	2,6%
Невработеност	14,4%	18,2%	19,2%

За оптимистичкото сценарио, главните претпоставки се ублажување на геополитичките тензии, вклучително и прекилот на војната помеѓу Русија и Украина, заедно со технолошкиот напредок и стабилните цени на енергијата, што ќе ја поддржи подобрената доверба и робусниот глобален економски раст. Поволните трговски услови, ефективните пазари на трудот и само благите негативни ефекти од американските тарифи ја зголемуваат понудата и конкурентноста во еврозоната. Координираните и веродостојни монетарни политики од страна на главните централни банки, вклучително и постепениот циклус на олеснување од страна на ЕЦБ, ги стабилизираат финансиските услови и ги поддржуваат кредитирањето и инвестициите. Зголеменото усвојување на напредни технологии и вештачка интелигенција, заедно со поддржувачкиот политички консензус и инвестициите во инфраструктурата, ја зајакнува продуктивноста и долгорочниот производствен капацитет.

Под оптимистичкото сценарио, подолу е претставена еволуцијата на релевантните променливи:

Оптимистичко

	2025	2026	2027
Реален БДП	4,8%	5,5%	4,8%
Невработеност	10,5%	9,9%	9,4%

Дополнително, подолу се претставени основните и песимистичките проекции на истите макроекономски варијабли користени во претходниот период (Y2024):

	Оптимистичко		
	2024	2025	2026
Реален БДП	3,8%	4,2%	4,2%
Невработеност	12,2%	10,9%	10,7%

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.29 Значајни сметководствени проценки и расудувања (продолжува)

Параметрите на ризик од песимистичкото сценарио се користат како стрес тест со 100% тежина на ECL.

Резултатите од стрес-сценариото (песимистичко) за Банката покажуваат зголемување на исправката на вредност за 2,9 милиони евра или 175,8 милиони денари споредено со реалниот износ на исправки и резервации на крајот на годината (2024: 5,4 милиони евра или 332,9 милиони денари).

Параметрите за PD и LGD мултипликатори за ова стрес-сценарио се презентирани подолу:

FO – физички лица

PO – правни лица

FL PD – предвидувања за веројатност за ненаплата

1. Веројатност за ненаплата (PD)

Малопродажен сегмент на кратки рејтинзи

SEGMENT	Ty	RATING	Песимистичко		
			FL PD 2025	FL PD 2026	FL PD 2027
FO	CONS	AAA	0,10%	0,15%	0,18%
FO	CONS	AA	0,97%	1,74%	2,42%
FO	CONS	A	1,01%	1,81%	2,54%
FO	CONS	BBB	1,05%	1,93%	2,76%
FO	CONS	BB	1,08%	2,18%	3,23%
FO	CONS	B	2,49%	4,38%	5,57%
FO	CONS	CCC	4,50%	8,09%	8,37%
FO	CONS	CC	14,68%	11,46%	9,71%
FO	CONS	C	15,10%	12,90%	10,77%
FO	MRTG	AAA	0,08%	0,15%	0,20%
FO	MRTG	AA	0,56%	1,64%	2,74%
FO	MRTG	A	0,64%	1,74%	2,88%
FO	MRTG	BBB	0,72%	1,90%	3,15%
FO	MRTG	BB	0,79%	2,30%	3,81%
FO	MRTG	B	2,97%	5,08%	7,40%
FO	MRTG	CCC	4,54%	10,23%	13,70%
FO	MRTG	CC	8,85%	18,24%	19,60%
FO	MRTG	C	35,50%	29,91%	24,61%
FO	OTHR	AAA	0,11%	0,19%	0,23%
FO	OTHR	AA	0,61%	1,34%	1,91%
FO	OTHR	A	0,64%	1,40%	2,02%
FO	OTHR	BBB	0,67%	1,52%	2,22%
FO	OTHR	BB	0,88%	1,91%	2,68%
FO	OTHR	B	2,27%	3,80%	4,29%
FO	OTHR	CCC	4,65%	5,39%	5,27%
FO	OTHR	CC	14,32%	14,53%	12,04%
FO	OTHR	C	40,67%	30,69%	22,16%

Корпоративен сегмент на долги рејтинзи

SEGMENT	TYPE	RATING	Песимистичко		
			FL PD 2024	FL PD 2025	FL PD 2026
PO	MEDIUM_LARGE	AAA	0,13%	0,50%	0,84%
PO	MEDIUM_LARGE	AA	0,44%	0,70%	1,03%
PO	MEDIUM_LARGE	A	0,74%	0,92%	1,25%
PO	MEDIUM_LARGE	BBB	0,95%	1,20%	1,64%
PO	MEDIUM_LARGE	BB	1,79%	2,35%	2,99%
PO	MEDIUM_LARGE	B	3,23%	3,44%	3,99%
PO	MEDIUM_LARGE	CCC	8,73%	7,70%	7,87%
PO	MEDIUM_LARGE	CC	17,43%	13,94%	13,27%
PO	MEDIUM_LARGE	C	26,66%	21,43%	20,75%
PO	SMALL	AAA	0,68%	2,10%	3,34%
PO	SMALL	AA	1,66%	3,08%	4,22%
PO	SMALL	A	2,08%	4,01%	5,19%
PO	SMALL	BBB	2,50%	4,40%	5,59%
PO	SMALL	BB	2,92%	5,26%	6,45%
PO	SMALL	B	6,22%	7,71%	8,16%
PO	SMALL	CCC	9,99%	11,18%	10,89%
PO	SMALL	CC	23,40%	21,42%	18,58%
PO	SMALL	C	29,88%	25,11%	20,96%
PO	SP_MICRO	AAA	0,06%	0,10%	0,14%
PO	SP_MICRO	AA	0,45%	2,87%	5,01%
PO	SP_MICRO	A	2,51%	4,95%	6,87%
PO	SP_MICRO	BBB	4,59%	6,78%	8,44%
PO	SP_MICRO	BB	5,33%	7,72%	9,39%
PO	SP_MICRO	B	6,07%	8,46%	10,10%
PO	SP_MICRO	CCC	12,42%	13,82%	14,60%
PO	SP_MICRO	CC	12,85%	16,45%	17,19%
PO	SP_MICRO	C	24,81%	21,61%	19,64%

2. LGD) мултипликатори

Според погоре опишаното сценарио, изведени се идни проекции за LGD.. Овие проекции служат како влезни податоци за вредностите на параметарот LGD , т.е. мултипликаторите на LGD кои се применуваат за пресметката на исправки на вредност и резервации според МСФИ 9.

LGD мултипликаторите за песимистичкото сценарио се претставени подолу:

ПЕСИМИСТИЧКО		
2025	2026	2027
112,99%	116,54%	116,84%

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)**2.29 Значајни сметководствени проценки и расудувања (продолжува)***(б) Објективна вредност на финансиските инструменти*

Објективните вредности на финансиските инструменти со кои се тргува на активниот пазар се базираат на тековните цени на понудата (финансиски средства).

Објективните вредности на финансиските инструменти со кои не се тргува на активниот пазар се утврдуваат со користење на модели за вреднување. Тие вклучуваат споредба со неодамнешните цени на трансакциите, употреба на модел на дисконтиран паричен тек. Овие модели за вреднување во голема мера ги одразуваат тековните пазарни услови на датумот на мерење, кои може да не ги претставуваат пазарните услови пред или по датумот на мерење. Објективните вредности на дериватните финансиски инструменти се утврдуваат врз основа на пазарните податоци (mark-to-market).

(в) Оштетување на преземени средства

Процесот на пресметување на загубата поради оштетување бара од менаџментот да направи важни и комплексни претпоставки во однос на планираниот период на продажба на преземените средства, нивните проценети нето-продажни вредности и соодветната дисконтна стапка, со цел да се дисконтираат очекуваните парични текови од продажбата на одредени ставки на преземените средства до нивната нето-сегашна вредност, вклучувајќи и независна проценка.

Менаџментот на Банката очекува дека преземените средства ќе бидат продадени без загуби, во разумен временски период. Во спротивно, ќе бидат направени приспособувања во идните периоди доколку идната пазарна активност покаже дека таквите приспособувања се соодветни.

(г) Користи за вработени

Обврските за користи за вработените се пресметуваат од независен актуар. Главните актуарски претпоставки вклучени во пресметката на обврската за долгорочни користи за вработените се следните:

	2025	2024
Актуарски претпоставки		
Дисконтна стапка (во %)	4,9	5,6
Зголемувања на платите на база на предвидувања за инфлација, унапредувања, како и зголемувања на платите врз основа на минат труд (во %)	3,0 - 5,0	3,0 - 5,0
Останати претпоставки		
Број на вработени кои ги исполнуваат условите за искористување на правото на користи	904	866

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.29 Значајни сметководствени проценки и расудувања (продолжува)

Сензитивна анализа на значајните актуарски претпоставки

2025	Дисконтна стапка		Пораст на бенефиции	
	+0,5 p,p	-0,5 p,p	+0,5 p,p	-0,5 p,p
Влијание врз резервирањата за долгорочни користи за вработени (во %)	(3.93)	4.21	4.29	(4.03)
Влијание врз резервирањата за долгорочни користи за вработени (во илјади денари)	1,843	(1,975)	(2,013)	1,892
2024	+0.5 p.p	-0.5 p.p	+0.5 p.p	-0.5 p.p
Влијание врз резервирањата за долгорочни користи за вработени (во %)	(3,75)	4.01	4.15	(3,91)
Влијание врз резервирањата за долгорочни користи за вработени (во илјади денари)	(1,442)	1,542	1,598	(1,503)

Индивидуалната анализа се прави со промена на една претпоставка за + / - 0,5 процентни поени (п.п.), додека сите други претпоставки остануваат исти.

Расчленување на актуарските добивки и загуби за користи по вработувањето по причини

	2025	2024
Актуарски добивки и загуби поради промена на финансиските претпоставки	2.893	1.380
Актуарски добивки и загуби поради промена на демографските претпоставки	(589)	-
Актуарски добивки и загуби поради искуство	1.002	(85)
Вкупни актуарски добивки (-) и загуби (+) во периодот	3.306	1.295

Пондерирано просечно времетраење на обврските во години

	2025	2024
Користи по престанок на вработувањето	15,9	16,5

2.30 Имплементација на нови и ревидирани Меѓународни стандарди за финансиско известување

Во текот на тековната година, Банката ги усвои сите нови и ревидирани стандарди и толкувања издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС) и Комисијата за толкување на меѓународното финансиско известување (во натамошниот текст: „КТМФИ“), кои се ефективни за годишните сметководствени периоди кои започнуваат на 1 јануари 2025 година. Усвоените сметководствени политики се во согласност со оние од претходната финансиска година.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.30 Имплементација на нови и ревидирани Меѓународни стандарди за финансиско известување (продолжува)

Стандарди издадени, но сè уште не се во сила

Следните нови стандарди, измени и дополнувања на стандардите и толкувањата сè уште не се задолжително во сила за годишните периоди што започнуваат на 1 јануари 2025 година и не се применети при подготовката на овие финансиски извештаи. Банката планира да ги усвои овие објави кога ќе стапат во сила.

Стандарди, толкувања и измени на објавени стандарди кои не се рано усвоени:

а) МСФИ 18 Презентација и објавување во финансиски извештаи (издаден на 9 април 2024 година, стапува на сила од 1 јануари 2027 година)

МСФИ 18 го заменува МСС 1 Презентација на финансиски извештаи. Главните промени во барањата се сумирани подолу.

Поструктуриран извештај за добивка или загуба

МСФИ 18 воведува новодефинирани меѓузбирови за „оперативна добивка“ и „добивка или загуба пред финансирање и данок на добивка“ и барање сите приходи и расходи да се распределат помеѓу три нови различни категории врз основа на главните деловни активности на компанијата: работење, инвестирање и финансирање.

Според МСФИ 18, на компаниите повеќе не им е дозволено да ги објавуваат оперативните трошоци само во белешките. Компанијата ги презентира оперативните трошоци на начин што обезбедува „најкорисно структурирано резиме“ на нејзините трошоци преку:
Според МСС 21 Ефектите од промените на девизните курсеви, компанијата користи девизен курс спот за трансакција во странска валута. Во некои јурисдикции, спот стапка не е достапна, бидејќи валутата не може да се замени во друга валута.

- природа;
- функција; или
- користење на мешана презентација.

Доколку некои оперативни трошоци се презентирани по функција, тогаш се применуваат нови обелоденувања.

МПМ – Обелоденети и предмет на ревизија

МСФИ 18 исто така бара одредени „non-GAAP“ мерки да бидат прикажани во финансиските извештаи. Тој воведува тесна дефиниција за Менаџерски Перформанс Мерки („MPMs“), барајќи тие да бидат:

- подзбир на приходи и расходи;
- користени во јавни комуникации надвор од финансиските извештаи; и
- одраз на гледиштето на менаџментот за финансиските перформанси.

За секоја презентирана МПМ, компаниите треба да објаснат во една белешка кон финансиските извештаи зошто мерката обезбедува корисни информации, како се пресметува и да ја усогласат со износ утврден според МСФИ Сметководствени стандарди.

Поголема дисагрегација на информации

Новиот стандард вклучува засилени насоки за тоа како компаниите групираат информации во финансиските извештаи. Ова вклучува насоки дали информацијата е вклучена во примарните финансиски извештаи или е понатаму дисагрегирана во белешките.

Компаниите се обесхрабруваат да ги означуваат ставките како „останати“ и се бара да обелоденат повеќе информации ако продолжат да го прават тоа.

2. Преглед на значајните сметководствени политики (продолжува)

2.30 Имплементација на нови и ревидирани Меѓународни стандарди за финансиско известување (продолжува)

Други промени применливи на примарните финансиски извештаи

МСФИ 18 го поставува оперативниот профит како почетна точка за индиректниот метод на прикажување на паричните текови од оперативни активности и ја елиминира опцијата за класифицирање на паричните текови од камати и дивиденди како оперативни активности во извештајот за парични текови (ова се разликува за компании со специфични главни деловни активности). Исто така бара гудвил да биде презентираан како нова ставка на лицето на билансот на состојба.

Транзиција

Во своите годишни финансиски извештаи подготвени за периодот во кој новиот стандард првпат се применува, субјектот треба да обелодени, за споредбениот период непосредно пред тој период, усогласување за секоја ставка во извештајот за добивка или загуба меѓу преработените износи презентирани со примена на МСФИ 18 и износите претходно презентирани со примена на МСС 1.

б) Годишни подобрувања, Том 11 (издадени на 18 јули 2024 година, со важност од 1 јануари 2026 година)

в) Договори кои се однесуваат на електрична енергија зависна од природата – Измени на МСФИ 9 и МСФИ 7 (издадени на 18 декември 2024 година, со важност од 1 јануари 2026 година)

г) Измени во класификацијата и мерењето на финансиските инструменти – Измени на МСФИ 9 и МСФИ 7 (издадени на 30 мај 2024 година, со важност од 1 јануари 2026 година)

- МСФИ 19 Подружници без јавна отчетност: Обелоденувања (издадени на 9 мај 2024 година, со важност од 1 јануари 2027 година);
- Измени на МСС 21 Ефекти од промените на девизните курсеви: Превод во хиперинфлациска валута за презентација (издадени на 13 ноември 2025 година, со важност од 1 јануари 2027 година);
- Измени на МСФИ 19 Подружници без јавна отчетност: Обелоденувања (издадени на 21 август 2025 година, со важност од 1 јануари 2027 година).

Банката очекува дека измените, при нивната првична примена, нема да имаат материјално влијание врз нејзините финансиски извештаи.

2.31 Промени во сметководствените политики

Банката нема никакви промени во своите сметководствени политики од оние што се применуваат на и за годината што заврши на 31 декември 2024 година.

2.32 Последователни настани

Настаните по завршување на годината кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Банката (корективни настани) се рефлексирани во финансиските извештаи. Последователните настани кои немаат карактер на корективни настани се обелоденуваат во белешките доколку се материјално значајни.

3. Управување со ризици

Идентификацијата на ризикот и проценката на материјалноста на ризиците се клучни компоненти во процесот на процена на адекватноста на интерниот капитал (ICAAP) и процесот на процена на адекватноста на интерната ликвидност (ILAAP). Идентификувањето на ризиците покажува на кој ризик е или може да биде изложена Банката. Процесот на идентификација на ризикот се спроведува на редовна годишна основа. Доколку во текот на годината дојде до значителна промена во профилот на ризик или стратегијата на Банката, проценката на ризикот се ревидира. Главните категории на ризик се: кредитен ризик, пазарен ризик, ризик од каматна стапка, ликвидносен ризик, оперативен ризик и останати ризици.

Активностите на Банката се изложени на разни финансиски ризици и тие активности бараат анализи, проценки, прифаќање и управување на одреден степен на ризик или комбинација на ризици. Преземањето на ризикот е основа на финансискиот бизнис и оперативните ризици се неизбежна последица на работењето. Затоа, целта на Банката е да постигне одредена рамнотежа помеѓу ризикот и повратот и да ги минимизира потенцијалните негативни ефекти врз финансиското работење на Банката.

Управувањето со ризик во Банката се спроведува во согласност со воспоставените интерни политики и процедури кои ги земаат предвид локалната регулатива, упатствата на НЛБ Групаацијата и соодветните добри банкарски практики. Покрај тоа, Банката постојано ги подобрува и надополнува постојните пристапи, методологии и процеси во сите сегменти за управување со ризик.

Ефикасното управување со ризик и капитал е клучно за долгорочно одржливо работење на Банката. Цврстата рамка за управување со ризик е сеопфатно интегрирана во процесите на донесување одлуки, управување и ублажување. Банката дава голема важност на културата на ризик и свеста за сите релевантни ризици.

Рамката за управување со ризик на Банката го поддржува донесувањето деловни одлуки на стратешко и оперативно ниво, сеопфатното управување и проактивното управување со ризикот вклучувајќи:

- изјава за апетит за ризик и насоки за стратегија за ризик;
- годишно разгледување на стратешките деловни цели, буџетирање и процес на планирање на капиталот;
- процес на процена на адекватноста на интерниот капитал (ICAAP) и процес на процена на адекватноста на интерната ликвидност (ILAAP);
- активности на планот за обнова;
- други внатрешни стрес-тестови и тековна анализа на ризик;
- регулаторно и внатрешно известување на раководството.

Поставеното управување и различните алатки за управување со ризик овозможуваат соодветен надзор на профилот на ризик на Банката. Покрај тоа, тие ги поддржуваат деловните активности и овозможуваат ефикасно управување со ризик инкорпорирајќи процедури за ескалација и различни мерки за ублажување кога е потребно.

а) Стратегии и процеси на управување со ризик

Клучна цел на управувањето со ризик на Банката е проактивно да управува, да ги проценува и да ги следи ризиците во рамките на Банката. Утврденото и холистичко разбирање на управувањето со ризик е вградено во целата организација, фокусирајќи се на идентификацијата на ризици во многу рана фаза, ефикасното управување со ризик и ублажување со цел да се обезбеди внимателно користење на својот капитал, соодветна структура на ликвидност и поврзаните заштитни слоеви за поддршка на финансиската стабилност на Банката.

Клучните упатства за управување со ризикот се дефинираат со апетитот за ризик и стратегијата за ризик имајќи го предвид деловниот модел на Банката, заснован на очекувана перспектива. Тие редовно се ревидираат и подобруваат.

3. Управување со ризици (продолжува)

Стратегијата на Банката, насоките за апетит за ризик и стратегијата за ризик и клучните внатрешни политики – што се одобруваат од Управниот одбор и Надзорниот одбор - ги одредуваат стратешките цели, упатствата за апетит за ризик и стратегија за ризик, пристапите и методологиите за следење, мерење и управување со сите видови ризик со цел исполнување на внатрешните цели и сите надворешни барања. Покрај тоа, главните стратешки насоки за ризик се интегрираат во процесот на преглед на годишниот бизнис-план и буџетирање.

Банката планира разумен профил на ризик, оптимално користење на капиталот што претставува важен елемент на нејзината деловна стратегија и поврзаните среднорочни финансиски цели. Управувањето со кредитниот ризик, кој претставува најважна категорија на ризик во Банката, се концентрира на преземање умерен ризик - диверзифицирано кредитно портфолио, адекватен квалитет на кредитното портфолио, одржлив трошок на ризик, и обезбедување на оптимален поврат земајќи ги предвид преземените ризици. Што се однесува до ликвидносниот ризик, толеранцијата е ниска, додека активностите се насочени кон постојано обезбедување на соодветно ниво на ликвидност, како на краток, така и на долг рок. Банката ја ограничи изложеноста на распон од кредитен ризик, што произлегува од ризикот за проценка на портфолиото на должнички хартии од вредност како резерви на ликвидност, на умерено ниво. Основната ориентација на Банката во управувањето со ризикот од каматни стапки е да ги ограничи неочекуваните негативни влијанија врз приходите и капиталот, поради тоа, утврдена е умерена толеранција кон овој ризик. Што се однесува до пазарните и оперативните ризици, Банката ја следи ориентацијата дека ваквите ризици не смеат да влијаат значително врз нејзините активности. Толеранцијата кон другите типови ризик е умерена и се фокусира на минимизирање на нивните можни влијанија врз целото работење.

Еколошките, социјалните и ризиците од управувањето (ESG) не претставуваат нова категорија на ризик, туку повеќе отежнувачки фактор за видовите ризици, не само за кредитниот и оперативниот ризик. Групацијата ги интегрира и управува со нив во воспоставената рамка за управување со ризик.

НЛБ Груп и НЛБ Банка Скопје како дел од НЛБ Групацијата се ангажирани да придонесат за одржливо финансирање преку инкорпорирање на ризиците од ESG во нејзините деловни стратегии, рамката за управување со ризици и аранжманите за внатрешно управување. Со усвојувањето на програмата за одржливост на НЛБ Групацијата, Групацијата ги имплементираше главните елементи за одржливост во својот деловен модел. Трите столба на одржливост на Групацијата се однесуваат на одржливи финансии, придонес во општеството и одржливо сопствено работење. Комитетот за одржливост на НЛБ Групацијата ја надгледува интеграцијата на факторите на ESG во деловниот модел на НЛБ Групацијата. Така, одржливите финансии ги интегрираат критериумите за ESG во деловните и инвестициските одлуки на Групацијата за трајна корист на клиентите и општеството.

НЛБ д.д. како прва банка од Словенија се обврза на Принципите на ОН за одговорно банкарство (UN PRB) – единствена рамка за одржлива банкарска индустрија развиена преку иновативно партнерство помеѓу банките ширум светот и Иницијативата за финансии на Програмата за животна средина на Обединетите нации (UNEP FI). Принципите за одговорно банкарство ја одредуваат нашата улога и одговорност во обликувањето на одржлива иднина и во усогласувањето на нашата стратегија со целите на ЦОП на ОН и Парискиот договор за климата. Тие ѝ овозможуваат на Банката да ја вгради одржливоста во сите нејзини деловни области и да идентификува каде има потенцијал да има најголемо влијание во својот придонес во одржливиот свет, имено преку користење на нови одржливи деловни можности.

Покрај посветеноста на Принципите на ОН за одговорно банкарство, Банката потпиша Договор за гаранции со Мултилатералната агенција за гаранција на инвестиции (МИГА). Врз основа на ова, Банката воспостави механизам за еколошки и социјален скрининг на тековните или потенцијалните апликации за финансирање според Листата за исклучување на МИГА и важечките закони за животна средина и социјала.

3. Управување со ризици (продолжува)

Управувањето со ризиците ESG е вградено во целокупниот процес на одобрување кредити на Групацијата и поврзаното управување со кредитното портфолио. Одржливото финансирање се спроведува во согласност со ESMS на Групацијата. Покрај справувањето со ризиците ESG во сите релевантни фази од процесот на доделување кредити, релевантните критериуми за ESG беа земени предвид и во процесот на евалуација на колатералот.

НЛБ Групацијата како членка на ОН Net-Zero Banking Alliance, јавно ја обелодени својата посветеност на Net-Zero. Со овој чекор, Банката вети дека ќе го усогласи кредитното и инвестициското портфолио на банката со нето-нула емисии до 2050 година. Во својот прв круг цели на NZBA, НЛБ Групацијата се фокусираше на сектори базирани на фосилни горива и високо енергетски интензивни и други сектори каде што Банката има значителни емисии и/или најреална комерцијална изложеност (идентификации). Генерално, управувањето со ризиците од ЕСГ ги следи насоките на ЕЦБ, ЕБА и НБРСМ, со тенденција за нивна сеопфатна интеграција во сите релевантни процеси. Ризиците ESG не претставуваат нова категорија на ризик, туку еден од ризичните двигатели на постоечкиот тип на ризици Групата ги интегрира и управува со нив во воспоставената рамка за управување со ризик.

Управувањето со ризик се фокусира на управување и ублажување на ризиците во согласност со апетитот за ризик и стратегијата за ризик на Банката, што претставува основа на рамката за управување со ризик на Банката. Во овие рамки, Банката го следи опсегот на мерење на ризик со цел да се осигури дека профилот на ризик на Банката е во согласност со нејзиниот апетит за ризик. За користењето на лимитите на ризик и потенцијалните отстапувања од лимитите и целните вредности се известуваат редовно соодветните одбори и/или Управниот одбор на Банката. Сеопфатниот Извештај за ризик се разгледува квартално од Надзорниот одбор. Покрај тоа, Банката има воспоставено системи за рано предупредување во различни области на ризик со намера да ги зајакне постојните внатрешни контроли и навремени реакции кога е потребно.

Заради ефикасен процес на намалување на ризикот, Банката применува единствен сет на стандарди за обезбедувањата за кредитирање на население и кредитирање на претпријатија, што претставува второстепен извор на отплата со цел ефикасно управување со кредитниот ризик и економично трошење на капиталот. Банката има систем за мониторинг и известување на обезбедувањата по објективна (пазарна) вредност во согласност со Меѓународните стандарди за процена (IVS). Прифатливоста на инструментот за обезбедување, по видови и стапки кои се однесуваат на разумните критериуми за кредитирање, е утврдена во внатрешните упатства за кредитирање. Принципите и правилата за намалување на кредитниот ризик во Банката се опишани подетално во делот Управување со кредитен ризик.

Банката воспостави сеопфатна рамка за стрес-тест и други системи за рано предупредување во различни области на ризик со намера да ги зајакне постојните внатрешни контроли и навремено да реагира кога е потребно. Стабилната и униформна програма за стрес-тестирања ги вклучува сите материјални типови ризици и соодветна анализа на сценарија, според ранливоста на деловниот модел на Банката. Интегрирана е во апетитот за ризик, процесот на процена на адекватноста на интерниот капитал (ICAAP), процесот на процена на адекватноста на интерната ликвидност (ILAAP) и планот за обновување со цел поддршка на проактивното управување со ризичниот профил на Банката, конкретно капиталот и ликвидносната позиција на база на очекувана основа. Покрај тоа, Банката извршува и обратни стрес-тестови со цел да го тестира својот максимален капацитет за обновување. Други делумни проценки за ризик се опфатени со анализата на чувствителност, заснована врз релевантни параметри на стрес, и интегрирани во процесот на поставување систем на лимити за управување со ризикот.

б) Структура и организација на управувањето со ризик

Банката воспостави три линии на одбрана во рамката со цел ефикасно управување со ризикот. Концептот на три линии на одбрана обезбедува јасна поделба на активностите и дефинира улоги и одговорности за управување со ризикот на различни нивоа во Банката. Управувањето со ризик во Банката делува како втора линија на одбрана, одговорна за соодветно управување, процена, следење и известување за ризиците во Банката.

3. Управување со ризици (продолжува)

Управувањето со ризикот се спроведува од секторот Глобален ризик во Банката согласно со политиките одобрени од Надзорниот одбор. Одборот обезбедува писмени принципи за целокупното управување со ризик, како и пишани политики кои опфаќаат конкретни области, како што се кредитен ризик, девизен ризик, ризик од каматни стапки, ликвидносен ризик, оперативен ризик и други нефинансиски ризици. Покрај тоа, внатрешната ревизија е одговорна за независен преглед на управувањето со ризикот и контролното окружување.

Севкупно, организацијата и разграничувањето на надлежностите во структурата за управување со ризик на Банката е дизајнирана да спречи судир на интереси и да обезбеди транспарентен и документиран процес на одлучување, подложен на соодветен нагорен и надолен проток на информации.

Управувањето со ризик во Банката е централизирано во компетентна линија за управување со ризик, што е специјализирана компетентна линија која опфаќа неколку професионални области, за кои секторот Глобален ризик е одговорен во рамките на Банката и кој ги известува Одборот за средства и обврски (ALCO), Одборот за управување со ризик, Управниот одбор и Надзорниот одбор. Компетентната линија за управување со ризик го надгледува формулирањето и контролата на политиките за управување со ризик, поставувањето лимити, воспоставувањето методологии, надгледувањето на усогласувањето на политиките за управување со ризик во Банката, следењето на изложеноста на ризик на Банката и подготовката на надворешни и внатрешни извештаи. Покрај тоа, Банката ги известува за својата изложеност на ризик надлежните организациони единици во рамките на компетентната линија за управување со ризик во НЛБ д.д.

Следењето на ризикот во Банката е централизирано во независна и/или посебна организациска единица. Централизираното следење на ризиците има за цел да воспостави стандардизирани и системски пристапи за управување со ризик и, според тоа, сеопфатен преглед на Извештајот за финансиската состојба на Банката. Во согласност со политиките за управување со ризик на Банката, следењето на ризикот во Банката е одвоено од нејзиното раководство и/или деловната функција, со цел да се одржи објективноста потребна при процена на деловните одлуки. Организациската единица за управување со ризиците директно го известува Управниот одбор, кој поднесува извештај до Надзорниот одбор.

в) Мерење на ризик и системи за известување

Банката, како дел од НЛБ Групацијата, е усогласена со регулативата на Европската централна банка (ЕЦБ) и правилата утврдени од локалниот регулатор. Во однос на адекватноста на капиталот, Банката го применува стандардизираниот пристап кон кредитен, пазарен и оперативен ризик. Заради мерење на изложеноста кон кредитен, пазарен, ризик од каматна стапка, оперативен и нефинансиски ризик, покрај пропишаните регулативи, Банката користи внатрешни методологии и пристапи кои овозможуваат подетално следење и управување со ризикот. Овие внатрешни методологии се усогласени со упатствата на Базел и Европската банкарска асоцијација (ЕБА), како и со локалната регулатива и најдобрите практики во банкарските методологии.

Што се однесува до известувањето за ризик, внатрешните упатства на Банката ги одразуваат, покрај внатрешните барања, и суштината и зачестеноста на известувањето што се бара од локалниот регулатор и НЛБ д.д. Известувањето за ризици се врши во форма на стандардизирани извештаи, во согласност со политиките за управување со ризик, основани врз разумни методологии за мерење и усогласување на изложеноста на ризици, соодветни бази на податоци и автоматизација на подготовка на извештаи, со што се обезбедува квалитет на извештаите и се намалува можноста за грешки.

3. Управување со ризици (продолжува)

г) Податоци и ИТ-систем

Повеќето податоци за ризик се пресметуваат и се чуваат во база на податоци (Data Warehouse). Воспоставениот процес обезбедува интегрирани информации во заедничка референтна структура до која деловните корисници можат да пристапат во конзистентен и тематски ориентиран формат.

Податоците редовно се проверуваат и потврдуваат. Податоците што се користат за внатрешна проценка на ризикот, управување и известување се исти како податоците што Банката ги користи за регулаторно известување.

д) Главен акцент на управувањето со ризик во 2025 година

Ефикасното управување со ризиците и капиталот е клучно за Банката да одржи долгорочно профитабилно работење. Банката дополнително ја зајакна стабилноста на својот систем за управување со ризик во сите соодветни категории на ризик со цел да управува со нив проактивно, сеопфатно и претпазливо. Идентификацијата на ризик во многу рана фаза, неговото ефикасно управување и соодветните процеси на ублажување претставуваат суштински чекори во таквиот систем. Деловната и оперативната околина релевантна за работењето на Банката се менува со трендовите како што се промена на однесувањето на клиентите, појава на нови технологии и конкуренти и зголемување на нови регулаторни барања. Треба да се земе предвид дека управувањето со ризик постојано се приспособува со цел да се откријат и да се управува со новите потенцијални ризици кои се појавуваат.

Најзначајни промени во сегментот : кредитен ризик се новите вредности на ризик параметрите и воведување на:

- Правила на SICR како тригери за трансфер во Група 2 – правило ABS (апсолутна промена на PD) и правило LPD (релативна промена на FLPD). Промената на PD во обете правила се мери како разлика помеѓу PD/FLPD при потекло и PD/FLPD на датумот на известување;
- Долга скала за оценување за физички лица при пресметка на ECL;
- Привремени преклопувања за ризик од новина поради неквантифицирачки и нови ризици што стандардните модели не можат целосно да ги опфатат. Овие преклопувања се применуваат на параметрите на ризик (PD, LGD, URR), имено:
  - Политички ризици – преку LGD (Загуба во случај на неисполнување на обврските), влијание на ECL 1,8 милиони еур;
  - Ризик од снабдување со енергија – преку URR (Стапка на необезбедено закрепнување), влијание на ECL 1,2 милиони еур;
  - Ризик од снабдување со трговија - преку PD (Веројатност за неисполнување на обврските), влијание на ECL 0,08 милиони еур.

Најважните видови ризик се кредитен ризик, ликвидносен ризик, пазарен ризик, каматен ризик, оперативен ризик и останати ризици. Останатите ризици вклучуваат репултациски ризик, стратески ризик, политички ризик, ризик од усогласеност со прописите итн.

Во динамично каматно окружување, во текот на првата половина од годината со растечки променливи каматни стапки (и ЕУРИБОР и домашните променливи каматни стапки) и благо намалување на ЕУРИБОР во втората половина од годината, и Банката се соочи со вишок на ликвидност, при што се посвети значително внимание на структурата и концентрацијата на резерви на ликвидност, вклучувајќи системи за рано предупредување, имајќи ги предвид потенцијалните негативни движења на пазарот. Исто така, во текот на 2025 година, капиталот и ликвидноста на Банката останаа силни, стоејќи над целниот профил на апетитот за ризик.

3. Управување со ризици (продолжува)

Исто така, голем акцент беше ставен на управувањето со оперативните ризици, каде Банката го следи упатството со цел таквиот ризик да не влијае значително врз нејзиното работење. Во 2025 година беа направени дополнителни напори во однос на проактивно ублажување, спречување и минимизирање на потенцијалните штети во иднина. Покрај тоа, клучните индикатори за ризик, служејќи како систем за рано предупредување за пошироко поле на оперативни ризици, се следеа (дефиниција, адекватност и граници на толеранција) на квартална основа. Нивното континуирано следење овозможува подетални информации за поефикасно планирање на мерките и управување со оперативниот ризик, ги подобрува постојните внатрешни контроли и овозможува навремено реагирање кога е потребно. Покрај тоа, внатрешните контроли за пријавени настани на загуба и идентификувани оперативни ризици беа подобрени во однос на зголемена фреквенција и дополнителни контроли. Исто така, беше завршен преглед на мапирањето на оперативните единици според процесите на оперативни ризици, што ѝ овозможува на Банката подетално да ги идентификува оперативните ризици.

Банката е ангажирана за придонесување на одржливи финансии со инкорпорирање на еколошки, социјални и ризици од управување (ESG) во своите деловни стратегии, рамка за управување со ризик и аранжмани за внатрешно управување. Со усвојувањето на програмата за одржливост на НЛБ Групацијата, Банката имплементираше елементи на одржливост во својот деловен модел. Така, одржливите финансии ги интегрираат критериумите за ESG во деловните и инвестициските одлуки на Банката за трајна корист на клиентите на Банката и општеството. Комитетот за одржливост на НЛБ Групацијата ја надгледува интеграцијата на факторите на ESG во деловниот модел на НЛБ Групацијата. Управувањето со ESG-ризиците се однесува на целокупниот процес на одобрување на кредити на НЛБ Групацијата и поврзаното управување со кредитното портфолио. Ги следи упатствата на Европската централна банка (ECB) и Европската банкарска асоцијација (EBA) со тенденција за нивна сеопфатна интеграција во сите релевантни процеси. Достапноста на податоците за ESG во регионот каде што работи НЛБ Групацијата сè уште недостасува, но сепак, Банката се стреми да добие релевантни податоци за клиентите како предуслов за соодветно одлучување. Дополнително, Банката внимателно ги разгледува потенцијалните ризици за угледот и одговорноста кои би можеле да произлезат од одржливото финансирање на нејзините клиенти.

3.1 Управување со кредитен ризик

а) Вовед

Во своето работење, Банката е изложена на кредитен ризик или ризик од загуби како резултат на не подмирување на обврските кон Банката од страна на должникот. Од таа причина, Банката проактивно и сеопфатно го следи и проценува гореспоменатиот ризик со Системот за рано предупредување (Early Warning System (EWS)) за приватни и правни лица.

Банката управува со кредитниот ризик на две нивоа: на ниво на индивидуален клиент/група клиенти, каде соодветните процедури се следат во различни фази на врквата со клиентот пред, за време и по склучување на договор. Пред склучување на договор, се проценува успешноста на клиентот, финансиската состојба и минатата соработка со Банката. Исто така, важно е да се обезбеди висок квалитет на обезбедувањето, иако тоа не влијае на кредитниот рејтинг на клиентот.

Ова е проследено со различни форми на следење на клиентот, особено во процена на неговата способност да генерира доволно парични текови за редовно намирување на своите обврски и договорните обврски.

Потребниот капитал за кредитен ризик се пресметува според Одлуката за методологија за утврдување на адекватноста на капиталот, Службен весник бр.47/12, 50/13, 71/14, 223/15, 218/16, 221/18 and Службен весник бр.181/19, 116/20, 167/20 и 27/24.

Што се однесува до ова откривање на ризиците, важно е редовно следење на клиентите во рамките на Системот за рано предупредување (EWS). Заради сеопфатна објективна процена на работењето на клиентот, развиени се интерни модели за бодување.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.1 Управување со кредитен ризик (продолжува)

Квалитетот на кредитното портфолио, вклучително и билансната и вонбилансната изложеност, активно се следи и анализира на ниво на целокупното портфолио на Банката. Сеопфатни анализи редовно се вршат во однос на сегментацијата на клиентите, структурата на кредитен рејтинг, заостанати долгови и/или обем на нефункционални побарувања, побарувања во Група 2, покрите со дополнителни кредитни загуби, примени обезбедувања, концентрации кои произлегуваат од група поврзани клиенти и концентрации во индустријата, изложеност кон валута и други индикатори на ризици во кредитното портфолио. Големо внимание се посветува на редовното следење на нови зделки и други промени или трендови, со акцент на рано откривање на зголемени ризици и нивна оптимизација во однос на профитабилноста. Банката соодветно го диверзифицира своето портфолио за да ги намали конкретните компоненти на кредитен ризик (т.е. ризикот што произлегува од работењето со конкретен клиент, сектор, позиции во финансиски инструменти или други конкретни настани). Зголемен акцент е ставен на стрес-тестовите кои ги предвидуваат влијанијата на негативните макроекономски движења врз портфолиото, на ниво на исправки на вредноста и посебна резерва и на адекватноста на капиталот.

Банката го проценува нивото на загуби од кредитен ризик на индивидуална основа за материјални побарувања, и на групно ниво за остатокот од портфолиото. Индивидуален преглед се врши за материјалните финансиски средства од Група 3, кои се оценети како нефункционални, врз основа на информациите за значителни финансиски проблеми со кои се соочува клиентот, во врска со кршење на договорните обврски, како што се заостанати долгови во намирувањето на обврските, без оглед дали финансиските средства ќе бидат реструктурирани од економски или правни причини и веројатноста клиентот да започне стечајна постапка или финансиска реорганизација. Очекуваните идни парични текови (од обично работење и можниот откуп на обезбедување) се проценуваат по индивидуален преглед. Ако нивната дисконтирана вредност се разликува од книговодствената вредност на соодветното финансиско средство, исправка на вредност мора да се признае. За остатокот од портфолиото се прават групни исправки на вредност што не се проценува на индивидуална основа. Врз основа на барањата на МСФИ9, финансиските средства вреднувани по амортизирана набавна вредност се припишуваат на соодветната група, врз основа на проценетото зголемување на кредитниот ризик на изложеноста по првичното признавање.

Групата на финансиските средства одредува дали треба да се земе предвид очекуваната загуба на кредитот за 12 месеци или за целото времетраење на кредитот. Пресметката на очекуваната кредитна загуба се заснова на веројатноста за ненаплата и загубата поради неисполнување на обврската, која се пресметува со користење на историски податоци и статистичко моделирање, како и предвидени макроекономски параметри. За вонбилансните финансиски средства, веројатноста за отплата на изложености се зема предвид при креирање на групни исправки на вредност.

Моделите што се користат за процена на идните параметри на ризик, се потврдуваат и тестираат од НЛБ д.д. на редовна основа.

Управувањето со ESG-ризиците се однесува на целокупниот процес на одобрување пласмани во Банката и поврзаното управување со кредитното портфолио. Одржливото финансирање се спроведува преку применета документарна рамка дефинирана во:

- Политика за кредитирање на нефинансиските друштва во НЛБ Банка АД Скопје каде во посебната глава Еколошка и социјална рамка се дефинирани три категории (забранети, ограничени, нормални активности);
- Рамковна политика за еколошки и социјални аспекти во НЛБ Банка АД Скопје се применува на одредени трансакции со најголем потенцијал за значително еколошко и социјално влијание (листа на исклучување, проверка на усогласеноста со локалната законска регулатива, листа за категорија А-проекти);

3. Управување со ризици (продолжува)

3.1 Управување со кредитен ризик (продолжува)

- Рамковна методологија за класификација според еколошките и социјалните аспекти во НЛБ Банка АД Скопје која обезбедува водич за типичното ниво на инхерентен еколошки и социјален ризик според шифрите од Националната класификација на дејностите (НКД).
 Покрај решавањето на ESG-ризиците во сите релевантни фази од процесот на одобрување кредити, релевантните критериуми за ESG се земени предвид и во процесот на евалуација на колатералот. На ниво на портфолио, Групацијата не се соочува со некоја голема концентрација кон специфичните индустриски сектори изложени на климатски ризик согласно со Номенклатурата на економски активности (NACE), при што улогата на транзицискиот ризик е попреовладувачка. Достапноста на податоци за ESG во регионот каде што работи НЛБ Групацијата сè уште недостасува, но сепак Групацијата се стреми да добие релевантни податоци за клиентите како предуслов за соодветно одлучување.

б) Главен акцент во 2025 година

Новите исплати беа претежно кон клиенти со оцена А и Б. На 31 декември 2025 година, нефункционалните побарувања (NPL) изнесуваат 26,2 милиони евра или 1.611 милиони денари (2024: 36.3 милиони евра или 2.230 милиони денари) и Трошокот за ризик изнесуваат -11 базични поени (2024: 120 базични поени).

Главните промени во параметрите на ризик вклучуваат воведување на нови правила на SICR како активирања за премин во Група 2 (правило ABS и правило LPD), воведување на долга скала за рејтинг за физички лица и воведување на привремени преклопувања за ризик од новина.

в) Максимална изложеност на кредитен ризик

	31.12.2025	31.12.2024
Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки	18.450.174	19.417.311
Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	2.335.604	4.455.443
Финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност	-	-
- должнички хартии од вредност	24.460.125	17.734.485
- кредити на држава	1.845.490	670
- кредити на банки	3.345.493	2.271.520
- кредити на финансиски институции	499.764	495.106
- кредити на физички лица	63.302.930	55.687.306
- кредити на останати комитенти	37.352.913	29.675.153
- останати финансиски средства	2.841.500	700.764
Вкупно нето финансиски средства	154.433.993	130.437.758
Гаранции	8.747.227	7.787.880
Преземени обврски за кредитирање	4.320.006	4.010.723
Останати потенцијални обврски	7.431.071	6.713.634
Вкупно потенцијални обврски	20.498.304	18.512.237
Вкупно максимална изложеност на кредитен ризик	174.932.297	148.949.995

Максимална изложеност на кредитен ризик е приказ на изложеноста на Банката на кредитен ризик одделно, по посебни видови финансиски средства и потенцијални обврски. Изложеноста наведена во горната табела е прикажана за состојбите од Извештајот за финансиска состојба според нивната нето-сметководствена вредност, како што се прикажани во Извештајот за финансиската состојба, а за вонбилансните ставки во висина на нивната номинална вредност.

Во ставката „Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки“ е вклучена готовина во износ од 1.807.784 илјади денари (2024: 3.876.921 илјади денари).

3. Управување со ризици (продолжува)

г) Обезбедување од финансиски средства што се кредитно оштетени

31.12.2025	Целосно/повеќе обезбедени финансиски средства			Финансиски средства кои немаат или кои не се целосно покриени со обезбедување		
	Бруто вредност на кредити и побарувања	Нето вредност на кредити и побарувања	Објективна вредност на обезбедувањето	Бруто вредност на кредити и побарувања	Нето вредност на кредити и побарувања	Објективна вредност на обезбедувањето
Финансиски средства по амортизирана набавна вредност						
- кредити на финансиски организации	330	267	4.735	-	-	-
- кредити на физички лица	138.840	89.337	548.278	870.677	159.375	3.902
- кредити на други комитенти	321.739	202.831	1.594.440	276.642	21.689	17.984
- останати финансиски средства	241	165	13.245	42.910	2.413	1
Вкупно	461.150	292.600	2.160.698	1.190.229	183.477	21.887

31.12.2024	Целосно/повеќе обезбедени финансиски средства			Финансиски средства кои немаат или кои не се целосно покриени со обезбедување		
	Бруто вредност на кредити и побарувања	Нето вредност на кредити и побарувања	Објективна вредност на обезбедувањето	Бруто вредност на кредити и побарувања	Нето вредност на кредити и побарувања	Објективна вредност на обезбедувањето
Финансиски средства по амортизирана набавна вредност						
- кредити на физички лица	172.614	113.811	711.208	743.320	110.179	11.936
- кредити на други комитенти	845.116	412.160	3.823.276	469.210	50.242	135.127
- останати финансиски средства	764	153	86.013	42.190	2.245	2.445
Вкупно	1.018.494	526.124	4.620.497	1.254.720	162.666	149.508

д) Обезбедување од финансиски средства измерени по амортизирана набавна вредност класифицирани во Група 1 и 2

31.12.2025	Целосно/повеќе обезбедени финансиски средства			Финансиски средства кои немаат или кои не се целосно покриени со обезбедување		
	Бруто вредност на кредити и побарувања	Нето вредност на кредити и побарувања	Објективна вредност на обезбедувањето	Бруто вредност на кредити и побарувања	Нето вредност на кредити и побарувања	Објективна вредност на обезбедувањето
Финансиски средства по амортизирана набавна вредност						
- кредити на Влади	-	-	-	1.846.318	1.845.490	-
- кредити на банки	-	-	-	3.345.774	3.345.493	-
- кредити на финансиски институции	3.451	3.428	14.571	498.159	496.069	-
- кредити на физички лица	26.351.651	26.159.706	66.803.314	37.634.817	36.894.512	1.842.290
- останати кредити на физички лица	9.466.645	9.393.596	24.019.665	28.140.014	27.734.797	4.909.098
- останати финансиски средства	613	582	32.240	2.840.745	2.838.340	63
Вкупно	35.822.360	35.557.312	90.869.790	74.305.827	73.154.701	6.751.451

31.12.2024	Целосно/повеќе обезбедени финансиски средства			Финансиски средства кои немаат или кои не се целосно покриени со обезбедување		
	Бруто вредност на кредити и побарувања	Нето вредност на кредити и побарувања	Објективна вредност на обезбедувањето	Бруто вредност на кредити и побарувања	Нето вредност на кредити и побарувања	Објективна вредност на обезбедувањето
Финансиски средства по амортизирана набавна вредност						
- кредити на Влади	-	-	-	673	670	-
- кредити на банки	11.969	11.955	12.000	2.259.948	2.259.565	-
- кредити на финансиски институции	3.429	3.352	18.002	494.894	491.754	-
- кредити на физички лица	20.882.426	20.754.520	51.673.779	35.354.094	34.708.796	2.590.334
- останати кредити на физички лица	11.462.949	11.306.556	26.058.806	18.221.564	17.906.195	4.094.708
- останати финансиски средства	735	591	28.167	699.223	697.775	118
Вкупно	32.361.508	32.076.974	77.790.754	57.030.396	56.064.755	6.685.160

3. Управување со ризици (продолжува)

ѓ) Политика за заштита на кредити

Банката применува единствен сет на стандарди за обезбедување на кредити на население и на претпријатија, во согласност со регулаторните барања. Главниот документ со кој се регулираат обезбедувањата за кредитите во Банката е Политиката за обезбедувања по кредити. Политиката е донесена од Надзорниот одбор на Банката. Политиката ги претставува основните принципи што вработените мора да ги земат предвид при потпишување, процена, следење и известување на обезбедувањата, со цел кредитниот ризик да се намали. Пазарната вредност на недвижниот и подвижниот имот што се користи како обезбедување се добива од извештаите за процена од лиценцирани проценители. Пазарната вредност на финансиските инструменти во сопственост на Банката се добива од организираниот пазар - како што е берзата за котирани финансиски инструменти или утврдени во согласност со интерна постапка за некотирали финансиски инструменти.

Банката добива проценки од сертифицирани внатрешни и надворешни проценители, кои ги имаат потребните лиценци. Проценките мора да се направат во согласност со меѓународните стандарди за вреднување. Кога се стекнува обезбедувањето, Банката ги следи интерните регулативи со кои се дефинираат минималните стапки на сигурност или залог. Банката се обидува да добие обезбедување со поголема вредност од основната изложеност (во зависност од рејтингот на кредитопримателот, доспевањето на кредитот и сл.) со цел да ги намали негативните последици како резултат на поголемите промени во пазарните цени на средствата што се користат како обезбедување. Ако недвижен имот, подвижен имот и финансиски инструменти служат како обезбедување, заложното право на Банката за таквите средства треба да биде од највисок ранг. Исклучително, кога вредноста на хипотеката на недвижен имот е доволно голема, заложното право може да има друг редослед на приоритет. Банката ја следи вредноста на обезбедувањето за време на периодот на отплата на кредитот во согласност со задолжителните периоди и интерните упатства.

ѓ) Главните видови на обезбедувања кои се прифаќаат од Банката

Банката прифаќа различни форми на материјални и лични обезбедувања како обезбедување за кредит. Материјалното обезбедување за кредит дава право во случај кога должникот (кредитопримателот) не ги исполнува своите договорни обврски, да се продаде конкретен имот со цел наплата на побарувањата, задржува конкретен безготовински имот или готовина, намалува или нетира износ на изложеност спрема долгот на договорната страна кон Банката. Лично обезбедување за кредит е метод за намалување на кредитен ризик при што трета страна се обврзува да го плати долгот во случај примарниот должник (кредитопримателот) да не ја исполни обврската. Кредитите многу често се обезбедуваат со комбинација на видови на обезбедување. Општите препораки за обезбедување на кредити се наведени во интерните упатства и ги содржат елементите наведени подолу. Одлуката за видот на обезбедувањето и покриеноста на кредитот со обезбедување зависи од кредитоспособноста на клиентот (кредитен рејтинг), доспевањето на кредитот и варира во зависност од тоа дали кредитот е доделен на физичко лице или на претпријатие.

е) Процена на ризик на обезбедување

Кредитниот ризик на клиент/договорна страна е клучен параметар за одлучување при одобрување на изложеност. Обезбедувањето е второстепен извор на отплата и затоа одлуките за одобрување на изложеност не треба пред сè да се засноваат на обезбедувањето.

Сепак, обезбедувањето е важен елемент за олеснување во процесот на одобрување и во зависност од кредитниот рејтинг на клиентот, предуслов. Банката ги има пропишано минималните соодноси помеѓу вредноста на обезбедувањето и износот на кредитот, во зависност од видот на обезбедувањето и рејтингот на клиентот. Соодносите се засноваат на упатства од искуство и регулаторни упатства.

Банката посветува особено внимание на внимателно следење на објективната вредност на обезбедувањето и на редовни и независни вреднувања применувајќи ги Меѓународните стандарди за процена. Преку детално испитување на сите примени обезбедувања, Банката се осигурува дека

3. Управување со ризици (продолжува)

3.1 Управување со кредитен ризик (продолжува)

се зема предвид само обезбедувањето од кое реално може да се очекува плаќање доколку се ликвидира.

Банката посветува особено внимание на внимателно следење на објективната вредност на обезбедувањето и на редовни и независни вреднувања применувајќи ги Меѓународните стандарди за процена. Преку детално испитување на сите примени обезбедувања, Банката се осигурува дека се зема предвид само обезбедувањето од кое реално може да се очекува плаќање доколку се ликвидира.

Банката има најголема концентрација на обезбедувања кои произлегуваат од хипотека на недвижен имот, што е релативно сигурен и квалитетен вид обезбедување, меѓутоа, меѓу другото поради падот на цените на пазарот на недвижности во последно време, Банката внимателно ги следи вредностите на обезбедувањето на недвижностите и, доколку е потребно, воспоставува поголеми износи на исправки на вредноста и резервации за нефункционални кредити обезбедени со недвижен имот, засновани на проценети намалувања на вредноста на недвижностите што се очекува да бидат остварени при продажба (очекувана наплата од обезбедување).

3.1 Управување со кредитен ризик (продолжува)

ж) Анализа на кредитниот квалитет на финансиските средства и потенцијални обврски

31.12.2025	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целиот животен век не кредитно оштетени	ОКЗ за целиот животен век кредитно оштетени	Набавени кредитно оштетени финансиски средства	Вкупно
Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки					
А	1.942.621	-	-	-	1.942.621
Б	14.705.561	-	-	-	14.705.561
В	-	-	-	-	-
Г и Д	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста	(5.792)	-	-	-	(5.792)
Сметководствена вредност	16.642.390	-	-	-	16.642.390
<i>*Готовината во износ од 1.807.784 се исклучени, бидејќи не се предмет на пресметка на ECL</i>					
Должнички хартии од вредност по амортизирана набавна вредност					
А	12.172.073	-	-	-	12.172.073
Б	12.348.330	-	-	-	12.348.330
В	-	-	-	-	-
Г и Д	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста	(60.278)	-	-	-	(60.278)
Сметководствена вредност	24.460.125	-	-	-	24.460.125
Кредити на и побарувања од банки по амортизирана набавна вредност					
А	3.345.758	-	-	-	3.345.758
Б	16	-	-	-	16
В	-	-	-	-	-
Г и Д	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста	(281)	-	-	-	(281)
Сметководствена вредност	3.345.493	-	-	-	3.345.493
Кредити на и побарувања од комитенти по амортизирана набавна вредност					
А	8.627.545	3.232	-	-	8.630.777
Б	86.943.118	2.696.457	-	-	89.639.575
В	3.675.566	1.995.137	-	-	5.670.703
Г и Д	-	-	1.608.228	-	1.608.228
Исправка на вредноста	(1.098.001)	(315.456)	(1.134.729)	-	(2.548.186)
Сметководствена вредност	98.148.228	4.379.370	473.499	-	103.001.097
Останати финансиски средства по амортизирана набавна вредност					
А	521.882	9	-	-	521.891
Б	2.299.430	14.799	-	-	2.314.229
В	1.321	3.919	-	-	5.240
Г и Д	-	-	43.149	-	43.149
Исправка на вредноста	(1.944)	(494)	(40.571)	-	(43.009)
Сметководствена вредност	2.820.689	18.233	2.578	-	2.841.500
Должнички хартии од вредност по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка					
А	152.541	-	-	-	152.541
Б	2.183.063	-	-	-	2.183.063
В	-	-	-	-	-
Г и Д	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста	(4.518)	-	-	-	(4.518)
Потенцијални обврски					
А	7.710.106	-	-	-	7.710.106
Б	12.394.487	223.072	-	-	12.617.559
В	33.427	109.559	-	-	142.986
Г и Д	-	-	27.653	-	27.653
Исправка на вредноста	(118.890)	(13.808)	(13.944)	-	(146.642)
Сметководствена вредност	20.019.130	318.823	13.709	-	20.351.662

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

31.12.2024	12-месечни ОКЗ	ОКЗ за целиот животен век не кредитно оштетени	ОКЗ за целиот животен век кредитно оштетени	Набавени кредитно оштетени финансиски средства	Вкупно
Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки					
А	939.950	-	-	-	939.950
Б	14.607.088	-	-	-	14.607.088
В	-	-	-	-	-
Г и Д	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста	(6.647)	-	-	-	(6.647)
Сметководствена вредност	15.540.390	-	-	-	15.540.390
<i>*Готовината во износ од 3.876.920 се исклучени, бидејќи не се предмет на пресметка на ECL</i>					
Должнички хартии од вредност по амортизирана набавна вредност					
А	5.831.847	-	-	-	5.831.847
Б	11.955.727	-	-	-	11.955.727
В	-	-	-	-	-
Г и Д	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста	(53.089)	-	-	-	(53.089)
Сметководствена вредност	17.734.485	-	-	-	17.734.485
Кредити на и побарувања од банки по амортизирана набавна вредност					
А	1.107.520	-	-	-	1.107.520
Б	1.164.397	-	-	-	1.164.397
В	-	-	-	-	-
Г и Д	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста	(397)	-	-	-	(397)
Сметководствена вредност	2.271.520	-	-	-	2.271.520
Кредити на и побарувања од комитенти по амортизирана набавна вредност					
А	59.482.518	75.132	-	-	59.557.650
Б	23.631.208	2.020.786	-	-	25.651.994
В	46.776	1.163.609	-	-	1.210.385
Г и Д	-	-	2.230.260	-	2.230.260
Исправка на вредноста	(873.730)	(374.456)	(1.543.868)	-	(2.792.054)
Сметководствена вредност	82.286.772	2.885.071	686.392	-	85.858.235
Останати финансиски средства по амортизирана набавна вредност					
А	676.560	604	-	-	677.164
Б	16.517	2.778	-	-	19.295
В	520	2.978	-	-	3.498
Г и Д	-	-	42.955	-	42.955
Исправка на вредноста	(1.189)	(402)	(40.557)	-	(42.148)
Сметководствена вредност	692.408	5.958	2.398	-	700.764
Должнички хартии од вредност по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка					
А	153.787	-	-	-	153.787
Б	4.301.656	-	-	-	4.301.656
В	-	-	-	-	-
Г и Д	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста	(10.501)	-	-	-	(10.501)
Потенцијални обврски					
А	8.994.271	15.794	-	-	9.010.065
Б	9.216.858	82.191	-	-	9.299.049
В	4.752	110.860	-	-	115.612
Г и Д	-	-	87.511	-	87.511
Исправка на вредноста	(132.867)	(7.204)	(51.614)	-	(191.685)
Сметководствена вредност	18.083.014	201.641	35.897	-	18.320.552

3. Управување со ризици (продолжува)

3.1 Управување со кредитен ризик (продолжува)

ж) Анализа на кредитниот квалитет на финансиските средства и потенцијални обврски

Банката ја заснова класификацијата на кредитниот рејтинг на клиентите на методологија на НЛБ групацијата за рејтинг, која вклучува униформна кредитна скала за оценување од 12 рејтинг-класи, класи (според внатрешна класификација на кредитен рејтинг – усогласена со методологијата за рејтинг на групата НЛБ), од кои девет претставуваат редовни клиенти и три нефункционални клиенти.

Рејтинг-групата А (рејтинг-класи AAA до А) ги вклучува најдобрите клиенти со низок степен на веројатност за неисполнување на обврската, карактеризирана со голема адекватност на капиталот и голема покриеност на финансиските обврски со слободен паричен тек.

Рејтинг-групата Б (рејтинг-класи BBB до Б) вклучува клиенти со низок кредитен ризик, една класа повисоко од клиентите од А рејтинг-групата. Овие клиенти покажуваат стабилни перформанси, прифатливи финансиски коефициенти и квалитативни елементи и имаат доволен паричен тек за да ги намираат своите обврски, но тие се почувствителни на промените во индустријата или економијата. Класификацијата на рејтинг-групата Б е инвестициска оцена за BBB и „инвестирај со грижа“ за ББ и Б.

Рејтинг-групата В (рејтинг-класи BBB до В) вклучува клиенти кои се изложени на повисоко и натпросечно ниво на кредитен ризик. Понекогаш Банката ги финансира клиентите со рејтинг BBB, бидејќи поддршката носи повеќе позитивни влијанија, сепак, рејтинг-групата В се смета за значителен ризик. Банката разумно ја ограничува соработката со таквите клиенти и ја намалува изложеноста кон нив.

Рејтинг-групата Г, (рејтинг-класи Г и ГФ) и Д претставуваат нефункционални клиенти, кои се третираат дека не ги исполниле обврските.

Клиентите класифицирани со рејтинг Г, ГФ и Д обично се пренесуваат на специјализираните единици за реструктурирање (кои вршат деловно и финансиско реструктурирање со цел да се минимизираат загубите и клиентот да се врати во статус редовен) или постапка на решавање на долгот и правна поддршка (со цел да се минимизираат загубите заради неисполнување на обврските).

з) Преглед на модифицирани и реструктурирани кредити

Од гледна точка на управување со ризик, штом средството е реструктурирано или модифицирано, Службата за управување со кредитни ризици на Банката продолжува да ја следи изложеноста сè додека не биде целосно депризнаена.

Табелата подолу вклучува средства од Група 3 кои биле модифицирани и, според тоа, се третирале како реструктурирани во текот на периодот, со соодветна модификациона загуба претрпена од страна на Банката.

Банката нема модифицирани финансиски средства за кои исправката на вредноста се сменила на 12-месечна очекувана кредитна загуба (ECL) во текот на периодот.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.1 Управување со кредитен ризик (продолжува)

Следните табели даваат резиме на реструктурираните кредити на Банката.

31.12.2025	Сите реструктурирани кредити			Оштетување, резервации и прилагодување на вредноста		
	Вкупно	Редовни	Нефункционални	Редовни реструктурирани изложености	Нефункционални реструктурирани изложености	Обезбедување и финансиски гаранции добиени за реструктурирани кредити
Кредити на и побарувања (вклучувајќи ги по амортизирана набавна вредност и по објективна вредност)	393.104	121.852	271.252	(6.876)	(98.808)	1.936.358
- физички лица	74.280	34.062	40.218	(4.213)	(17.533)	285.125
- нефинансиски институции	318.824	87.790	231.034	(2.663)	(81.275)	1.651.233
Останати финансиски средства	157	1	156	-	(143)	925
Вкупна изложеност со мерки за реструктурирање	393.261	121.853	271.408	(6.876)	(98.951)	1.937.283

31.12.2024	Сите реструктурирани кредити			Оштетување, резервации и прилагодување на вредноста		
	Вкупно	Редовни	Нефункционални	Редовни реструктурирани изложености	Нефункционални реструктурирани изложености	Обезбедување и финансиски гаранции добиени за реструктурирани кредити
Кредити и побарувања (вклучувајќи ги по амортизирана набавна вредност и по објективна вредност)	759.208	146.906	612.302	(22.469)	(291.134)	3.506.419
- физички лица	73.512	29.403	44.109	(6.366)	(26.956)	262.484
- нефинансиски институции	685.696	117.503	568.193	(16.103)	(264.178)	3.243.935
Останати финансиски средства	76	76	-	(63)	-	11.458
Вкупна изложеност со мерки за реструктурирање	759.284	146.982	612.302	(22.532)	(291.134)	3.517.877

3. Управување со ризици (продолжува)

3.1 Управување со кредитен ризик (продолжува)

Реструктурирани изложености по период на реструктурирање

31.12.2025	До 3 месеци	Од 3 до 6 месеци	Од 6 до 12 месеци	Над 12 месеци
Редовна изложеност	-	3.049	818	111.110
Нефункционални изложености	-	1.164	-	171.293
Вкупна изложеност со мерки за реструктурирање	-	4.213	818	282.403

31.12.2024	До 3 месеци	Од 3 до 6 месеци	Од 6 до 12 месеци	Над 12 месеци
Редовна изложеност	-	883	787	122.780
Нефункционални изложености	19	181	-	320.968
Вкупна изложеност со мерки за реструктурирање	19	1.064	787	443.748

Реструктурирани изложености по група

31.12.2025	Бруто износ на реструктурирани кредити			Очекувана кредитна загуба		
	Група 2	Група 3	Вкупно	Група 2	Група 3	Вкупно
- домаќинства	34.062	40.218	74.280	4.213	17.533	21.746
- нефинансиски организации	87.790	231.034	318.824	2.663	81.275	83.938
Вкупно реструктурирани кредити	121.852	271.252	393.104	6.876	98.808	105.684

31.12.2024	Бруто износ на реструктурирани кредити			Очекувана кредитна загуба		
	Група 2	Група 3	Вкупно	Група 2	Група 3	Вкупно
- домаќинства	29.403	44.109	73.512	6.366	26.956	33.322
- нефинансиски организации	117.503	568.193	685.696	16.103	264.178	280.281
Вкупно реструктурирани кредити	146.906	612.302	759.208	22.469	291.134	313.603

Главните реструктурирани мерки, што ги користи Банката, се одложување на плаќањето, намалување на каматните стапки, стекнување обезбедување за делумно враќање на побарувањата и други, било како поединечни реструктурирани мерки, или како комбинација на повеќе.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.1 Управување со кредитен ризик (продолжува)

с) Анализа на кредити и побарувања по индустриски сектори

Индустриски сектор	31.12.2025				31.12.2024			
	Бруто кредити	Резервации	Нето кредити	(%)	Бруто кредити	Резервации	Нето кредити	(%)
Банки	3.345.774	(281)	3.345.493	2,56%	2.271.917	(397)	2.271.520	2,56%
Финансии	501.941	(2.176)	499.765	0,56%	498.323	(3.217)	495.106	0,56%
Електрична енергија, гас и вода	2.947.602	(71.602)	2.876.000	1,69%	1.588.168	(91.131)	1.497.037	1,69%
Градежна индустрија	5.922.493	(103.622)	5.818.871	4,19%	3.930.843	(212.848)	3.717.995	4,19%
Тешка индустрија	11.396.193	(331.423)	11.064.770	10,10%	9.369.243	(398.810)	8.970.433	10,10%
Образование	18.499	(331)	18.168	0,01%	10.129	(252)	9.877	0,01%
Земјоделство, шумарство и риболов	703.392	(35.668)	667.724	0,86%	783.135	(22.519)	760.616	0,86%
Јавен сектор	1.846.318	(828)	1.845.490	0,00%	673	(3)	670	0,00%
Потрошувачи	64.995.981	(1.693.053)	63.302.928	62,69%	57.152.454	(1.465.147)	55.687.307	62,69%
Рударство	122.216	(1.435)	120.781	0,06%	58.865	(3.416)	55.449	0,06%
Претприемачи	-	-	-	0,00%	-	-	-	0,00%
Услуги	3.537.318	(69.293)	3.468.025	2,84%	2.759.628	(239.089)	2.520.539	2,84%
Транспорт и комуникации	2.401.177	(82.155)	2.319.022	2,73%	2.520.959	(99.103)	2.421.856	2,73%
Трговска индустрија	10.939.933	(150.223)	10.789.710	10,80%	9.839.877	(248.633)	9.591.244	10,80%
Здравствена заштита и социјална сигурност	216.220	(6.377)	209.843	0,15%	137.992	(7.886)	130.106	0,15%
Останати финансиски средства	2.884.509	(43.009)	2.841.500	0,79%	742.912	(42.148)	700.764	0,79%
Вкупно	111.779.566	(2.591.476)	109.188.090	100,00%	91.665.118	(2.834.599)	88.830.519	100,00%

и) Анализа на кредити и побарувања по географски сектори

Земја	31.12.2025	31.12.2024
Република Северна Македонија	105.630.960	86.363.264
Членки на Европска унија	3.397.884	2.279.458
Останати земји	159.246	187.797
Вкупно	109.188.090	88.830.519

Ставката „Останати земји“ главно вклучува изложеност кон Соединетите Американски Држави.

3.1.1 Должнички инструменти, благајнички записи и други записи

Табелата подолу претставува анализа на должнички хартии од вредност, благајнички записи и други записи. За 2025 година издавачи на хартиите од вредност се Народната банка на Република Северна Македонија, Република Северна Македонија, Сојузна Република Германија, Кралството Холандија, Кралството Белгија, Република Австрија, Република Словенија, Република Финска, Република Ирска и Соединетите Американски Држави.

Анализата на должничките инструменти, благајничките записи и друг вид записи е прикажана во белешките 19 и 21.

Според рејтинг сервисите на „Стандард и Пурс“, Република Северна Македонија е рангирана со „ВВ-“ за долгорочен рејтинг и „В“ за краткорочен рејтинг со стабилен изглед. Според рејтинг агенцијата „Фич“, таа е рангирана со „ВВ+“ за долгорочен рејтинг за домашна и странска валута со стабилен изглед и „В“ за краткорочен рејтинг за домашна и странска валута со стабилен изглед.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.1 Управување со кредитен ризик (продолжува)

3.1.1 Должнички инструменти, благајнички записи и други записи (продолжува)

31.12.2025	Финансиски средства по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	Финансиски средства по амортизирана набавна вредност	Вкупно
Народна Банка на Република Северна Македонија	599.460	-	599.460
Република Северна Македонија	1.568.038	12.348.330	13.916.368
Земји членки на ЕУ			
- Сојузна Република Германија	-	1.766.295	1.766.295
- Кралство Холандија	-	1.658.092	1.658.092
- Кралство Белгија	-	1.782.132	1.782.132
- Република Словенија	-	1.263.520	1.263.520
- Република Финска	-	429.531	429.531
- Република Ирска	-	558.341	558.341
- Република Австрија	-	1.473.976	1.473.976
Соединети Американски Држави	-	3.240.186	3.240.186
Вкупно	2.167.498	24.520.403	26.687.901

31.12.2024	Финансиски средства по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	Финансиски средства по амортизирана набавна вредност	Вкупно
Народна Банка на Република Северна Македонија	1.591.200	-	1.591.200
Република Северна Македонија	2.694.805	11.955.727	14.650.532
Земји членки на ЕУ			
- Сојузна Република Германија	-	1.473.487	1.473.487
- Кралство Холандија	-	1.472.409	1.472.409
- Кралство Белгија	-	428.352	428.352
- Република Словенија	-	399.012	399.012
Соединети Американски Држави	-	2.058.587	2.058.587
Вкупно	4.286.005	17.787.574	22.073.579

3.1.2 Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

Во текот на 2025 и 2024 година, Банката се стекна со средства преку преземање на колатерал чуван како обезбедување:

Природа на средствата	Сметководствена вредност	
	2025	2024
Земјиште	3.257	3.256
Згради	45.638	53.116
Опрема	32	32
Друго	29	31
Вкупно (Белешка 28)	48.956	56.435

Преземените средства вклучуваат земјиште, градежни објекти и опрема што не се користи од страна на Банката за нејзината основна дејност. Преку преземањето на средствата, Банката ги намалува нефункционалните побарувања. Недвижностите со кои Банката се стекнала, се продаваат веднаш штом е изводливо тоа.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.1 Управување со кредитен ризик (продолжува)

3.1.3 Презентација на нето-финансиските инструменти според класификациона категорија

31.12.2025	Финансиски средства по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	Финансиски средства по амортизирана набавна вредност	Вкупно
Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки	-	18.450.174	18.450.174
Хартии од вредност	2.335.604	24.460.125	26.795.729
- обврзници	1.568.038	14.584.491	16.152.529
- акции	168.106	-	168.106
- записи	599.460	9.875.634	10.475.094
Кредити и побарувања	-	106.346.590	106.346.590
- кредити на држава	-	1.845.490	1.845.490
- кредити на банки	-	3.345.493	3.345.493
- кредити на финансиски институции	-	499.764	499.764
- кредити на физички лица	-	63.302.930	63.302.930
- кредити на останати комитенти	-	37.352.913	37.352.913
Останати финансиски средства	-	2.841.500	2.841.500
Вкупно финансиски средства	2.335.604	152.098.389	154.433.993

31.12.2024	Финансиски средства по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	Финансиски средства по амортизирана набавна вредност	Вкупно
Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки	-	19.417.311	19.417.311
Хартии од вредност	4.455.443	17.734.485	22.189.928
- обврзници	2.694.805	11.902.837	14.597.642
- акции	169.438	-	169.438
- записи	1.591.200	5.831.648	7.422.848
Кредити и побарувања	-	88.129.755	88.129.755
- кредити на држава	-	670	670
- кредити на банки	-	2.271.520	2.271.520
- кредити на финансиски институции	-	495.106	495.106
- кредити на физички лица	-	55.687.306	55.687.306
- кредити на останати комитенти	-	29.675.153	29.675.153
Останати финансиски средства	-	700.764	700.764
Вкупно финансиски средства	4.455.443	125.982.315	130.437.758

3. Управување со ризици (продолжува)

3.2 Пазарен ризик

Пазарен ризик е ризик од промени во пазарните цени, како што се каматни стапки, цени на капиталот, девизни курсеви и кредитни распони (што не се однесуваат на промени на кредитната стабилност на должникот/издавачот) или во параметри кои влијаат на цените (променливост и корелации), кои ќе влијаат врз приходот на Банката или на вредноста на нејзините удели во финансиски инструменти. Загубите можат директно да влијаат на добивката или загубата, на пример, во случај на позициите од трговската книга. Сепак, за финансиските средства класифицирани по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка, пазарните загуби на вредноста се одразуваат во ревалоризациските резерви. Изложеноста кон пазарен ризик е до одреден степен интегрирана во банкарската индустрија и нуди можност за создавање финансиски резултати и вредност. Целта на управувањето со пазарниот ризик е да управува и контролира изложеност кон пазарен ризик во рамките на прифатливи параметри, истовремено оптимизирајќи го повратот на ризик.

Секторот Глобален ризик е независен од активностите за тргување. Изложеноста и ограничувањата се следат секојдневно и редовно се пријавуваат до Одборот за средства и обврски (ALCO) и другите релевантни тела надлежни за одлучување. Банката користи широк избор на квантитативни и квалитативни алатки за мерење, управување и известување на пазарните ризици како што се ризична вредност (Value at risk), анализа на чувствителност, стрес-тест, сценарија на ретроактивно тестирање, други олеснувачи на пазарен ризик (концентрација на изложености, ограничувања на јазот и др.), чувствителност на нето-приход од камата, ризик од кредитен распон економска вредност на капиталот и економскиот капитал. Стрес тестот-дава индикација за можните загуби што можат да се појават во тешки пазарни услови.

Во областа на валутниот ризик, Банката ја следи целта за мали и средни изложености. Банката континуирано ја следи отворената девизна позиција за да обезбеди ефективно управување со ризиците. Ориентацијата на Банката во управувањето со ризик од каматни стапки е да спречи негативни ефекти врз нето-приходите што произлегуваат од променетите пазарни каматни стапки. Склучувањето на трансакции со деривати е ограничено на сервисирање на отворените позиции на клиентите и заштита на сопствените позиции на Банката. Во согласност со упатствата од НЛБ д.д., Банката нема трговска книга.

Потребниот капитал за пазарен ризик се пресметува според Одлуката за методологија за утврдување на адекватноста на капиталот, Службен весник на Република Северна Македонија бр. 47/12, 50/13, 71/14, 223/15, 218/16 и 221/18 и Службен весник на Република Северна Македонија бр. 181/19, 116/20, 167/20, 27/24 и 27/25).

Во однос на следење и управување со пазарниот ризик, поставени се унифицирани методологии и ограничувања на изложеност според локалната регулатива и упатствата од НЛБ д.д. Согласно со релевантните политики, Банката мора да ја следи и да управува со изложеноста кон пазарни ризици и да ја известува НЛБ д.д. Изложеноста редовно се следи и се пријавува на локалниот Одбор за средства и обврски (ALCO) и Одборот за средства и обврски на НЛБ Групаацијата (ALCO).

3.2.1 Валутен ризик

Банката е изложена на ризик од девизен курс преку трансакции во странска валута. Ризикот од девизен курс е ризик од можните загуби од отворените девизни позиции како резултат на промените во девизните курсеви. Изложеноста на движењето на девизните курсеви има влијание врз финансиската состојба и паричните текови на Банката. Банката го мери и управува со ризикот од девизен курс користејќи комбинација на анализа на чувствителност, ризична вредност (VaR), сценарија и стрес-тестирања.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.2 Пазарен ризик (продолжува)

3.2.1 Валутен ризик (продолжува)

Банката е одговорна за нејзината Политика за управување со валутен ризик, која исто така вклучува систем на лимити и е во согласност со упатствата и стандардите на матичната банка НЛБ д.д., како и локалните регулаторни барања. Политиката е потврдена од Надзорниот одбор. Секторот Глобален ризик, секојдневно ја следи изложеноста на ризик на Банката. Секторот Финансиски пазари, инвестиционо банкарство и старателство, управува со девизните позиции на ниво на валута така што тие секогаш се во рамките на лимитите или се затворени. Изложеноста кон валутен ризик се дискутира на дневните состаноци за ликвидност, месечните состаноци на Одборот за средства и обврски и на кварталните состаноци на Надзорниот одбор.

Банката ги следи упатствата од НЛБ д.д. во врска со девизното кредитирање. Целта на упатството е да се решат ризиците кои произлегуваат од можниот прекумерен раст на девизното кредитирање, да се идентификуваат скриените ризици и преостанатите ризици поврзани со девизното кредитирање, да се намали соодветниот ризик, да се интернализираат соодветните трошоци и да се одржи соодветниот капитал во однос на кредитирањето во девизи.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.2.1 Валутен ризик (продолжува)

а) Износот на финансиските инструменти деноминиран во сите валути

31.12.2025

	EUR	USD	CHF	MKD	Останати	Вкупно
Финансиски средства						
Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки	10.062.739	511.392	1.733.635	5.994.156	148.252	18.450.174
Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	1.571.493	116.855	-	647.256	-	2.335.604
Финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност	-	-	-	-	-	-
- должнички хартии од вредност	9.562.658	3.240.124	-	11.657.343	-	24.460.125
- кредити на и побарувања од банки	2.829.709	-	-	24	515.760	3.345.493
- кредити на и побарувања од комитенти	30.773.963	165.947	3.383	72.046.641	11.163	103.001.097
- останати финансиски средства	303.217	1.183	83	2.536.973	44	2.841.500
Вкупно финансиски средства	55.103.779	4.035.501	1.737.101	92.882.393	675.219	154.433.993

Финансиски обврски

Финансиски обврски мерени по објективна вредност преку биланс на успех	-	-	-	52.990	-	52.990
Финансиски обврски мерени по амортизирана набавна вредност						
- депозити на банки	4.526.393	10.601	33.337	50.136	93.191	4.713.658
- депозити на други комитенти	42.487.867	4.336.684	1.480.533	72.639.235	638.385	121.582.704
- обврски по кредити	1.887.379	-	-	1.885.495	-	3.772.874
- субординирани обврски	2.161.716	-	-	-	-	2.161.716
- останати финансиски обврски	707.806	93.400	148.065	569.161	12.427	1.530.859
Вкупно финансиски обврски	51.771.161	4.440.685	1.661.935	75.197.017	744.003	133.814.801

Нето финансиска позиција	3.332.618	(405.184)	75.166	17.685.376	(68.784)	20.619.192
---------------------------------	------------------	------------------	---------------	-------------------	-----------------	-------------------

31.12.2024

Вкупно финансиски средства	44.711.951	4.162.747	1.659.409	79.255.761	647.890	130.437.758
Вкупно финансиски обврски	43.207.486	4.390.660	1.566.063	62.422.373	701.281	112.287.863
Нето финансиска позиција	1.504.465	(227.913)	93.346	16.833.388	(53.391)	18.149.895

3. Управување со ризици (продолжува)

3.2 Пазарен ризик (продолжува)

3.2.1 Валутен ризик (продолжува)

б) Сензитивна анализа на валутен ризик

	31.12.2025	31.12.2024
AUD	+/- 7,0%	+/- 6,0%
CAD	+/- 6,0%	+/- 3,0%
CHF	+/- 4,0%	+/- 4,5%
DKK	+/- 0,5%	+/- 0,5%
EUR	+/- 0,5%	+/- 0,5%
GBP	+/- 4,0%	+/- 2,5%
JPY	+/- 5,5%	+/- 10,5%
NOK	+/- 5,5%	+/- 6,5%
SEK	+/- 4,0%	+/- 5,0%
USD	+/- 6,5%	+/- 4,0%
Останати	+/- 7,0%	+/- 10,5%

* Процентите на чувствителност за сценаријата се сметаат како најголема месечна нестабилност на девизниот курс за една година, соодветно за 2025 и 2024 година.

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

3. Управување со ризици (продолжува)

3.2 Пазарен ризик (продолжува)

3.2.1 Валутен ризик (продолжува)

	31.12.2025		31.12.2024	
	Ефекти врз Билансот на успех	Ефекти врз сеопфатна добивка	Ефекти врз Билансот на успех	Ефекти врз сеопфатна добивка
Апрецијација на				
AUD	(11)	-	(71)	-
CAD	(52)	-	62	-
CHF	1.464	-	886	-
DKK	2	-	(3)	-
EUR	(12.842)	(7.840)	(3.589)	(13.474)
GBP	(38)	-	(1)	-
JPY	12	-	61	-
NOK	(9)	-	(26)	-
SEK	13	-	46	-
USD	(163)	-	343	-
Останати	(66)	-	(77)	-
Ефекти врз останата сеопфатна добивка	(11.690)	(7.840)	(2.369)	(13.474)
Депрецијација на				
AUD	11	-	71	-
CAD	52	-	(62)	-
CHF	(1.464)	-	(886)	-
DKK	(2)	-	3	-
EUR	12.842	7.840	3.589	13.474
GBP	38	-	1	-
JPY	(12)	-	(61)	-
NOK	9	-	26	-
SEK	(13)	-	(46)	-
USD	163	-	(343)	-
Останати	66	-	77	-
Ефекти врз останата сеопфатна добивка	11.690	7.840	2.369	13.474

3. Управување со ризици (продолжува)

3.2.2 Каматаен ризик (продолжува)

3.2.2 Каматен ризик

Активностите на Банката се изложени на ризик од променливоста на каматните стапки до степен до кој каматоносните средства (вклучувајќи ги и вложувањата) и каматоносните обврски достасуваат или нивната каматна стапка се менува во различен период или во различни износи. Во случај на средства и обврски со променливи каматни стапки, Банката е исто така изложена на основните ризици, што е ризик од губење на заработката или економската вредност на банкарското портфолио што произлегува од нецелосна корелација помеѓу промените на различните референтни каматни стапки што се наплаќаат или плаќаат за различни финансиски инструменти, со инаку слични карактеристики на повторно вреднување, како што се каматната стапка на Централната банка, EURIBOR, NRKS и различни видови камати.

Активностите за управување со ризикот се наменети за оптимизирање на нето-приходите од камати, со пазарни каматни стапки кои се конзистентни со деловните стратегии на Банката. Активностите за управување со ризикот на средствата и обврските се спроведуваат од аспект на сензитивноста на Банката на промените на каматните стапки. Генерално, Банката е осетлива на промените во средствата поради мнозинството каматоносни средства.

Ризикот од каматната стапка е ризик на капиталот и на добивка или загуба на Банката што произлегува од промена на пазарните каматни стапки. Управувањето со ризикот од каматни стапки на Банката ги опфаќа сите билансни и вонбилансни средства и обврски чувствителни на каматни стапки од банкарската книга на Банката, земајќи ги предвид позициите во секоја валута. Управувањето со ризикот од каматни стапки во Банката е усвоен во согласност со апетитот за ризик и стратегијата за ризик на Банката, упатствата на НЛБ д.д. и локалните регулаторни барања.

Ризикот од каматна стапка во банкарската книга се мери и се следи во рамките на политиката за управување со ризик од каматни стапки, која воспоставува постојани методологии, модели и системи на лимити. Банката управува со изложеност кон ризик од каматни стапки преку примена на две главни мерки:

- чувствителност на економската вредност (EVE) - користејќи го методот BPV (Вредност на базен поен), со кој се мери степенот до кој вредноста на портфолиото би се променила доколку каматните стапки се менуваат според сценариото, и
- чувствителност на нето-приходи од камати (NII) - со кој се мери влијанието на промена на каматната стапка врз идните нето-приходи од камата во текот на едногодишниот период, претпоставувајќи постојан обем и структура на Билансот на состојба. Покрај NII, во втората половина на годината како дополнителна мерка беше воведена и EaR (Earnings at Risk). Чувствителноста на заработката ја мери не само потенцијалната загуба на NII, туку и ефектите од промените на пазарната вредност на инструментите (во зависност од сметководствениот третман), или прикажани во билансот на успех или директно во капиталот (на пр. преку останата сеопфатна добивка).

Банката редовно ја мери изложеноста на ризик од каматни стапки во банкарското портфолио според различни стандардизирани и дополнителни сценарија на промени во нивото и обликот на кривата на принос на каматните стапки, вклучувајќи ги сите значајни извори на ризик, земајќи ги предвид претпоставките за однесувањето и моделирањето. Дел од депозитите што не достасуваат се смета за основен дел. Стабилниот дел од недоспеани депозити е делот за кој се смета дека останува неискористен со висок степен на веројатност. Малку е веројатно дека основните депозити ќе се преценат дури и при значителни промени во каматната средина. Неосновните депозити се сметаат за помалку стабилни од основните депозити и се очекува да бидат повлечени или мигрирани во орочени депозити во рок од една година. Банката има воспоставено модел за пресметување и распределба на основните неовластени депозити. Ризикот од опционалност главно произлегува од опциите за однесување, што се одразува во предвремени плаќања и повлекувања, и можни вградени опции како што се ограничувања и долни граници.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.2 Пазарен ризик (продолжува)

Покрај тоа, во светлината на очекуваните парични текови, нефункционалните изложености, како и ставките надвор од билансот на состојба се земаат предвид при мерење на изложеноста на ризик од каматни стапки. Банката има воспоставено модели во врска со ризикот од опционалност.

Ризикот од каматни стапки се мери, следи и управува во рамки на одобрените лимити на ризик и контроли на ризикот. Банката управува со позициите на каматните стапки и ја стабилизира својата маргина на каматните стапки пред сè со ценовната политика и политиката на трансферни цени. Важен дел од управувањето со ризикот од каматната стапка е претставен со портфолиото на хартии од вредност во банкарската книга, чија примарна цел е одржување на соодветни резерви на ликвидност, и исто така придонесува за стабилноста на маргината на каматните стапки, поради што ризикот од вреднување е вклучен во Моделот на управување со ризик од каматни стапки на Банката.

Банката, исто така, го мери, следи и управува со ризикот од кредитен распон со одобрени лимити за ризик според Политиката за управување со IRR и CSR. CSRBB се однесува на промените на пазарниот кредит и распонот на ликвидност на пазарот како компоненти на приносот за инструменти со специфична кредитна способност/рејтинг. Тие се сметаат за општа премија за пазарен ризик што се плаќа за пристап до пазарите и цените на инструментите.

Изложеноста на ризик од каматни стапки произлегува главно од позициите во банкарското портфолио; особено во услови на каматни стапки со намалување на флукуирачките девизни каматни стапки (EURIBOR) во текот на првата половина од годината и постабилни домашни флукуирачки каматни стапки (NRKS), каде што Банката забележа зголемен обем на потрошувачки кредити со фиксна каматна стапка, како и станбени кредити со комбинирана (фиксна и флукуирачка) каматна стапка (додека се намалуваат кредитите со прилагодлива каматна стапка, поради претходната имплементација на препораката на НБРСМ за исклучување на прилагодливите каматни стапки во новите договори за кредити и депозити), краткорочни хартии од вредност од банкарското портфолио и движење до достасување на долгорочни хартии од вредност од банкарското портфолио на страната на активата, додека на страната на обврските депозитите по видување сè уште се со најголем удел. Во првата половина од годината, се забележува благ пад на варијабилните каматни стапки (EURIBOR), додека домашните каматни стапки, со референтна стапка NRKS, се стабилни и бележат благ раст. Во овие нови услови, Банката продолжи да нуди потрошувачки кредити со фиксна каматна стапка, додека станбените кредити остануваат со комбинирана каматна стапка. На страната на обврските, Банката забележа раст на орочените депозити, поради поголемата каматна стапка - поволна понуда на Банката. Банката продолжи да инвестира во нови краткорочни хартии од вредност (американски, германски, холандски и други државни записи) во текот на целата година, со повисоки приноси од долгорочните инвестиции.

Банката управува со ризикот од каматни стапки во согласност со Политиката за управување со ризикот од каматни стапки и ризикот од кредитен распон. Политиката за управување со ризикот од каматни стапки и ризикот од кредитен распон на Банката е рамка за ризик дизајнирана од Одделот за управување со ризици во согласност со апетитот за ризик на Банката, упатствата на NLB д.д. (врз основа на препораките на Европската централна банка, Базелскиот комитет за банкарска супервизија и Европската банкарска асоцијација) и Одлуката за управување со ризикот од каматни стапки во банкарското портфолио од страна на НБРСМ. Политиката за управување со ризикот од каматни стапки вклучува систем на лимити и е во согласност со Стандардите за управување со ризик на НЛБ Групацјата.

Ризикот од каматни стапки и ризикот од кредитен спред во банкарското портфолио се мери, следи и се пријавува месечно во Банката, од страна на Одделот за управување со ризици, додека позициите се управувани од Финансиските пазари, Инвестициското банкарство и Депозитарната управа. Изложеноста на ризик од каматни стапки се пријавува месечно од страна на Одделот за управување со ризици до NLB d.d., ALCO и Одборот за управување со ризици и квартално до Надзорниот одбор на Банката.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.2 Пазарен ризик (продолжува)

3.2.2 Каматен ризик (продолжува)

а) Анализа на финансиските инструменти во согласност со изложеност на ризик од каматни стапки

Анализа на финансиските средства и обврски на Банката во релевантни групи на достасување врз основа на преостанатиот период до следниот датум, на кој каматните стапки може да се променат. Паричните текови се презентирани со земање предвид на договорната рочност и во согласност со амортизациониот план (врз основа на преостанатиот период до следниот датум на кој каматните стапки може да се променат). Финансиските инструменти без рочност како депозитите по видување се прикажани во блокот до 1 месец, додека финансиските инструменти со истечена рочност како на пример, нефункционалните кредити се прикажани во блокот некаматносни, без оглед на нивните карактеристики и очекувањата на Банката. За цели на управување со ризикот, Банката користи различни техники на моделирање на паричните текови. Следната табела ги прикажува отворените нето-ризични позиции на каматните стапки по најважните валути на Банката.

Јазот до 3 години вклучува некаматносни и каматносни јазови со рочности од 1 месец до 3 години.

31.12.2025

Валута	До 3 години	3 - 5 години	5 - 10 години	Над 10 години	Вкупно
MKD	(2.412.982)	10.922.678	7.770.232	1.405.448	17.685.376
EUR	(9.653.872)	3.873.541	8.896.566	216.383	3.332.618
CHF	74.752	414	-	-	75.166
USD	(413.246)	2.631	3.069	2.362	(405.184)
Останати	(70.392)	1.432	176	-	(68.784)

31.12.2024

Валута	До 3 години	3 - 5 години	5 - 10 години	Над 10 години	Вкупно
MKD	7.191.707	6.175.986	2.764.438	701.257	16.833.388
EUR	(12.663.036)	2.884.620	9.733.280	1.549.601	1.504.465
CHF	92.720	626	-	-	93.346
USD	(240.213)	4.226	4.569	3.505	(227.913)
Останати	(54.274)	828	55	-	(53.391)

б) Анализа на сензитивност на нето-приходи по камати и економски осврт на ризик на каматните стапки во банкарската книга

Анализата на чувствителноста на приходите од камати за хоризонтот од следните 12 месеци претпоставува ненадејно паралелно намалување на каматните стапки за 50 базични поени за евра и 100 базични поени за денари и ДРУГИ валути (вклучувајќи американски долари, швајцарски франци и други значајни валути). Почнувајќи од 30.04.2025 година, чувствителноста на приходите од камати за хоризонтот од следните 12 месеци претпоставува ненадејно паралелно намалување на каматните стапки за 50 базични поени за евра и денари и 100 базични поени за другите валути. Анализата се базира на претпоставката дека користените позиции остануваат непроменети. Проценката на влијанието на промената на каматните стапки од 50 базични поени евра и денари/100 базични поени ДРУГИ валути врз износот на нето приходите од камати на позицијата во банкарското портфолио:

3. Управување со ризици (продолжува)

3.2 Пазарен ризик (продолжува)

3.2.2 Каматен ризик (продолжува)

2025	Просек (проценка)	Минимум (проценка)	Максимум (проценка)
Сензитивност на каматниот приход			
MKD	182.953	120.419	299.958
EUR	2.282	(6.097)	23.140
Останато	21.977	16.564	25.178
2024	Просек (проценка)	Минимум (проценка)	Максимум (проценка)
Сензитивност на каматниот приход			
MKD	311.697	239.843	392.813
EUR	8.016	682	22.076
Останато	38.408	21.849	50.053

Износите во табелата се пресметани врз основа на месечни пресметки на краткорочните каматни јазови каде примената на паралелна промена на кривата на принос претставува реалистичко и практично сценарио. Просечната вредност претставува аритметичка средина на месечните пресметки, додека максималните и минималните вредности претставуваат највисоката и најниската вредност пресметана во текот на периодот. Негативните вредности за валутите претставуваат позитивен ефект од промена во каматните стапки за 50 базични поени ЕУР/100 базични поени друго и 50 основни поени евра и денари/100 базични поени друго од 30.04.2025 година па наваму на износот на нето каматните приходи.

Методот на базична вредност (BPV) е мерка за сензитивност на финансиските инструменти на пазарните каматни стапки, односно промена на бараниот поврат. Базична вредност е мерка на промената на пазарната вредност на сите рочни позиции во случај на претпоставена промена во пазарната каматна стапка со одреден број базични поени, што е изразено во монетарни единици. Методот на базична вредност (BPV) го пресметува ефектот на промените во каматните стапки врз економската вредност на средствата, обврските и вонбилансните ставки на банкарската книшка и ја претставува сегашната вредност на нето идните парични текови и дава сеопфатен преглед на можните долгорочни ефекти од промената на каматната стапка. Методот на базична вредност (BPV) се користи за процена на промената во вредноста на позицијата во случај на промена на пазарните каматни стапки при шесте пропишани паралелни и непаралелни шок-сценарија. Сценаријата на каматни шокови кои се користат од страна на НЛБ Банка Скопје за оценка на паралелни и непаралелни ризици се следни:

- Супервизорски стандарден шок – паралелна промена на каматната стапка од +/- 200 базични поени;
- Паралелно (по должината на крива на принос (YC)) шок-ап - паралелно зголемување на каматната стапка од 400 базични поени за денарска валута и 200 базични поени за евра и сите други валути;
- Паралелно (според крива на принос (YC)) шок долу – паралелно намалување на каматната стапка од 400 базични поени за денарска валута и 200 базични поени за евра и сите други валути;
- Стипенер шок (*Steepener shock*) (кратки стапки надолу и долги стапки нагоре);
- Шок за израмнување (кратки стапки нагоре и долги стапки надолу);
- Шок на кратки стапки;
- Шокови кај кратките каматни стапки.

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

3. Управување со ризици (продолжува)**3.2 Пазарен ризик (продолжува)****3.2.2 Каматен ризик (продолжува)**

Во текот на годината највисоките негативни ефекти на вредноста на методот на базична вредност (BPV) движи низ наведените сценарија. Оценката за влијанието на промената на каматните стапки според сегашното сценарио, врз економската вредност на банкарската книга:

2025	Просек (проценка)	Минимум (проценка)	Максимум (проценка)
Каматен ризик во банкарската книга - BPV	1.186.881	689.798	1.972.635
Каматен ризик во банкарската книга - BPV, како % од капиталот	6,93%	4,23%	9,99%

2024	Просек (проценка)	Минимум (проценка)	Максимум (проценка)
Каматен ризик во банкарската книга - BPV	352.036	92.521	694.018
Каматен ризик во банкарската книга - BPV, како % од капиталот	2,39%	0,64%	4,79%

Износите во табелата се пресметани врз основа на месечни пресметки на Методот на базична вредност (BPV) во текот на годината, вклучувајќи го и негативното сценарио. Сценариото со највисок негативен ефект на стапката на вредност на базичниот поен (во текот на 2025 се движеше помеѓу краткорочни каматни стапки надолу, паралелно намалување и зголемување од 200 базични поени/400 базични поени за валута MKD и израмнувачки шок). Со цел да се прикаже подобар преглед на движењето на БПВ во текот на годината, табелата вклучува просечни, минимални и максимални ефекти во износ, како процент од капиталот. Просечната вредност претставува аритметичка средина на месечните пресметки додека максималните и минималните вредности претставуваат највисоката и најниската вредност пресметана во текот на периодот. Пресметките ги земаат предвид алокациите на стабилниот дел од депозитите по видување и други претпоставки на однесување.

Изложеноста на каматни стапки на банкарската книга главно произлегува од инвестиции во кредити со фиксни и променливи каматни стапки и од краткорочни и долгорочни должнички хартии од вредност, како и од депозитите по видување кои имаат најголемо учество во пасивата, и орочените депозити кои бележат пораст во 2025 година.

3.2.3 Ризик од промена во цени на портфолио на хартии од вредност во банкарската книга

Стратегијата на Банката за тргување со финансиски инструменти вклучува насоки за ефективно управување со ризиците поврзани со сопственичките инструменти. Тргување со сопственички хартии од вредност не е дозволено кај подружниците. Дозволени се само брокерски трансакции на берза.

Во услови на инвестиции во сопственички инструменти, Банката има усвоено политика за управување со овие инвестиции, кои се одобрени од Управниот одбор и Надзорниот одбор. Политиките се однесуваат на инвестициската структура на портфолиото, неговото диверзифицирање, следење и мерење на ризиците.

Сметководствената вредност на сопственичкото портфолио во банкарската книга е претставена во белешка 19.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.3 Ликвиден ризик

Ликвидносен ризик е ризик дека Банката не е во состојба да ги исполни своите обврски за плаќање поврзани со нејзините финансиски обврски кога тие доспеваат и да ги замени средствата кога ќе се повлечат. Тоа е ризик дека Банката не е во состојба да ги исполни сите свои реални и потенцијални плаќања или обврски за давање обезбедување, како и ризик или загубата кои произлегуваат кога Банката не е во состојба да го финансира растот на средствата по разумни цени или само со преголема цена. Последица може да биде неисполнување на обврските за отплата на штедачите и исполнување на обврските за кредитирање.

Постојат два вида ликвидносен ризик:

- финансирање на ликвидносниот ризик подразбира да не може да се надоместат очекуваните како и неочекуваните тековни и идни одливи на пари и потребите за обезбедување поради недостаток на пари. Евентуално, тоа ќе влијае на дневното работење на Банката или на нејзината финансиска положба;
- пазарен ликвидносен ризик подразбира Банката да не може да го продаде средството навреме по разумна цена заради недоволна длабочина на пазарот (недоволна понуда и побарувачка) или нарушувања на пазарот. Пазарниот ризик ја вклучува чувствителноста кон ликвидносната вредност на портфолиото како резултат на промените во важечките корективни фактори и пазарната вредност.

Ликвидносниот ризик се дефинира како важен вид ризик, со кој треба да се управува внимателно. Банката има воспоставена рамка за управување со ликвидносниот ризик што овозможува одржување на ниска толеранција за ликвидносниот ризик. Збирот на параметри и ограничувања за ликвидносен ризик се формулира со цел да се управува со ликвидносната позиција во рамките на барањата утврдени од регулаторот. Со одржување на профил на непречено долгорочно доспевање, ограничувајќи ја зависноста од финансирање на големи клиенти и одржувајќи здрав и цврст ликвидносен штит, Банката одржува здрава и стабилна ликвидносна позиција, дури и под сериозно неповолни услови.

Надзорниот одбор ја одобрува Политиката за управување со ликвидносен ризик, која ги истакнува клучните принципи за управување со ликвидноста на Банката. Одборот за средства и обврски добива редовен извештај за ликвидноста и за успешноста во однос на одобрените ограничувања и цели. Одборот за средства и обврски го надгледува развојот на финансиската и ликвидносната позиција на Банката и одлучува за прашања поврзани со ликвидносниот ризик. Толеранцијата кон ликвидносен ризик е ниска, затоа Банката одржува соодветно ниво на ликвидност за да обезбеди доволно средства за намиравање на своите обврски во секое време, дури и ако се реализира специфично стрес-сценарио. Банката ја мери и управува со својата ликвидност во три фази:

- тековна изложеност и усогласеност со лимитите;
- предвидувачки пристап и стрес-тестирање;
- ликвидност во исклучителни околности.

Целите на следење и управување со ликвидносниот ризик во Банката се следниве:

- обезбедување доволно ниво на ликвидни средства за подмирување на сите обврски на Банката;
- обезбедување адекватни процедури и методи за следење и управување со ликвидноста на Банката;
- обезбедување адекватно контролирано окружување;
- воспоставување систем за регулаторно известување и информирање на Одборот за средства и обврски на Банката и други компетентни тела / регулатор;
- дефинирање на ликвидносни средства и детерминирање адекватен износ на капацитет за контрабалансирање и оптимално управување;
- обезбедување регуларни проекции на идни парични текови и стрес-тестирање на ликвидносен ризик;
- обезбедување усогласеност на оваа политика со апетитот за ризик и Планот за управување со ликвидност во вонредни услови.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.3 Ликвидносен ризик (продолжува)

Според упатствата од матичното друштво НЛБ д.д., севкупната процена на позицијата на ликвидноста се оценува во Процесот на процена на адекватноста на интерната ликвидност (ILAAP) најмалку еднаш годишно. Тој вклучува јасна формална изјава за адекватноста на ликвидноста, поддржана со анализа на исходите на процесот на процена на адекватноста на интерната ликвидност (ILAAP). Банката одржува доволна количина резерви на ликвидност во форма на готовина, хартии од вредност издадени од Владата, странски влади и централната банка и пласмани во банки. Во моменталната ситуација, Банката исто така се обидува да го следи што е можно поблизу долгорочниот тренд на диверзификација како на страна на обврските, така и на страната на средствата од билансот на состојба. Банката редовно изведува стрес-тестови на отпорност со цел да ја тестира стабилноста на ликвидноста и достапноста на резервите на ликвидност во различни стресни ситуации. За да се осигури дека сценаријата се доволно конзервативни, Банката изведува неповолни и екстремни сценарија. Лимитите се засноваат на комбинирано сценарио, кое ги вклучува и сценаријата на страната на пасивата и на активата.

Сценаријата се конзервативни бидејќи претпоставуваат масивни одливи, кои создаваат огромно влијание врз ликвидносната позиција и сериозно влошување на пазарите.

Методологијата за стрес-тестирање на ликвидносниот ризик се состои од:

- сценарио за деловен поглед, кое ги прикажува идните парични текови според деловните планови и буџетот (под очекувани околности),
- четири сценарија за стрес-тест: сценарио на страната на пасивата, сценарио на активата, комбинирано сценарио (комбинација на двете сценарија на активата и на страната на обврските), локално сценарио (прилагодено на локалниот банкарски сектор),
- обратен стрес тест, кој дава дополнителен увид во ризичната позиција на Банката како и потенцијалните идни активности на управувањето.

Во текот на 2025 година, Банката го зајакна сценариото за стрес тест, кое сега е поконзервативно.

Почнувајќи од 31 март 2021 година, НЛБ д.д. се подготвува за обратен стрес-тест за ликвидност на Банката. Обратното стрес-тестирање дава дополнителен увид во ризичната позиција на Банката, како и потенцијалните идни менаџерски активности. Резултатите покажуваат колку одливи би требало да се случат и кога за Банката повеќе да не го преживува стресот. Концептот на обратен стрес-тест се заснова на линеарното зголемување на стапките на одлив додека 3-месечниот вишок не падне под 0; во тој момент, Банката повеќе нема доволно ликвидносни резерви за да преживее 3 месеци стрес-период.

Обратниот стрес-тест се базира на неповолно комбинирано сценарио. Во обратниот стрес-тест, сите стапки на одлив се зголемуваат линеарно додека вишокот на ликвидност од 3 месеци не падне под 0 (максималната стапка на одлив за секоја ставка е поставена на 100 %). Во тој момент, Банката повеќе нема доволно ликвидни резерви и приливи за да преживее 3 месеци стрес-период. Стапките на одлив за обратен стрес-тест се пресметуваат за период од 1 недела, 1 месец, 2 месеца и 3 месеци. Резултатите покажуваат колку одливи би требало да се случат и во таква ситуација Банката повеќе да не го преживува стресот (тест за сериозност и времетраење).

Покрај тоа, посебно внимание се посветува на следењето и известувањето за коефициентот на покриеност на ликвидноста (LCR) и коефициентот на нето стабилно финансирање (NSFR), подготвени според упатствата од НЛБ д.д.

LCR останува висок и стабилен, далеку над минималните барања и нивоата на интерно предупредување (215%). Внатрешен: мин. 130%, Жолта ≤120%, Црвена: ≤110%. Според составот на LCR, главните двигатели што резултираат со висок LCR се:

3. Управување со ризици (продолжува)

3.3 Ликвидносен ризик (продолжува)

- висококвалитетни ликвидни средства (HQLA) кои содржат хартии од вредност издадени од Владата и НБРСМ и готовина;
- стабилна депозитна база на НБС; одливите што можат да се појават се претежно депозити по видување на НБС и орочени депозити на НБС (третирано како по видување почнувајќи од втората половина од годината) кои се сметаат за прилично стабилни;
- приливите претставуваат претежно високо ликвидни средства на жиро сметки во банки со највисок рејтинг и приливи од функционални кредити на НБС.

Банката воспостави збир на интерни правила и критериуми за класификација на средствата како висококвалитетни ликвидни средства (HQLA), во согласност со упатствата на НЛБ д.д. Овие критериуми обезбедуваат избраните средства да ги поседуваат потребните карактеристики на ликвидност и пазарност за да ги исполнат оперативните и регулаторните барања.

Нето стабилен коефициент на финансирање (NSFR) беше во рамките на пропишаните нивоа на предупредување и имаше стабилен тренд во дадената пазарна средина (161%). NSFR демонстрира силна и стабилна структура на финансирање.

Главните двигатели што резултираат со висок NSFR:

- достапното стабилно финансирање се претежно депозити на мало, депозити на претпријатија и капитал што претставува достапно стабилно финансирање;
- потребното стабилно финансирање се претежно функционални кредити за домаќинства и корпоративни кредити.

Управувањето со ризикот од ликвидност вклучува и подготовка на дополнителни извештаи според барањата на локалниот регулатор. Според локалната регулатива, Банката го подготви ILAAP во 2025 година.

Во текот на 2025 година, Банката редовно го одредуваше коефициентот на покриеност на ликвидноста (LCR), кој е во рамките на законски утврдениот лимит, односно над него.

Банката управува со својата ликвидносна позиција (ликвидност во рок од еден ден) дневно, во период од неколку дена или недели однапред, врз основа на планирањето и следењето на паричните текови. Банката е одговорна за сопствената ликвидносна позиција и ги извршува следните активности:

- управување со ликвидноста во текот на денот;
- планирање и следење на паричните текови;
- следење и почитување на регулативите за ликвидност на НБРСМ;
- донесување деловни решенија;
- формирање и управување со резервите на ликвидност;
- вршење ликвидносен стрес-тест да се дефинира штит за ликвидноста за непречено функционирање на платниот систем во услови на стрес.

Банката активно управува со ликвидноста во текот на денот, земајќи ги предвид карактеристиките на платните подмирувања за да обезбеди навремено подмирување на обврските во нормални и во стресни околности.

Банката има дефинирано план за управување со ликвидноста во исклучителни околности (План за непредвидени состојби на ликвидност), кој ги утврдува упатствата, и план за активности за препознавање проблеми, барање решенија и справување со исклучителни околности. Исто така, се предвидува воспоставување систем за управување со ликвидноста кој обезбедува одржување на ликвидноста на Банката и ги штити комерцијалните интереси на нејзините клиенти и акционери.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.3 Ликвидносен ризик (продолжува)

Управувањето со ликвидносниот ризик на Банката е под строг надзор од НЛБ д.д. како матична банка. Известувањето до НЛБ д.д. се врши секојдневно. Банката е одговорна за обезбедување на соодветна ликвидност преку потребните извори на финансирање и нивна соодветна диверзификација и доспевање и со управување со резерви на ликвидност и исполнување на барањата на регулативата за ликвидност. Изложеноста кон ликвидносен ризик редовно се следи и се пријавува до Одборот за средства и обврски.

Во политиката за управување со ликвидносниот ризик, Банката ги утврдува клучните двигатели на ризик кои влијаат на ликвидносниот и ризикот од финансирање во Банката. Клучни двигатели на ризик за ликвидносната позиција се факторите кои се очекува да предизвикаат значително влошување на ликвидносната позиција на Банката. Двигателите на ризикот за C&E вклучуваат надворешни настани (поплави, суши, град, бури, еколошко оданочување и субвенции за животната средина, промени во однесувањето на потрошувачите, добавувачите, вработените и инвеститорите...) кои би можеле да предизвикаат поголем одлив на депозити што влијае на страната на обврските во Билансот на состојба.

На месечно ниво Банката ја следи депозитната база на физички и правни лица, по региони. За секој регион се дефинирани физичките ризици и нивното ниво на ризик. Со сегментацијата на корпоративната индустрија, Банката ги следи индустриите и колку е ризична одредена деловна активност сега од еколошка перспектива и од тоа може да се претпостави кои активности/индустрија би можеле да бидат изложени на поголем транзициски ризик.

Управувањето со резерви на ликвидност

Банката има резерви на ликвидност расположливи за покривање на обврските што доспеваат или може да станат доспеани. Резервите на ликвидност мора да станат достапни за кратко време. Резервите на ликвидност опфаќаат готовина, сметка за порамнување во НБРСМ, депозити по видување и орочени депозити во банки, хартии од вредност издадени од Владата и од НБРСМ и странски државни хартии од вредност. Расположливите резерви на ликвидност се резервите на ликвидност намалени за барањата за задолжителна резерва и заложените средства. Заложените средства се ограничени депозити по видување во износ од 177.277 илјади денари (2024: 188.277 илјади денари) кои се однесуваат на Резервен гарантен фонд во КИБС, Гарантен фонд во Централен депозитар за хартии од вредност, Ограничен депозит за трансакции со VISA картички и Брокерски капитал.

Капацитетот за контрабалансирање (CBC) се утврдува врз основа на ревидираната методологија за стрес-тестови за ризик на ликвидност. Резултатот од стрес-тестот идентификува вишок/дефицит на ликвидност во периодот на преживување од 3 месеци, користејќи го комбинираното сценарио за неповолен стрес.

Расположливите средства за исполнување на сите обврски вклучуваат готовина, средства во НБРСМ, инвестиции во хартии од вредност, кредити и побарувања од банки и кредити и побарувања од други комитенти. Банката, исто така, ќе може да ги исполни неочекуваните нето-одливи на пари со продажба на хартии од вредност и изнаоѓање на дополнителни извори на финансирање, како што се пазари за обезбедување на средства.

При утврдување на јазот помеѓу финансиските обврски и финансиските средства во рочниот блок за достасување до еден месец, потребно е да се биде свесен за фактот дека финансиските обврски вклучуваат вкупни депозити по видување, како и дека Банката дополнително ја пресметува стабилноста на депозитите по видување при обезбедување усогласеност со прописите на централната банка. За да се обезбеди ликвидност на Банката, и врз основа на нејзиниот пристап кон ризик, во претходните години Банката состави значителен износ на висококвалитетни ликвидни инвестиции, главно државни хартии од вредност.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.3.1 Процес на управување со ликвидносен ризик

Процесот на управување со ликвидносниот ризик на Банката, којшто се спроведува во Банката и се следи од секторите Глобален ризик и Финансиски пазари, инвестициско банкарство и старателство, и истиот вклучува :

- утврдување на интерните стапки на ликвидност и нивно редовно пресметување и следење;
- дефинирање на границите и нивоата на предупредување на индивидуалните избрани интерни стапки на ликвидност;
- следење на трендовите во избраните интерни стапки на ликвидност;
- пресметување на резултатот на ликвидност;
- изготвување план за паричен тек со преостаната рочност;
- следење на дневните податоци;
- дневно следење на коефициентот на покриеност на ликвидноста (LCR);
- следење на предвремените повлекувања на депозити;
- месечна пресметка на ликвидносните стапки за коефициентот на покриеност на ликвидноста (LCR) и нето-стабилен финансиски однос (NSFR);
- следење на оптоварувањето на средствата;
- изведување сценарија за да се види како ненадејната и неочекувана реализација на одливот ќе влијае на стапките на ликвидност: коефициентот на покриеност на ликвидноста (LCR) и нето-стабилен финансиски однос (NSFR);
- подготовка на интрадневни стрес-тестови за ликвидност;
- следење на стабилноста на депозитите по видување;
- следење на стабилноста на орочени депозити;
- подготовка на стрес-тестови за ликвидност и проекции за ликвидност на идните парични текови според буџетот и во стресни околности.

Следењето и известувањето се во форма на мерење на паричен тек и проекции за следниот ден, недела и месец соодветно, бидејќи овие се клучните периоди за управување со ликвидноста. Почетна точка за овие планирања е анализата на договорната достасаност на финансиските обврски и очекуваната наплата на финансиските средства.

Секторот Глобален ризик исто така ги следи неусогласените среднорочни средства, нивото, типот и искористеноста на пречекорувањата и влијанието на потенцијалните и преземени обврски како што се акредитивите и гаранциите.

3.3.2 Пристап на финансирање

Изворите на ликвидност редовно се разгледуваат од службата во рамки на Секторот Глобален ризик за да се одржи широка разновидност според валута, географска секторизација, добавувач, производ и услови.

3.3.3 Недериватни парични текови

Табелата подолу ги претставува одливите на парични текови на Банката на недериватните финансиски обврски според преостанатата договорна рочност на датумот на Извештајот за финансиската состојба. Износите кои се прикажани во табелата подолу се договорните недисконтирани парични текови, а Банката управува со ликвидносните ризици врз основа на очекуваните недисконтирани текови на парични средства. При утврдување на паричниот тек за инструменти со променлива стапка, Банката ја користи моменталната каматна стапка. Во извештајот за ликвидносен ризик се вклучени и останатите обврски како оние според МСС 19.

3.3.3 Недериватни парични текови (продолжува)

31.12.2025	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Финансиски обврски и потенцијални обврски кредитно ризични						
Финансиски обврски мерени по објективна вредност преку биланс на успех	-	-	14.249	30.991	7.750	52.990
Финансиски обврски мерени по амортизирана набавна вредност						
- депозити на банки	706.495	1.855.673	2.176.788	-	-	4.738.956
- кредити од банки	103.460	42.044	489.605	1.439.128	1.761.199	3.835.436
- депозити на комитенти	98.976.483	1.213.685	16.638.524	5.296.823	-	122.125.515
- кредити од други комитенти	343	251	579	552	-	1.725
- субординирани обврски	-	33.813.000	124.988	571.605	2.555.527	3.285.933
- останати финансиски обврски	1.057.510	48	93.267	24.207	76.819	1.251.851
- обврски по наеми	34.216	13.493	58.308	121.493	51.498	279.008
Потенцијални обврски кредитно ризични	6.462.616	-	-	-	-	6.462.616
Нефинансиски гаранции	118.741	369.249	755.564	641.902	622.118	2.507.574
Вкупно	107.459.864	3.528.256	20.351.872	8.126.701	5.074.911	144.541.604
Вкупно финансиски средства	36.830.713	5.811.593	31.332.854	46.241.160	34.217.673	154.433.993

31.12.2024	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	1-5 години	Над 5 години	Вкупно
Финансиски обврски и потенцијални обврски кредитно ризични						
Финансиски обврски мерени по објективна вредност преку биланс на успех	-	-	13.030.000	29.912	8.478	51.420
Финансиски обврски мерени по амортизирана набавна вредност						
- депозити на банки	391.309	-	-	-	-	391.309
- кредити од банки	108.146	69.175	438.642	1.218.032	519.951	2.353.946
- депозити на комитенти	84.935.968	1.032.395	8.120.535	13.547.764	-	107.636.662
- кредити од други комитенти	538	451	1.408	1.381	-	3.778
- субординирани обврски	-	-	121.526	515.855	1.923.411	2.560.792
- останати финансиски обврски	885.104	32	67.430	16.555	52.429	1.021.550
- обврски по наеми	17.977	12.278	53.809	148.787	7.540	240.391
Потенцијални обврски кредитно ризични	5.648.769	-	-	-	-	5.648.769
Нефинансиски гаранции	85.369	167.248	862.103	739.268	610.650	2.464.638
Вкупно	92.073.180	1.281.579	9.678.483	16.217.554	3.122.459	122.373.255
Вкупно финансиски средства	30.148.360	8.196.719	21.726.126	41.470.355	28.896.198	130.437.758

3. Управување со ризици (продолжува)

3.3.4 Анализа на Извештајот за финансиска состојба по резидуална рочност

31.12.2025	До 12 месеци	Над 12 месеци	Вкупно
Средства			
Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки	18.450.174	-	18.450.174
Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	2.167.498	168.106	2.335.604
Финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност			
- должнички хартии од вредност	14.127.008	10.333.117	24.460.125
- кредити на и побарувања од банки	3.345.470	23	3.345.493
- кредити на и побарувања од комитенти	33.072.707	69.928.390	103.001.097
- останати финансиски средства	2.812.305	29.195	2.841.500
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	48.956	-	48.956
Вложувања во придружени друштва (евидентирани по методот на главнина)	-	84.618	84.618
Вложување во недвижности	-	119.987	119.987
Недвижности, опрема и средства со право на употреба	-	2.063.349	2.063.349
Нематеријални средства	-	228.262	228.262
Останати средства	114.720	-	114.720
Вкупно средства	74.138.838	82.955.047	157.093.885
Обврски			
Финансиски обврски мерени по објективна вредност преку биланс на успех	14.249	38.741	52.990
Финансиски обврски мерени по амортизирана набавна вредност			
- депозити на банки	4.713.658	-	4.713.658
- депозити на други комитенти	116.450.690	5.132.014	121.582.704
- обврски по кредити	612.101	3.160.773	3.772.874
- субординирани обврски	14.800	2.146.916	2.161.716
- останати финансиски обврски	1.256.843	274.016	1.530.859
Резервирања	112.155	80.917	193.072
Обврски за данок на добивка	333.989	100.937	434.926
Обврски за одложен данок	-	25.817	25.817
Останати обврски	244.522	78.580	323.102
Вкупно обврски	123.753.007	11.038.711	134.791.718
НЕТО	(49.614.169)	71.916.336	22.302.167

3. Управување со ризици (продолжува)

31.12.2024	До 12 месеци	Над 12 месеци	Вкупно
Средства			
Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки	19.417.311	-	19.417.311
Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	2.772.920	1.682.523	4.455.443
Финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност			
- должнички хартии од вредност	8.686.843	9.047.642	17.734.485
- кредити на и побарувања од банки	2.271.476	44	2.271.520
- кредити на и побарувања од комитенти	26.249.681	59.608.554	85.858.235
- останати финансиски средства	672.973	27.791	700.764
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	56.435	-	56.435
Вложувања во придружени друштва (евидентирани по методот на главнина)	-	45.168	45.168
Вложување во недвижности	-	91.851	91.851
Недвижности, опрема и средства со право на употреба	-	2.017.454	2.017.454
Нематеријални средства	-	171.352	171.352
Останати средства	88.675	-	88.675
Вкупно средства	60.216.314	72.692.379	132.908.693
Обврски			
Финансиски обврски мерени по објективна вредност преку биланс на успех	13.030	38.390	51.420
Финансиски обврски мерени по амортизирана набавна вредност			
- депозити на банки	391.309	-	391.309
- депозити на други комитенти	93.856.860	12.923.641	106.780.501
- обврски по кредити	584.632	1.683.634	2.268.266
- субординирани обврски	883	1.533.543	1.534.426
- останати финансиски обврски	1.036.630	225.311	1.261.941
Резервирања	127.188	112.008	239.196
Обврски за данок на добивка	68.655	134.544	203.199
Обврски за одложен данок	-	148.414	148.414
Останати обврски	182.058	-	182.058
Вкупно обврски	96.261.245	16.799.485	113.060.730
НЕТО	(36.044.931)	55.892.894	19.847.963

3. Управување со ризици (продолжува)

3.4 Управување со нефинансиски ризици

3.4.1 Оперативен ризик

При преземање на оперативни ризици, Банката ги следи упатствата дека ваквите ризици не можат материјално да влијаат врз нејзиното работење и според тоа, апетитот за оперативни ризици е низок до умерен. Банката има воспоставено систем на собирање штетни настани, идентификација, процена и управување со оперативни ризици, со цел да обезбеди квалитетно управување со оперативните ризици.

Банката ги следи оперативните лимити на нето-загуба изразени како вредност која произлегува од реализиран штетен настан кој Банката го толерира во нејзиното работење. Лимитите се поставени на ниво на Банка и на ниво на бизнис-линија. Ако збирот на нето-загубата го надмине прагот на толеранција, потребен е посебен третман во случај на големи штетни настани и, доколку е потребно, се вклучуваат дополнителни мерки за спречување или ублажување на исти или слични штетни настани. Исто така, дефинирана е критична граница на штетни настани, што во случај на надминување бара процена на можното зголемување на капитал за оперативниот ризик во рамките на процесот на процена на адекватноста на интерниот капитал (ICAAP) и други можни мерки за управување со ризик. Покрај тоа, Банката не дозволува одредени ризици во своето работење - за нив е дефиниран т.н. нулта точка на толеранција. Овие активности вклучуваат внатрешен и надворешен криминал, настани што резултираат со протекување или проследување информации до неовластени лица, перење пари и финансирање на тероризам, злоупотреба на пазарот на финансиски инструменти и друго штетно однесување, вклучително и тешка небрежност во кредитните процедури. Банката има дефинирано ограничување на толеранција за оперативниот ризик кој произлегува од оперативен и безбедносен инцидент поврзан со платежните услуги, што значи дека во текот на своето работење Банката дозволува или прифаќа безбедносни и оперативни ризици од платежните услуги, чие спроведување нема да има материјално влијание врз деловниот резултат и нема значително да му наштети на угледот на Банката. Од тој аспект, дефиниран е лимит на толеранција за оперативен и безбедносен инцидент од платежните услуги, така што нето загубите од електронското банкарство, процесите на пренос на картички и средства пријавени во тековната година.

Границата на толеранција е исто така дефинирана како цел за апетит за ризик поставена за достапноста на ИТ системот. Достапноста на клучните онлајн системи е дефинирана како просечна достапност на поединечни услуги или производи (информациски подсистеми). Банката користи систем за следење кој дава податоци за најавени и ненајавени прекини. Банката следи 30 клучни ИТ системи. Врз основа на овие податоци, Банката го пресметува просечниот процент на достапност. Во случај на поголеми инциденти што предизвикуваат прекини во одреден систем/апликација, Банката подготвува извештај за инциденти во кој се наведуваат корективни и превентивни мерки за таквите инциденти. Банката го следи капацитетот на системот/платформата на која работат апликациите за да се спречи недостаток на перформанси/ресурси за нормално работење.

За следење на некои поважни клучни индикатори на ризик, Банката разви систем за рано предупредување, кој може да покаже зголемување на оперативниот ризик. Со цел да се следат одредени важни ризици што може да укажуваат на зголемен оперативен ризик како индикатор за рано предупредување, Банката разви специфична Методологија за мониторинг на клучни индикатори на ризик. Ваквите ризици периодично се следат во различни деловни области, а резултатите се дискутираат на Комисијата за оперативен ризик. Комисијата за оперативен ризик беше прогласена за највисок орган во областа на управување со оперативен ризик. Главната задача на споменатиот орган е да разговара за најзначајните оперативни ризици и штетни настани и да го следи и поддржува ефикасното управување со оперативните ризици, вклучувајќи го и нивното ублажување.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.4 Управување со нефинансиски ризици (продолжува)

3.4.1 Оперативен ризик (продолжува)

Банката усвои релевантни документи кои редовно се ажурираат и коишто се во согласност со НЛБ-стандардите и со развојот на управувањето со оперативниот ризик. Целата Банка користи унифицирана софтверска поддршка, која исто така редовно се надградува.

Во Банката, пријавената нето-загуба што настанала како резултат на штетни настани во 2025 година е пониска од претходната година и претставува мал дел од капиталните барања за оперативен ризик. Општо, значително внимание се посветува на пријавување на штетни настани, мерки за нивно ублажување и дефинирање на оперативни ризици во сите сегменти. За соодветно и побрзо третирање на големи штетни настани, Банката воведува ескалациска скала за известување за штетни настани на највисоките нивоа на одлучување во Банката и на Надзорниот одбор на Банката. Дополнително внимание се посветува на известување за потенцијални загуби со цел да се подобрат интерните контроли, а со тоа да се минимизираат тие и слични настани. Понатаму, воспоставена е методологија за следење, анализа и известување на клучните индикатори за ризик, што служи како систем за рано предупредување. Целта е да се подобрат деловните и процесите за поддршка, како и да се овозможи брз одговор.

Преку сеопфатна идентификација на оперативните ризици, можните идни загуби се идентификуваат, проценуваат и соодветно управуваат. Со најголемите оперативни ризици се управува активно преку преземените мерки за нивно намалување. Профилот на оперативен ризик се подготвува еднаш годишно, врз основа на идентификација на оперативниот ризик. Посебен акцент се става на најактуелните ризици, меѓу кои особено се оние со мала веројатност за појава и многу големо потенцијално финансиско влијание. За таа цел, Банката разви методологија за стрес-тестирање на оперативниот ризик. Методологијата е комбинација на моделирање на податоци за штетни настани и анализа на сценарија за исклучителни, но веродостојни настани. Анализа на сценаријата се прави врз основа на искуство и знаење на експерти од различни критични области.

Исто така, Банката врши годишна проценка на ризикот од користење на услуги од надворешни лица. Користење на услуги од надворешни лица значи аранжман во која било форма помеѓу Банката и давател на услуги со кои тој давател на услуги го извршува процесот, услугата или активноста што инаку би ја презела Банката.

Банката има холистичка рамка за управување со ризици на ниво на институција која се протега низ сите деловни линии и интерни единици и треба да содржи идентификација, процена и управување со ризиците од аранжмани со трети страни на кои тие се или може да бидат изложени, така што одлуките за користење на услуги од надворешни лица да се засноваат на квалитетна информација и дека се спроведуваат мерки за управување со овие ризици. Правилната процена на ризикот и спроведувањето на клучните мерки за управување со ризикот се основа за успешно и ефикасно спроведување на активностите на Банката.

Како одговор на растечкото значење на ИКТ ризиците и растечката сложеност на поврзаните предизвици, Банката, исто така, дефинираше и усвои политики и методологии во врска со усогласувањето со регулативата DORA за да ја зајакне својата рамка за управување со оперативниот и ИКТ ризик. Овие закони го подобруваат управувањето, идентификацијата на ризиците и одговорот на инциденти, обезбедувајќи поголема отпорност и континуитет на критичните услуги. Законите ќе стапат на сила од следната година.

Капиталните барања за оперативен ризик во Банката се пресметуваат користејќи стандардизиран пристап, што значи дека постигнатите финансиски резултати се делат во осум деловни линии.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.4 Управување со нефинансиски ризици (продолжува)

3.4.2 Управување со деловен континуитет

Во Банката е воспоставен сеопфатен процес за Управување со деловниот континуитет кој на организацијата и овозможува идентификација на потенцијалните закани и поставува услови за стабилни деловни процеси.

План за континуитет со работењето или ПКР претставува документирана збирка на податоци, упатства, процеси и задачи кои Банката ги подготвува и изработува за непосредна примена во случаи на настанување на кризна ситуација.

Согласно годишниот план направена е анализа на ризиците за управување со деловниот континуитет за 2025 година каде се ревидирани сценарија за планови за деловен континуитет. Успешно е направено годишно тестирање на ИТ резервна локација во Неготино и отпочната е годишната анализа на деловното влијание (BIA).

Знаењето (Know-how) и методологиите се пренесени од НЛБ д.д. за кои се донесени соодветни документи кои се во согласност со стандардите на НЛБ д.д. и ревидирани во согласност со развојот на управувањето со деловниот континуитет.

За поефикасно функционирање на системот за управување со деловниот континуитет, секоја година се обезбедуваат обуки и посети од НЛБ д.д.. Во 2025 година, НЛБ д.д. спроведе работилница за главните координатори на плановите за деловен континуитет.

3.4.3 Управување со останати видови нефинансиски ризици – капитален ризик, стратегиски ризик, репутациски ризик и ризик на профитабилност

Ризиците што не се вклучени во пресметката на капиталните барања според регулаторниот пристап, но имаат или може да имаат значајно влијание врз профилот на ризик на Банката, редовно се проценуваат, следат и управуваат. Покрај тоа, тие се интегрираат во процесот на процена на адекватноста на интерниот капитал (ICAAP).

Банката воспостави интерни методологии за идентификување и процена на специфични видови ризик, кои се однесуваат на деловниот модел на Банката или кои произлегуваат од други надворешни околности. Ако одреден ризик се проценува како материјално значаен ризик, се применуваат релевантни еднократни мерки за спречување и за ублажување, вклучувајќи и редовно следење на нивната ефикасност. Врз основа на ова, се разгледуваат и интерните барања за капитал, како дел од процесот на процена на адекватноста на интерниот капитал (ICAAP).

3.4.4 Вонбилансна евиденција

а) Гаранции, акредитиви и лимити

Банката издава банкарски гаранции и акредитиви во име на своите комитенти на трети лица. Истекувањата на роковите на кои се издадени не се концентрирани во еден период.

Следната табела ги покажува договорните износи на преземените обврски на Банката по категории:

3. Управување со ризици (продолжува)

3.4 Управување со нефинансиски ризици (продолжува)

3.4.4 Вонбилансна евиденција (продолжува)

	2025	2024
Гаранции		
- во МКД	7,169,294	6,018,427
- во странска валута	1,577,933	1,769,453
Акредитиви		
- во странска валута	2,149,794	1,639,688
Лимити на сметки и картички	4,320,006	4,010,723
Други потенцијални обврски	5,281,277	5,073,946
Вкупно	20,498,304	18,512,237
Намалено за: посебна резерва (белешка 40)	(146,642)	(191,685)
Вкупно	20,351,662	18,320,552

Овие потенцијални обврски имаат вонбилансен кредитен ризик, бидејќи само надоместоците и исправките за потенцијални загуби се признаваат во Извештајот за финансиска состојба, сè додека обврските не се исполнат или истечат. Голем број од потенцијалните обврски ќе истечат без да бидат целосно или делумно повлечени. Поради тоа, износите не претставуваат очекуван иден паричен тек.

Ставката „Други потенцијални обврски“ на 31.12.2025 година ја опфаќа изложеноста за Преземени обврски за кредитирање со низок ризик (отповиклив лимит) во износ од 5.93 милиони денари (2024: 5.07 милиони денари).

б) Анализа на дериватните финансиски инструменти по номинална вредност

	Средства	Обврски	Средства	Обврски
Дериватни средства и обврски за управување со други ризици	1,319	-	6,078	-
Вкупно	1,319	-	6,078	-

Дериватните финансиски инструменти прикажани во табелата погоре се краткорочни. Објективните вредности на дериватните финансиски инструменти се прикажани во белешка 7.

в) Капитални обврски

	2025	2024
Капитални обврски за набавка на:		
- недвижности и опрема	16.484	5.985
- нематеријални средства	7.486	4.066
Вкупно	23.970	10.051

3. Управување со ризици (продолжува)**3.4 Управување со нефинансиски ризици (продолжува)****3.4.4 Вонбилансна евиденција (продолжува)****г) Комисионо работење**

Средствата што се управуваат во име на трети лица се водат одделно од средствата на Банката. Приходот и трошоците што произлегуваат од овие средства се наплатуваат од соодветните средства и Банката нема обврска во врска со овие трансакции. Банката наплаќа надоместоци за своите услуги.

	2025	2024
Бруто износ на обврски управувани во име на трети лица	154.785.438	51.915.982
Провизија од активностите	56.429	42.322

3.5 Хиерархија на објективна вредност на финансиски и нефинансиски средства и обврски

МСФИ 13 ја одредува хиерархијата на техниките за вреднување во зависност од тоа дали влезните податоци кои се користат при вреднувањето се познати или не. Овие два вида влезни податоци ја претставуваат следната хиерархија на објективна вредност:

- Ниво 1 – објективната вредност е определена од котираните цени (непроменети) на активните пазари за идентични средства и обврски. Во Ниво 1 се вклучени државните обврзници и благајнички записи со кои се тргува на меѓубанкарски пазар и сопственички хартии од вредност со кои се тргува на Македонската берза, кои имаат податоци за котираните цени. Кога средството или обврската може да се разменува на повеќе активни пазари, мора да се утврди главниот пазар за средството или обврската. Во отсуство на главен пазар, мора да се утврди најповолниот пазар за средството или обврската.
- Ниво 2 – објективната вредност се утврдува со користење на техники за вреднување кои вклучуваат влезни податоци од активните пазари (влезните податоци директно или индиректно може да се потврдат на активен пазар, на пример: котираните цени на активните пазари за слични финансиски инструменти или кој било значаен инпут во моделот за утврдување на објективната вредност што може да се потврди и да се следи на активен пазар). Ниво 2 опфаќа деривативни средства и обврски за управување со ризик (FX forward и FX swap), сопственички инструменти издадени од VISA Inc USA, Македонска берза АД Скопје, Централен депозитар за хартии од вредност АД Скопје, вложување во недвижности и финансиски обврски мерени по објективна вредност преку Билансот на успех.
- Ниво 3 – Техника за вреднување каде влезните податоци не се засновани на мерливи пазарните податоци. Немерливите влезни податоци се користат до степен кога релевантните набљудуваните влезни податоци се достапни. Немерливите влезни податоци мора да ги одразуваат претпоставките што учесниците на пазарот би ги користеле за одредување на цените на средството или обврската. Ниво 3 ги опфаќа сопственичките инструменти издадени од SWIFT SCRL Белгија и Клириншка куќа Клириншки интербанкарски систем АД Скопје (КИБС).

3. Управување со ризици (продолжува)

3.5 Хиерархија на објективна вредност на финансиски и нефинансиски средства (продолжува)

Сопственичките и должничките хартии од вредност ќе бидат трансферирани од Ниво 1 во Ниво 2 кога хартијата од вредност е исклучена од активниот пазар, но може да се користат техники за вреднување кои вклучуваат котирани цени од активни пазари за слични финансиски инструменти, или кој било значаен инпут во моделот за да се одреди објективната вредност, кој може да се потврди и е достапен на активен пазар.

Сопственичките и должничките хартии од вредност ќе бидат трансферирани од Ниво 1 во Ниво 3 кога хартијата од вредност е исклучена од активниот пазар и може да се користат само техники за вреднување кои вклучуваат инпути кои не можат директно или индиректно да се потврдат и не се достапни на активниот пазар или врз основа на техники за вреднување.

Сопственичките и должничките хартии од вредност ќе бидат трансферирани од Ниво 2 во Ниво 1 кога хартијата од вредност е вклучена на активниот пазар.

Сопственичките и должничките хартии од вредност ќе бидат трансферирани од Ниво 2 во Ниво 3 кога техниките за вреднување кои вклучуваат котирани цени од активни пазари за слични финансиски инструменти, или кој било значаен инпут во моделот за одредување на објективната вредност не може да се потврдат и не се достапни на активниот пазар.

Сопственичките и должничките хартии од вредност ќе бидат трансферирани од Ниво 3 во Ниво 1 кога хартијата од вредност е вклучена на активниот пазар.

Сопственичките и должничките хартии од вредност ќе бидат трансферирани од Ниво 3 во Ниво 2 кога може да се користат техники за вреднување кои вклучуваат котирани цени од активни пазари за слични финансиски инструменти, или кој било значаен инпут во моделот за одредување на објективната вредност може да се потврди и е достапен на активен пазар.

Во 2025 година нема трансфери меѓу нивоата.

Квантитативните информации за класификација на финансиските средства и обврски според нивоата на нивната објективна вредност се прикажани во следните табели.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.5 Хиерархија на објективна вредност на финансиски и нефинансиски средства (продолжува)

а) Финансиски и нефинансиски средства и обврски мерени по објективна вредност во Извештајот за финансиска состојба

31.12.2025	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Финансиски средства				
Финансиски средства мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка				
- вложувања во хартии од вредност - должнички	1.568.038	599.460	-	2.167.498
- вложувања во хартии од вредност - сопственички	-	132.506	35.600	168.106
Деривати - средства	-	1.319	-	1.319
Финансиски обврски				
Деривати - обврски	-	98	-	98
Финансиски обврски мерени по објективна вредност преку биланс на успех	-	52.990	-	52.990
Нефинансиски средства				
Вложување во недвижности	-	119.987	-	119.987
31.12.2024	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Финансиски средства				
Финансиски средства мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка				
- вложувања во хартии од вредност - должнички	2.694.805	1.591.200	-	4.286.005
- вложувања во хартии од вредност - сопственички	-	134.326	35.112	169.438
Деривати - средства	-	6.078	-	6.078
Финансиски обврски				
Деривати - обврски	-	-	-	-
Финансиски обврски мерени по објективна вредност преку биланс на успех	-	51.420	-	51.420
Нефинансиски средства				
Вложување во недвижности	-	91.851	-	91.851

3. Управување со ризици (продолжува)

3.5 Хиерархија на објективна вредност на финансиски и нефинансиски средства (продолжува)

б) Финансиски и нефинансиски средства и обврски во Ниво 2 според хиерархијата на објективна вредност

Финансиските инструменти во Ниво 2 од хиерархијата на објективна вредност во Банката вклучуваат вложувања во недвижности, финансиски обврски мерени по објективна вредност преку Билансот на успех, деривати (FX forward и FX swap) и сопственички инструменти издадени од VISA Inc USA.

Објективните вредности на дериватите се утврдуваат со помош на моделот за дисконтирање на паричните текови, врз основа на безризична крива на принос.

Вложувањата во недвижности се вреднуваат со употреба на приходен метод, каде се проценува сегашната вредност на идните очекувани приноси. При вреднување на вложувања во недвижности, се користат просечните наемнини на слични локации и стапките на капитализација, како што се: принос без ризик, премија за ризик, премија за ликвидност, премија за ризик за управување со инвестиција и премија за ризик за заштита на капиталот. Кириите на слични локации се генерираат од разни извори, како што се податоци од наемодавателот и наемопримателот, веб-бази на податоци и сопствени бази на податоци. Банката на располагање има видливи податоци за вложувањата во недвижности при нивната продажба.

в) Финансиски и нефинансиски средства и обврски во Ниво 3 според хиерархијата на објективна вредност

Финансиските инструменти во Ниво 3 од хиерархијата на објективна вредност во Банката вклучуваат сопственички инструменти издадени од SWIFT SCRL Белгија и Клириншка куќа Клириншки интербанкарски систем АД Скопје (КИБС).

Усогласување на движењата во текот на годината во објективните вредности мерени во Ниво 3

	Финансиски средства по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	Вкупно средства
Состојба на 1 јануари 2025	35.112	35.112
Останати добивки / (загуби) за периодот кои што не се признаени во билансот на успех	488	488
Трансфер од ниво 3	-	-
Состојба на 31 декември 2024	35.600	35.600
Состојба на 1 јануари 2024	35.008	35.008
Останати добивки / (загуби) за периодот кои што не се признаени во билансот на успех	104	104
Трансфер од ниво 3	-	-
Состојба на 31 декември 2025	35.112	35.112

3. Управување со ризици (продолжува)

3.5 Хиерархија на објективна вредност на финансиски и нефинансиски средства (продолжува)

г) Објективна вредност на финансиски инструменти кои не се мерат по објективна вредност во финансиските извештаи

Финансиски инструменти кои не се мерат по објективна вредност

Табелата подолу ги резимира сметководствените и објективните вредности на оние финансиски средства и обврски кои во Извештајот за финансиската состојба на Банката не се презентирани по објективна вредност.

	31.12.2025		31.12.2024	
	Сметководствена вредност	Објективна вредност	Сметководствена вредност	Објективна вредност
Финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност				
- должнички хартии од вредност	24.460.125	23.812.178	17.734.485	17.124.518
- кредити на и побарувања од банки	3.345.493	3.343.558	2.271.520	2.268.727
- кредити на и побарувања од коминенти	103.001.097	102.087.060	85.858.235	84.059.150
- останати финансиски средства	2.841.500	2.841.500	700.764	700.764
Финансиски обврски кои се мерат по амортизирана набавна вредност				
- депозити на банки	4.713.658	4.716.862	391.309	391.309
- кредити од банки	3.771.158	3.751.808	2.264.511	2.264.400
- депозити на други коминенти	121.582.704	121.664.945	106.780.501	106.881.738
- кредити од други коминенти	1.716	1.689	3.755	3.682
- субординирани обврски	2.161.716	1.748.294	1.534.426	1.356.011
- останати финансиски обврски	1.530.859	1.530.859	1.261.941	1.262.030

Објективната вредност е износ за кој средството би се продало, односно износ кој треба да се плати за пренос на обврска во вообичаена трансакција помеѓу учесниците на пазарот на датумот на мерењето. Мерењето на објективната вредност е врз основа на претпоставката дека трансакцијата да се продаде средството или пренесе обврската се случува на:

- активниот пазар за средството или обврската, или
- во отсуство на основниот пазар, на најповолниот пазар за средството или обврската.

Главниот или најповолниот пазар мора да бидат достапни за Банката.

Објективната вредност на средството или обврската се мери со користење на претпоставката дека учесниците на пазарот при одредување на цената на средството или обврската, дејствуваат за нивниот најдобар економски интерес.

Следниве методи и претпоставки беа употребени за да се процени објективната вредност:

Кредити и побарувања од банки

Кредитите и побарувањата од банки ги вклучуваат меѓубанкарските пласмани.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.5 Хиерархија на објективна вредност на финансиски и нефинансиски средства (продолжува)

Објективна вредност на депозитите орочени преку ноќ е нивната сметководствена вредност. Проценетата објективна вредност на депозитите со фиксна камата е базирана на дисконтираниот паричен тек, користејќи ја преовладувачката каматна стапка на пазарот на пари за долгови со сличен кредитен ризик и резидуална рочност.

Проценетата објективна вредност на другите кредити и побарувања од банки го претставува дисконтираниот износ на проценетите идни парични текови што се очекува да бидат примени. Очекуваните парични текови се дисконтираат по тековните пазарни стапки за да се утврди објективната вредност.

Кредити и побарувања од други комитенти

Кредитите и побарувањата од други комитенти се намалени за исправките на вредност. Проценетата објективна вредност на кредитите и побарувањата претставува дисконтиран износ на идните парични текови кои се очекуваат да бидат примени. Очекуваните парични текови се дисконтираат со примена на тековните пазарни каматни стапки за да се определи објективната вредност.

Депозити на банки и комитенти, останати депозити, обврски по кредити и субординирани обврски

Објективната вредност на каматоносните финансиски обврски е проценета со дисконтирање на идните парични текови со примена на расположливи стапки за обврски со слични услови и резидуална рочност.

Проценетата објективна вредност на депозитите без рочност, кои ги вклучуваат и некаматоносните депозити, претставува износ кој треба да се исплати по видување.

Објективната вредност на орочените депозити со варијабилни каматни стапки се проценува со дисконтирање на идните парични текови користејќи расположливи стапки за долгови со слични услови и резидуална рочност.

Субординираните обврски носат варијабилни каматни стапки и нивната објективна вредност се проценува со дисконтирање на идните парични текови користејќи расположливи стапки за долгови со слични услови и резидуална рочност.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.5 Хиерархија на објективна вредност на финансиски и нефинансиски средства (продолжува)

Хиерархија на објективна вредност на финансиски инструменти кои не се мерат според објективна вредност во финансиските извештаи

31.12.2025	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупна објективна вредност
Финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност				
- должнички хартии од вредност	12.868.209	12.018.902	-	24.887.111
- кредити на и побарувања од банки	-	3.343.558	-	3.343.558
- кредити на и побарувања од комитенти	-	-	102.087.060	102.087.060
- останати финансиски средства	-	2.841.500	-	2.841.500
Финансиски обврски мерени по амортизирана набавна вредност				
- депозити на банки	-	4.716.862	-	4.716.862
- депозити на други комитенти	-	121.664.945	-	121.664.945
- обврски по кредити	-	3.753.497	-	3.753.497
- субординирани обврски	-	1.748.294	-	1.748.294
- останати финансиски обврски	-	1.530.859	-	1.530.859
31.12.2024	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупна објективна вредност
Финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност				
- должнички хартии од вредност	6.467.003	10.657.515	-	17.124.518
- кредити на и побарувања од банки	-	2.268.727	-	2.268.727
- кредити на и побарувања од комитенти	-	-	84.059.150	84.059.150
- останати финансиски средства	-	700.764	-	700.764
Финансиски обврски мерени по амортизирана набавна вредност				
- депозити на банки	-	391.309	-	391.309
- депозити на други комитенти	-	106.881.738	-	106.881.738
- обврски по кредити	-	2.268.082	-	2.268.082
- субординирани обврски	-	1.356.011	-	1.356.011
- останати финансиски обврски	-	1.262.030	-	1.262.030

Во 2025 и 2024 година нема трансфери помеѓу нивоата.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.6 Управување со капиталот

Целите на Банката при управување со капиталот, кој е поширок концепт од прикажаниот „капитал“ во Извештајот за финансиската состојба, се:

- да се усогласи со капиталните барања поставени од регулаторот;
- да ја заштити способноста на Банката за одржување континуитет во работењето за да може да продолжи да дава принос на акционерите и останатите заинтересирани страни; и
- да одржи силна капитална основа за да го поддржи развојот на својот бизнис.

Капиталната адекватност и користењето на пропишаниот капитал се следат на месечна основа од менаџментот на Банката, применувајќи техники кои се базирани на насоките развиени од НБРСМ за целите на супервизијата. Бараните информации се доставуваат до НБРСМ на месечна основа.

НБРСМ бара секоја банка или групација на банки да има минимално ниво на потребен капитал од 310.000.000 денари, да ги исполни потребните капитални браници и индикаторот за вкупниот капитал во однос на средството пондерирана според ризикот да биде на или над нивото на прилагодениот минимум од 8%.

Согласно законската регулатива, банките се должни да одржуваат:

- (СЕТ1 стапка) = СЕТ1 капитал / РПА = мин. 4,5 %;
- (Tier1 стапка) = Tier1 капитал / РПА = мин. 6 % и
- Вкупна стапка на адекватност на капиталот = Сопствени средства / РПА = мин. 8 %.
- капиталните заштитни слоеви како што се: заштитен слој за зачувување на капиталот (2,5%), противцикличен заштитен слој на капиталот (2,5%), заштитен слој на капиталот за системски значајни банки (од 1% - 3,5%) и системски заштитен слој на капиталот (од 1% - 3%).

Врз основа на Процесот на супервизорски преглед и евалуација (SREP) на НБРСМ за минималното ниво на потребен капитал за НЛБ Банка Скопје за 2025 година останува непроменет, односно 3,25% и треба да биде покриен со СЕТ I капитал. Поради тоа, Банката во 2025 година е обврзана да ја одржува стапката на адекватност на капиталот над 11,25%, не вклучувајќи ги капиталните бафери

Дополнително, Банката е обврзана да ги одржува заштитните слоеви на капиталот, како што се:

- заштитен слој за зачувување на капиталот дефиниран како 2,5 % од ризично пондерираната актива;
- заштитен слој на капиталот за системски значајна банка, со стапка од 2% (претходно 2%) од активата пондерирана според ризиците
- системски заштитен слој на капиталот моментално не е применлив за Банката
- противцикличен заштитен слој на капиталот од 0,75% од јануари 2024 до јуни 2024 година, 1% од јули 2024, 1,25% од ноември 2024, 1,50% од јануари 2025 и 1,75% од август 2025 до декември 2025.

Банката треба да постигне и одржи стапка на адекватност на капиталот од 17% 2024 година и 17,25% од јануари 2025 и 17,50% од август 2025 година.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.6 Управување со капиталот (продолжува)

Пропишаниот капитал на Банката е поделен во два дела:

- Ниво 1: Редовен основен капитал (капитални инструменти, премија на капитални инструменти, задолжителна општа резерва, задржана нераспределена добивка која што не е оптоварена со какви било идни обврски, тековна добивка или добивка на крајот на годината и збирна сеопфатна добивка според барањата на НБРСМ) и Додатен основен капитал (капитални инструменти, премија од продажба на капитални инструменти, коригирани за регулаторните усогласувања според барањата на НБРСМ);
- Ниво 2: се состои од капитални инструменти и субординирани заеми и премијата од продажба на капиталните инструменти, корегирани за регулаторните прилагодувања според насоките од НБРСМ.

Салдото и вонбилансните побарувања се распределуваат на соодветни категории на изложеност и им се дава соодветна тежина на ризик во зависност степенот на кредитниот квалитет на должникот или побарувањата, земајќи го предвид влијанието на инструментите за кредитна заштита.

		2025	2024
Столб 1 (P1)	Редовен основен капитал	4,50%	4,50%
	Основен капитал	6,00%	6,00%
	Вкупен капитал	8,00%	8,00%
Столб 2 (P2R)	Вкупно капитал	3,25%	3,25%
Вкупно SREP потребен капитал (TSCR)	Редовен основен капитал	7,75%	7,75%
	Основен капитал	9,25%	9,25%
	Вкупен капитал	11,25%	11,25%
Заштитни слоеви на капиталот			
Заштитен слој за зачувување на капиталот	Редовен основен капитал	2,50%	2,50%
Заштитен слој на капиталот за системски значајни банки	Редовен основен капитал	2,00%	2,00%
Противцикличен заштитен слој на капиталот	Редовен основен капитал	1,75%	1,25%
Системски заштитен слој	Редовен основен капитал	0,00%	0,00%
Вкупни капитални барања (OCR)=MDA праг	Редовен основен капитал	14,00%	13,50%
	Основен капитал	15,50%	15,00%
	Вкупен капитал	17,50%	17,00%
	Вкупен капитал + ризичен апетит	18,00%	17,50%

Активата пондерирана за кредитен ризик претставува збир од пондерираните износи на сите билансни и вонбилансни изложености. Сите средства се класифицираат во неколку категории на изложеност и дадени се пондери за ризик според нивото на кредитен квалитет на должникот или изложеноста, земајќи ги предвид ефектите на соодветниот колатерал. Актива пондерирана за валутен ризик е збир на апсолутниот износ на нето-позицијата на Банката во злато и збирната девизна позиција. Збирната девизна позиција на Банката ги вклучува девизните средства и обврски. Нето-спот и нето-форвард девизна позиција класифицирани како В, Г и Д ризични категории се известуваат на нето-основа, односно намалени за какви било загуби поради оштетување/посебна резерва. Банката го користи стандардизираниот пристап за утврдување на потребниот капитал за оперативниот ризик, што значи го дели постигнатиот финансиски резултат во осум деловни линии. Табелата прикажана во продолжение го резимира составот на пропишаниот капитал и показателите на Банката за годините кои завршуваат на 31 декември. Адекватноста на капиталот е пресметана врз основа на статутарните финансиски извештаи во согласност со регулативата на НБРСМ. За време на овие две години, Банката се придржува до сите пропишани капитални барања.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.6 Управување со капиталот (продолжува)

	31.12.2025	31.12.2024
Капитални инструменти СЕТ 1	854.136	854.136
Премија на капитални инструменти СЕТ 1	2.274.484	2.274.484
Задолжителна општа резерва	10.264.492	9.440.511
Задржана нераспределена добивка	4.685.665	2.970.734
Кумулативна останата сеопфатна добивка	164.782	116.401
(-) Нематеријални средства	(38.560)	(9.326)
Ниво 1 капитал	18.204.999	15.646.940
Дополнителен основен капитал ниво 1 (АТ1)	1.531.994	-
Ниво 1 капитал	19.736.993	16.259.738
Ниво 2 капитал	2.152.325	1.537.375
Вкупен капитал (Сопствени средства)	21.889.318	17.797.113
Ризично пондерирана актива за кредитен ризик	100.428.923	85.662.739
Ризично пондерирана актива за пазарен ризик	1.274.342	619.792
Ризично пондерирана актива за оперативен ризик	10.831.782	9.673.238
Ризично пондерирана актива ризик од договорна страна	3.724	21.493
Вкупна ризично пондерирана актива (РПА)	112.538.771	95.977.262
Стапка на редовен основен капитал	16,18%	16,30%
Стапка на основен капитал	17,54%	16,94%
Вкупна стапка на адекватност на капиталот	19,45%	18,54%

Со цел исполнување на бараната стапка на капитална адекватност на локално ниво (17,50 %) и на ниво на НЛБ Групација (18,00 % со вклучен додаток од 50 базични поени како интерес менаџмент-додаток) и Ризичниот апетит на Банката, Надзорниот одбор на Банката одлучи, а по претходно добиена согласност од НБРСМ, дел од добивката по оданочување остварена во периодот од 1 јануари до 31 декември 2025 година во согласност со регулативата на НБРСМ, во износ од 2.579.774 илјади денари (2024: 1.054.981 илјади денари), да се вклучи во пресметката на редовен основен капитал (СЕТ1) со датум 31 декември 2025 година. Износот кој е вклучен во пресметката на редовниот основен капитал (СЕТ1) е ограничен за распределба (исплата) на акционерите во иднина и треба да се потврди на годишното Собрание на акционери на Банката.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.7 Известувања по сегменти

Известувањето по сегменти е презентирано во согласност со стратегијата базирана на нов модел за мерење на профитабилноста имплементирана во сите НЛБ-подружници. Сегментите на Банката се деловни единици кои се фокусираат на различни клиенти и пазари. Со нив се управува одделно, бидејќи секоја деловна единица бара различни стратегии и нивоа на услуги.

Деловните активности на Банката се поделени во неколку сегменти. Нето-приходите од камати се прераспределуваат помеѓу сегментите врз основа на интерните стапки на трансфер на цени (FTP).

Сегментите на Банката се поделени во три сегменти.

Сегментите се следниве:

- Сегментот за малопродажба вклучува работење со физички лица и микро и мали компании според Интерна методологија (вкупен приход од 61.500 илјади денари);
- Корпоративниот сегмент опфаќа работење со големи компании, мали и средни претпријатија со вкупен приход од 61.500 илјади денари. Исто така, вклучува работење со банки, штедилници, меѓународни финансиски институции, осигурителни компании, пензиски фондови, инвестициски фондови и други операции (сопствени операции на банките), клиенти во финансиски тешкотии, класифицирани како клиенти со ICL или Workout.
- Сегментот за финансиски институции опфаќа трансакции со следниве производи: услуги за старателство и чување на имот, хартии од вредност, позајмици, субординиран долг, должнички хартии од вредност, управување со девизен/валутен ризик, управување со ризик од каматни стапки, управување со ризик од паричен пазар, примарен пазар;
- Друг сегмент вклучува дел од трошоците за провизии за Bankart, MasterCard и Visa, кои не можат да се доделат на одреден сегмент (Корпоративно, Малопродажба, Финансиски пазари).

Банката е првенствено финансиска институција, а нето-приходите од камати претставуваат најголем дел од нејзините нето-приходи.

Повеќе од 95 % од вкупните приходи на Банката кои вклучуваат приходи од камати, приходи од дивиденди и приходи од провизии и надомести се остварени на домашниот пазар.

Нема приход од трансакции со еден надворешен клиент што изнесува 10 % или повеќе од приходот на Банката.

3. Управување со ризици (продолжува)

3.7 Известување по сегменти (продолжува)

31.12.2025	Банкарство на мало	Комерцијално банкарство	Финансиски пазари	Останато	Вкупно
Нето приходи од камата	3.138.285	1.175.982	706.204	43	5.020.514
Приходи од камати	3.653.143	1.245.875	923.925	43	5.822.986
Расходи за камати	(514.858)	(69.893)	(217.721)	-	(802.472)
Приходи од провизии	1.330.532	307.760	(89.372)	(123.326)	1.425.594
Исправки на вредност	(167.889)	266.046	(2.451)	9.127	104.833
Бруто изложеност Средства	67.887.406	37.592.331	50.122.301	4.149.393	159.751.431
Бруто изложеност Обврски	97.260.945	22.155.381	15.122.803	252.589	134.791.718
Нето изложеност Средства	65.966.569	36.926.724	50.046.689	4.153.903	157.093.885

31.12.2024	Банкарство на мало	Комерцијално банкарство	Финансиски пазари	Останато	Вкупно
Нето приходи од камата	2.940.631	1.091.037	675.156	131	4.706.955
Приходи од камати	3.278.663	1.134.017	901.388	153	5.314.221
Расходи за камати	(338.032)	(42.980)	(226.232)	(22)	(607.266)
Приходи од провизии	1.258.797	266.422	(76.089)	(124.031)	1.325.099
Исправки на вредност	212.190	671.491	(10.038)	56.273	929.916
Бруто изложеност Средства	59.044.319	35.434.355	35.271.916	6.062.939	135.813.529
Бруто изложеност Обврски	88.523.672	19.993.273	4.126.864	416.921	113.060.730
Нето изложеност Средства	57.492.754	34.149.588	35.203.394	6.062.956	132.908.693

4. Нето-приходи од камати

	2025	2024
Приходи од камата пресметани користејќи го методот на ефективна каматна стапка		
Кредити на и побарувања од:		
- банки	92.554	159.745
- други комитенти	4.937.261	4.421.066
Парични средства и сметки во НБРСМ	37.946	116.362
Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	113.255	146.151
Должнички хартии од вредност мерени по амортизирана набавна вредност	641.970	470.897
Вкупно	5.822.986	5.314.221
Расходи за камати		
<i>Расходи за камата пресметани користејќи го методот на ефективна каматна стапка</i>		
Депозити на банки	37.758	523
Депозити на комитенти	589.819	371.845
Обврски по кредити	43.517	46.300
Субординирани обврски	122.625	181.514
Обврски по наеми	6.826	4.934
<i>Останати каматни и слични расходи</i>		
Трошок за камата за дефинирани користи за вработени (белешка 40)	1.927	2.150
Вкупно	802.472	607.266
Нето приходи од камати	5.020.514	4.706.955

5. Приходи од дивиденди

	2025	2024
Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	3.721	393
Вкупно	3.721	393

6. Нето-приходи од провизии и надомести

	2025	2024
Приходи од провизии и надомести		
Акредитиви и гаранции	88.871	80.050
Платен промет	1.086.878	1.032.562
Комисиски и доверителски активности	42.105	33.813
Примени провизии по кредитни картички	376.893	375.095
Инвестициско банкарство	14.324	10.987
Трансакции со трговци	390.169	431.993
Порамнувања со картички	258.852	330.600
Примени провизии од банкарско осигурување	107.000	82.606
Останати провизии	41.397	27.779
Вкупно	2.406.489	2.405.485
Расходи за провизии и надомести		
Акредитиви и гаранции		
Платен промет	292.272	286.383
Порамнувања со картици и надомести за кредитни картици	677.522	785.710
Инвестициско банкарство	491	740
Останати платени провизии	10.610	7.553
Вкупно	980.895	1.080.386
Нето приходи од провизии и надомести	1.425.594	1.325.099

Банката обезбедува старателски услуги, комисиони услуги, корпоративна администрација, кредитирање, платен промет во земјата и странство, управување со вложувања и советодавни услуги на трети лица, кои ја вклучуваат Банката во донесувањето одлуки за распределба, набавка и продажба во однос на широк опсег на финансиски инструменти. Комисионите средства не се вклучени во овие финансиски извештаи. Некои од овие договори ја инволвираат Банката во прифаќање цели за остварување на референтните нивоа на поврат на средствата кои ги чува за трети лица.

Нето-приходи од провизии и надомести (продолжува)

	Физички лица и микро претпријатија во Северна Македонија		Големи и средни претпријатија и финансиски институции во Северна Македонија		Финансиски пазари во Северна Македонија		Останати активности		Вкупно	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Приходи од провизии и надоместоци										
<i>Fee and commission income relating to financial instruments not at fair value through profit or loss</i>										
Картично работење	701,845	762,309	357,454	380,366	1,084	-	(34,345)	(4,986)	1,026,038	1,137,689
Работење со платежни сметки	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати приходи од провизии и надоместоци	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Платен промет	801,647	799,831	200,244	232,731	36,185	-	-	-	1,038,076	1,032,562
Инвестиционо работење	11,906	10,987	-	841	-	32,972	-	-	11,906	44,800
Посредување при осигурување	103,325	82,606	-	-	-	-	-	-	103,325	82,606
Останати услуги	97,701	23,334	330	4,445	17,361	-	-	-	115,392	27,779
Вкупно приходи од провизии и надоместоци од клиенти	1,716,424	1,679,067	558,028	618,383	54,630	32,972	(34,345)	(4,986)	2,294,737	2,325,436
Акредитиви и гаранции	5,182	5,786	81,450	74,263	25,120	-	-	-	111,752	80,049
Вкупно	1,721,606	1,684,853	639,478	692,646	79,750	32,972	(34,345)	(4,986)	2,406,489	2,405,485
Рсходи за провизии и надоместоци	390,546	481,800	336,340	377,132	165,028	105,508	88,981	115,946	980,895	1,080,386
Вкупно	390,546	481,800	336,340	377,132	165,028	105,508	88,981	115,946	980,895	1,080,386
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надоместоци	1,331,060	1,203,053	303,138	315,514	(85,278)	(72,536)	(123,326)	(120,932)	1,425,594	1,325,099

7. Нето-добивка/(загуба) од финансиски инструменти

	2025	2024
Нето добивки/загуби од курсни разлики	359.626	326.762
Нето добивки/загуби од деривати	1.221	6.078
Нето добивки/загуби од промените на објективната вредност на дериватите чувани за тргување, на нето-основа	(403)	11.318
Вкупно	360.444	344.158

8. Нето-добивка/(загуба) од финансиски обврски мерени по објективна вредност преку БУ

	2025	2024
Нето добивка/(загуба) од финансиски обврски		
- добивки	815	1.127
- загуби	(16.850)	(16.763)
Вкупно	(16.035)	(15.636)

9. Нето-добивки/(загуби) од депризнавање на средства

	2025	2024
Нето добивки/(загуби) од депризнавање на недвижности и опрема:		
- сопствени недвижности и опрема	16.933	5.099
Нето добивки/(загуби) од депризнавање - останато (без средства чувани за продажба)	2.034	(35)
Вкупно	18.967	5.064

10. Други оперативни приходи

	2025	2024
Приходи од закуп	9.555	14.348
Приходи од небанкарски услуги - транспорт на готовина	49.523	47.584
Нето добивки (загуби) од недвижности и загуби кои не се мерени по фер вредност преку билансот на успех	156.285	-
Вреднување на инвестициски имот во фер вредност (белешка 28)	8.444	-
Останато	39.599	51.417
Вкупно	263.406	113.349

Линиската ставка „Друго“ главно вклучува приходи од интрагрупациски услуги за картично работење од Регионален картичен компетентен центар и услуги за независна валидација на податоците од Групната независна функција за валидација на НЛБ Банка АД Скопје.

Ставката Реализирани добивки - дадени кредити по амортизирана вредност, ги вклучува реализираните приходи од продажба на реструктурирани побарувања претходно признати како депризнаени побарувања.

11. Други оперативни расходи

	2025	2024
Осигурителни премии за депозити	203.242	174.812
Трошоци по судски постапки	1.646	682
Останато	26.580	31.656
Вкупно	231.468	207.150

Премијата за осигурување на депозити се пресметува како процент од 0,25 % од депозитите на физички лица. Ставката „Останато“ главно се состои од трошоци поврзани со донации.

12. Трошоци за вработените

	2025	2024
Плати	890.661	793.615
Придонеси за социјално осигурување	312.638	287.328
Трошоци за пензии:		
- дефинирани планови за придонеси	36.129	33.065
Регрес за годишен одмор	43.555	42.711
Награди за членови на Управниот одбор и менаџери	40.864	34.023
Неискористени годишни одмори	908	4.649
Други трошоци за вработени	72.946	79.097
Нето расходи/(приходи) за резервации за пензии и слични обврски (белешка 40)	1.077	1.169
Нето расходи/(приходи) за резервации за други долгорочни користи за вработените (белешка 40)	5.670	636
Останато	704	1.890
Вкупно	1.405.152	1.278.183
Број на вработени	965	970

13. Општи и административни трошоци

	2025	2024
Технологија		
- одржување на софтвер и опрема	133.347	81.191
- пристап до податоци и трошоци за претплата	21.525	18.020
- лиценци	74.258	61.761
Објекти и опрема		
- електрична енергија	33.585	40.308
- други трошоци поврзани со објекти и опрема	29.098	22.960
- трошоци за одржување	50.907	80.917
- трошоци за осигурување на материјални средства	1.156	1.403
- трошоци за обезбедување - објекти	14.353	13.982
- кирии и закупнини	38.474	29.319
Материјални трошоци	33.335	42.520
Маркетинг и односи со јавност	47.137	33.114
Трошоци за службени патувања	38.632	32.235
Телекомуникациски и поштенски трошоци		
- поштенски услуги	16.917	8.133
- телекомуникации и интернет	38.503	35.055
Трошоци за изнајмување на персонал	25.175	31.483
Услуги за наплата на побарувања	13.940	26.217
Трошоци за ревизорски услуги	8.344	10.254
Трошоци за супервизија на НБРСМ	15.924	-
Трошоци за стипендии и образование	11.489	12.794
Трошоци за други комуникациски услуги	28.977	21.816
Даноци и други јавни давачки	2.196	2.056
Членарини и слични провизии	3.554	3.585
Останато осигурување	12.713	13.228
Други општи и административни трошоци	187.248	189.570
Вкупно	880.787	811.921

Ставката „Други општи и административни трошоци“ вклучува трошоци за транспорт на готовина, консултантски услуги, нотарски услуги, услуги за архивирање и други услуги.

Ставката „Трошоци за ревизорски услуги“ ги опфаќа трошоците поврзани со ревизија на финансиските извештаи на Банката.

Ставката „Трошоци за супервизија на НБРСМ“ вклучува годишна такса за супервизија на Банката, која беше воведена во 2025 година во согласност со Законот за Народната банка на Република Северна Македонија.

14. Амортизација

	2025	2024
Амортизација на недвижности и опрема:		
- сопствени недвижности и опрема (белешка 29)	159.548	153.156
- средства со право на употреба (белешка 29)	78.759	72.319
Амортизација на софтвер и други нематеријални средства (белешка 30)	108.376	103.123
Вкупно	346.683	328.598

15. Резервирања

	2025	2024
Резервирања за вонбилансни изложености- гаранции и потенцијални обврски (белешка 40)		
Зголемување на резервирањата	(286.862)	(407.173)
Ослободување на резервирањата	331.887	542.440
Резервирања за судски спорови (белешка 40)		
Зголемување на резервирањата	(333)	-
Ослободување на резервирањата	9.542	-
Вкупно	54.234	135.267

16. Исправка на вредноста

	2025	2024
Исправки на вредност на финансиски средства		
Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки		
Зголемување на исправката на вредност	(4.152)	(14.675)
Ослободување на исправката на вредност	5.000	14.105
Финансиски средства по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка (белешка 25. б) Движење на исправката на вредноста на должнички хартии		
Зголемување на исправката на вредност	(6.975)	(9.210)
Ослободување на исправката на вредност	12.964	14.351
Должнички хартии од вредност мерени по амортизирана набавна вредност (белешка 25. б) Движење на исправката на вредноста на должнички хартии		
Зголемување на исправката на вредност	(19.900)	(35.582)
Ослободување на исправката на вредност	12.713	19.723
Кредити на и побарувања од банки мерени по амортизирана набавна вредност (белешка 25. а) Движење на исправката на вредноста на финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност		
Зголемување на исправката на вредност	(3.323)	(8.216)
Ослободување на исправката на вредност	3.422	8.463
Кредити на и побарувања од физички лица мерени по амортизирана набавна вредност (белешка 25. а) Движење на исправката на вредноста на финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност		
Зголемување на исправката на вредност	(2.194.437)	(2.395.906)
Ослободување на исправката на вредност	1.776.386	2.405.410
Кредити на и побарувања од правни лица мерени по амортизирана набавна вредност (белешка 25. а) Движење на исправката на вредноста на финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност		
Зголемување на исправката на вредност	(758.386)	(997.522)
Ослободување на исправката на вредност	1.115.848	1.461.534
Останати финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност (белешка 25. а) Движење на исправката на вредноста на финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност		
Зголемување на исправката на вредност	(43.181)	(50.501)
Ослободување на исправката на вредност	20.457	28.423
Наплатени отпишани побарувања (белешка 25. а) Движење на исправката на вредноста на финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност	134.165	350.578
Вкупно исправки на вредност на финансиски средства	50.601	790.975
Исправка на вредност на нефинансиски средства		
Исправки на вредност на останати средства (белешка 26)	(2)	3.674
Исправки на вредност - недвижности и опрема (белешка 29)	-	-
Вкупно исправка на вредност на нефинансиски средства	(2)	3.674
Вкупно исправки на вредност	50.599	794.649

Ставката „Наплатени отпишани побарувања“ со износ од 134.165 илјади денари (2024: 350.578 илјади денари) ги вклучува износите на наплатени отпишани побарувања со отплата и продажба на побарувања.

17. Данок на добивка

	2025	2024
Тековен данок на добивка		
- Тековен данок на добивка за известувачкиот период	552.142	379.388
- Глобален данок	100.937	134.544
Одложен данок	(122.597)	94.681
Вкупно	530.482	608.613

	2025	2024
Добивка пред оданочување	4.303.489	4.762.393
Данок на добивка по даночна стапка од 10%	430.349	476.239
Ефект од:		
Реинвестирана добивка која не подлежи на оданочување	(18.885)	(17.186)
Расходи непризнаени за даночни цели	17.774	15.716
Даночни ослободувања за донации во спорт	-	(10)
Минимален глобален данок на добивка	100.937	134.544
Времена разлика од даночниот режим	307	(690)

Данок на добивка прикажан во Билансот на успех (ефективна даночна стапка 12,33% и 12,78% соодветно)	530.482	608.613
---	----------------	----------------

	2025	2024
Обврски за данок на добивка (тековен)	333.989	68.655
Обврски за данок на добивка (нетековен)	100.937	134.544

Банката го пресмета минималниот глобален данок за фискалната 2025 година во износ од 100.937 илјади денари (2024: 134.544 денари).

Банката е должна да поднесе Домашна дополнителна даночна пријава до Управата за јавни приходи најдоцна 15 месеци по завршувањето на фискалната година за која се однесува, или 18 месеци за преодната 2024 година. Рокот за плаќање на глобалниот данок е 30 дена од датумот на истекување на рокот за поднесување на пријавата.

Рокот за плаќање на глобалниот данок е 30 дена од датумот на доспевање на декларацијата, односно рокот за плаќање за фискалната 2024 година е 30.7.2026 година, а рокот за плаќање за фискалната 2025 година е 30.4.2027 година.

17. Данок на добивка (продолжува)

Одложен данок	Биланс на состојба		Биланс на успех	
	2025	2024	2025	2024
Проценка на преземени средства	(2.870)	(3.057)	187	1.014
Проценка на недвижности дадени под закуп по објективна вредност	(1.366)	(672)	(694)	230
Исправки на вредност	(21.581)	(147.873)	126.292	92.164
Модификација	-	3.188	(3.188)	1.273
Одложени даночни средства/(обврски), нето	(25.817)	(148.414)	122.597	94.681

18. Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки

	2025	2024
Парични средства во благајна	3,920,432	3,876,920
Сметки кај НБРСМ различни од задолжителна резерва	5,097,672	8,680,405
Депозити по видување во банки	1,945,701	979,717
Намалено за: исправка на вредноста	(1,819)	(3,531)
Задолжителна резерва во НБРСМ	7,492,161	5,886,916
Намалено за: исправка на вредноста	(3,973)	(3,116)
Вкупно	18,450,174	19,417,311

Ставката „Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување кај банките“ е вклучена во Парични средства и парични еквиваленти.

Банката мора да ги исполни барањата за задолжителна резерва во денари и во странска валута кај НБРСМ.

Во август 2025 година, Народната банка ги промени стапките за задолжителна резерва на банките, за обврски со рок на достасување до 2 години, од 8% на 9% во домашна валута и од 21% на 22% во странска валута. Понатаму, Народната банка ја промени стапката за задолжителна резерва за обврски во странска валута со рок на достасување над 2 години од 5% на 10%. Делот од задолжителната резерва во странска валута што банките го исполнуваат во евра е зголемен, од 85% на 90%.

Задолжителната резерва во денари на 31 декември 2025 година изнесува 5.885.791 илјади денари (2024: 4.922.170 илјади денари). Ефективната каматна стапка на задолжителната резерва во денари е 0% (2024; 0%). Средствата за задолжителна резерва во денари се одржуваат на тековната сметка отворена кај НБРСМ.

Задолжителната резерва во странска валута на 31 декември 2025 година изнесува 143.333 илјади евра (2024: 16.892 илјади). Во согласност со Одлуката за задолжителна резерва, Банката одржува 85% од износот на задолжителна резерва во евра издвоен на девизната сметка на Централната банка во странство и 15% од износот на задолжителна резерва во евра издвоен на нејзината сметка во евра во МИПС.

18. Пари, парични средства во НБРСМ и депозити по видување во банки (продолжува)

Народната банка не утврдува надомест за задолжителната резерва во денари. Надоместокот за задолжителната резерва во евра се утврдува по стапка еднаква на пониската стапка од 0% и каматната стапка на депозитот преку ноќ на Европската централна банка, која важеше на последниот ден од периодот на одржување.

Доколку просечното дневно салдо на издвоените средства на банката е поголемо од потврдената задолжителна резерва во евра за целиот период на одржување, надоместокот се утврдува на вишокот издвоени средства по стапка еднаква на пониската стапка од 0% и каматната стапка на депозитот преку ноќ на Европската централна банка, која важела на последниот ден од периодот на одржување, намалена за 0,15 процентни поени.

19. Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка

а) Анализа според видот на финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка

	2025	2024
Финансиски средства мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка вклучени во парични еквиваленти		
Благајнички записи:		
- Народна Банка на Република Северна Македонија	599.460	1.591.200
Вкупно финансиски средства мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка вклучени во парични еквиваленти	599.460	1.591.200
Останати финансиски средства мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка		
Државни обврзници:		
- Република Северна Македонија	1.568.038	2.694.805
Акции:		
- останати финансиски институции	168.106	169.438
Вкупно	2.335.604	4.455.443
од нив сопственички инструменти	168.106	169.438
<i>од кои некотирани</i>	<i>168.106</i>	<i>169.438</i>
од нив должнички инструменти	2.167.498	4.286.005
<i>од кои котирани</i>	<i>1.568.038</i>	<i>2.694.805</i>
<i>од кои некотирани</i>	<i>599.460</i>	<i>1.591.200</i>
Исправка на вредност	(4.518)	(10.501)

19. Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка (продолжува)

б) Движење на финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка

	2025		2024	
	Сопственички инструменти	Должнички инструменти	Сопственички инструменти	Должнички инструменти
На 1 јануари	169.438	4.286.005	126.332	4.908.087
Курсни разлики	-	1.323	5.967	124
Камата припишана на главница	-	113.255	-	146.151
Зголемување	-	12.357.391	-	12.240.946
Продажба и достасување	-	(14.642.178)	-	(12.434.600)
Нето добивка/(загуба) од промени во објективната вредност	(1.332)	51.702	20.489	82.440
На 31 декември	168.106	2.167.498	169.438	4.286.005

Благајничките записи што ги поседува Банката на 31 декември 2025 година се должнички хартии од вредност издадени од НБРСМ со рок на достасување од 8 дена и фиксна каматна стапка. Тие се номинирани во денари. Примарниот пазар се аукциите на државни записи организирани од НБРСМ. На секундарниот пазар, тие може да се тргуваат на пазарот преку шалтер. Само банките и штедилниците можат да тргуваат со државни записи.

Ефективната каматна стапка на овие хартии од вредност е 5,35% за период на достасување од 35 до 49 дена (2024: 5,55% до 6,30%) на годишно ниво. Од декември 2025 година, периодот на достасување е намален на 8 дена, а каматната стапка е 4% годишно.

Еврообврзниците (Eurobond) се класифицирани како должнички хартии од вредност мерени по фер вредност преку друг сеопфатен приход во износ од 1.568.038 илјади денари (2024: 2.694.805 илјади денари). Еврообврзниците (Eurobond) во сопственост на Банката на 31 декември 2025 година имаат рок на достасување од 6 години и се деноминирани во евра. Вкупниот износ на еврообврзниците вклучува камата од 32.816 илјади денари (2024: 62.325 илјади денари). Ефективната каматна стапка е од 1,435% до 3,13% годишно.

Акциите се од финансиски компании во износ од 168.106 илјади денари (2024: 169.438 илјади денари).

Котираните хартии од вредност се вреднуваат по последна куповна цена на секој ден на тргување на Македонската берза за хартии од вредност, а за странски хартии од вредност цените се обезбедени од Блумберг (Bloomberg.)

Банката поседува одредени инструменти на сопственички капитал кои произлегуваат единствено како последица од користење на услугите на издавачите и не се држат за трговски или инвестициски цели. Овие инструменти не се котирали на активен пазар и не се држат со цел остварување на капитална добивка или приход од дивиденда.

Раководството процени дека книговодствените износи на овие инструменти на сопственички капитал, кои се мерат по набавна вредност, разумно ја приближуваат нивната фер вредност. Оваа проценка се заснова на природата и целта на вложувањата, отсуството на набљудувани пазарни трансакции за идентични или слични инструменти, како и фактот дека инструментите обично се неносливи или предмет на значителни ограничувања за отуѓување. Како резултат, набавната вредност претставува најдобра достапна проценка на фер вредноста на датумот на известување.

Имајќи предвид дека не се применуваат техники за вреднување и не се користат значајни набљудувани или ненабљудувани влезни податоци при утврдување на нивните книговодствени износи, Банката смета дека овие инструменти не се предмет на значителна неизвесност во проценката. Соодветно на тоа, промените во претпоставките или влезните податоци не се очекува да резултираат со материјална промена во нивните книговодствени вредности.

Поради овие причини, раководството заклучи дека обелоденувањето на анализи за чувствителност на фер вредноста не би обезбедило значајни дополнителни информации за корисниците на финансиските извештаи.

20. Финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност

Анализа по вид

	2025	2024
Должнички хартии од вредност	24.460.125	17.734.485
Кредити на и побарувања од банки	3.345.493	2.271.520
Кредити на и побарувања од комитенти	103.001.097	85.858.235
Останати финансиски средства	2.841.500	700.764
Вкупно	133.648.215	106.565.004

21. Должнички хартии од вредност

	2025	2024
Должнички хартии од вредност мерени по амортизирана вредност		
Државни записи	9.876.534	5.831.847
Државни обврзници	14.643.869	11.955.727
Намалени за: исправки на вредност - група 1 (белешка 25. б) Движење на исправката на вредноста на должнички хартии	(60.278)	(53.089)
Вкупно	24.460.125	17.734.485

Државни записи

Државните записи класифицирани како финансиски средства по амортизирана вредност се 9.876.534 илјади денари (2024: 5.831.847 илјади денари).

Државните записи во сопственост на Банката на 31 декември 2025 година се издадени од Република Македонија, Сојузна Република Германија, Кралството Белгија, Република Финска, Кралството Холандија, Република Австрија и Соединетите Американски Држави. Целиот износ ќе достаса во 2026 година. Ефективната каматна стапка е од 1,76% до 3,80% на годишно ниво.

Обврзници

Континуираните државни обврзници се класифицирани како должнички хартии од вредност по амортизирана вредност во износ од 11.467.476 илјади денари (2024: 11.310.705 илјади денари).

Континуираните државни обврзници се со рок на достасување од 2, 3, 5, 7, 10 и 15 години и се номинирани во денари и денари со валутна клаузула во евра. Вкупниот износ на континуираните државни обврзници вклучува камата во износ од 303.606 илјади денари (2024: 279.069 илјади денари). Ефективната каматна стапка е од 1,625% до 4,65% на годишно ниво. Во текот на 2026 година, континуираните државни обврзници ќе достасуваат во номинален износ од 1.500.000 илјади денари.

21. Должнички хартии од вредност (продолжува)

Еврообврзниците издадени од Република Северна Македонија класифицирани како должнички хартии од вредност по амортизирана вредност се во износ од 633.033 илјади денари (2024: 645.022 илјади денари). Еврообврзниците што ги поседува Банката на 31 декември 2025 година се со рок на достасување од 6 години и се деноминирани во евра. Вкупниот износ на еврообврзниците вклучува камата од 13.126 илјади денари (2024: 13.126 илјади денари). Ефективната каматна стапка е од 2,031% до 2,052% на годишно ниво.

Портфолиото на Банката вклучува и странски државни обврзници во вкупен износ од 2.543.360 илјади денари (во 2024 година, Банката не поседува вакви хартии од вредност). Издавачи на овие обврзници се Република Словенија, Сојузна Република Германија и Република Ирска. Тие се класифицирани како хартии од вредност со амортизирана вредност. Ефективната каматна стапка се движи од 1,73% до 2,17% годишно.

22. Кредити на и побарувања од банки

	2025	2024
Пласмани кај други банки	3.345.436	2.259.590
Вклучено во пари и парични еквиваленти	3.345.436	2.259.590
Кредити и побарувања од други банки	338	12.327
Намалено за: исправка на вредноста – група 1 (белешка 25. а)	(281)	(397)
Вкупно	3.345.493	2.271.520

23. Кредити на и побарувања од комитенти

	2025	2024
Кредити на физички лица		
- пречекорување на сметки	1.067.854	1.162.751
- кредитни картички	2.127.475	2.124.007
- други кредити	35.280.403	31.034.800
- хипотекарни кредити	26.520.249	22.830.896
Вкупно	64.995.981	57.152.454
Кредити на претпријатија		
- претпријатија	38.200.215	30.993.357
- останати финансиски институции	501.941	498.323
- држава	1.846.318	673
- непрофитни институции	4.828	5.482
Вкупно	40.553.302	31.497.835
Бруто кредити и побарувања	105.549.283	88.650.289
Намалено за: исправка на вредноста (белешка 25. а)	(2.548.186)	(2.792.054)
Вкупно	103.001.097	85.858.235

Ставката Кредити на и побарувања од комитенти вклучува авансни плаќања за недоспеани кредити и камати во износ од 214.397 илјади денари (2024: 205.817 илјади денари).

24. Останати финансиски средства

	2025	2024
Побарувања по кредитни картички	404.073	552.132
Побарувања од купувачи	73.445	58.594
Побарувања по провизии	99.883	92.728
Авансно исплатени пензии	2.307.108	39.458
Намалено за: исправка на вредноста (белешка 25. а)	(43.009)	(42.148)
Вкупно	2.841.500	700.764

25. Движење на исправката за финансиските средства

а) Движење на исправката на вредноста на финансиски средства мерени по амортизирана набавна вредност

	Состојба на 1 јануари 2025	Трансфер во(од) група 1	Трансфер во(од) група 2	Трансфер во(од) група 3	Трансфер	Зголемување / намалување	Отписи	Промена во моделот / параметри за ризик	Курсни разлики и останати промени	Состојба на 31 декември 2025	Наплата на отписани побарувања
Очекувани загуби за 12 месеци											
Кредити на и побарувања од банци	397	-	-	-	-	(99)	-	-	(17)	281	-
Кредити на и побарувања од физички лица	490.543	(151.092)	800.348	65.556	714.811	(457.696)	(94)	(79.035)	(43)	668.487	-
Кредити на и побарувања од правни лица	383.187	(10.946)	20.385	2.460	11.900	220.672	(7)	(186.326)	89	429.514	-
Останати финансиски средства	1.189	(290)	526	281	617	1.669	(1.274)	(158)	1.000	1.944	-
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неосштетени											
Кредити на и побарувања од банци	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од физички лица	282.659	150.105	(942.855)	95.063	(697.687)	659.415	(62)	19.523	(76)	263.772	-
Кредити на и побарувања од правни лица	91.797	9.746	(26.290)	168.326	151.782	(190.233)	-	(1.659)	(3)	51.684	-
Останати финансиски средства	402	279	(355)	459	(197)	1.137	(814)	(34)	-	494	-
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени											
Кредити на и побарувања од банци	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од физички лица	691.946	987	142.507	(160.619)	(17.125)	283.321	(201.324)	(16.302)	20.280	760.796	(59.759)
Кредити на и побарувања од правни лица	851.922	1.200	5.905	(170.786)	(163.681)	(191.276)	(87.035)	184	(36.182)	373.833	(60.045)
Останати финансиски средства	40.557	11	409	(740)	(320)	20.192	(19.793)	(82)	17.000,00	40.571	(14.361)
Од кои: купени кредитно оштетени финансиски средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

	Состојба на 1 јануари 2024	Трансфер во(од) група 1	Трансфер во(од) група 2	Трансфер во(од) група 3	Вкупен трансфер	Зголемување / намалување	Отписи	Промена во моделот / параметри за ризик	Курсни разлики и останати промени	Состојба на 31 декември 2024	Наплата на отписани побарувања
Очекувани загуби за 12 месеци											
Кредити на и побарувања од банци	625	-	-	-	-	(249)	-	2.000,00	19	397	-
Кредити на и побарувања од физички лица	707.155	(144.438)	987.918	914	844.394	(735.723)	(58)	(324.174)	(1.051)	490.543	-
Кредити на и побарувања од правни лица	452.593	(16.833)	15.229	884	(720)	109.677	(25)	(178.680)	342	383.187	-
Останати финансиски средства	1.804	(481)	909	149	577	79	(1.090)	(516)	335,000	1.189	-
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неосштетени											
Кредити на и побарувања од банци	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од физички лица	301.590	144.402	(1.191.108)	225.760	(820.946)	806.390	96	(5.345)	874	282.659	-
Кредити на и побарувања од правни лица	135.041	15.968	(29.972)	21.930	7.926	(85.010)	(177)	33.968	49	91.797	-
Останати финансиски средства	538	310	(1.437)	854	(273)	1.296	(1.130)	(29)	-	402	-
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени											
Кредити на и побарувања од банци	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од физички лица	721.122	36	203.190	(226.674)	(23.448)	270.683	(250.071)	(21.335)	(5.005)	691.946	(195.808)
Кредити на и побарувања од правни лица	1.375.834	865	14.743	(22.814)	(7.206)	(385.171)	(279.479)	41.204	106.740	851.922	(125.295)
Останати финансиски средства	37.393	171	528	(1.003)	(304)	18.847	(17.764)	2.401	(16)	40.557	(29.475)
Од кои: купени кредитно оштетени финансиски средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

б) Движење на исправката на вредноста на должничките хартии од вредност

	Состојба на 1 јануари 2025	Трансфер во(од) група 1	Трансфер во(од) група 2	Трансфер во(од) група 3	Трансфер	Зголемување / намалување	Промена во моделот / параметри за ризик	Курсни разлики и останати промени	Состојба на 31 декември 2025
Очекувани загуби за 12 месеци									
Должнички хартии од вредност кои се мерат по амортизирана набавна вредност	53.089	-	-	-	-	7.187	-	2	60.278
Должнички хартии од вредност кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	10.501	-	-	-	-	(5.989)	-	6	4.518
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неосштетени									
Должнички хартии од вредност кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени									
Должнички хартии од вредност кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	-	-	-

	Состојба на 1 јануари 2024	Трансфер во(од) група 1	Трансфер во(од) група 2	Трансфер во(од) група 3	Трансфер	Зголемување / намалување	Промена во моделот / параметри за ризик	Курсни разлики и останати промени	Состојба на 31 декември 2024
Очекувани загуби за 12 месеци									
Должнички хартии од вредност кои се мерат по амортизирана набавна вредност	37.225	-	-	-	-	15.859	-	5.000,00	53.089
Должнички хартии од вредност кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	15.639	-	-	-	-	(5.141)	-	3	10.501
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неосштетени									
Должнички хартии од вредност кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени									
Должнички хартии од вредност кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

в) Објаснување како значајните промени во бруто-сметководствената вредност на финансиските инструменти влијаат на промени на исправките на вредност

Во 2025 година, зголемувањето на бруто-сметководствената вредност не предизвика значителни промени во нивото на исправките на вредност.

Бруто сметководствената вредност на должничките хартии од вредност по амортизирана набавна вредност се зголеми за 6.732.829 илјади денари и предизвика зголемување на салдото на резервацијата за загуба за 7.189 илјади денари. Бруто сметководствената вредност на должничките хартии од вредност мерени по фер вредност преку друг сеопфатен приход се намали за 2.170.208 илјади денари, а резервацијата за загуба се намали за 5.983 илјади денари. Промените во бруто сметководствената вредност на кредитите на физички лица беа значајни, т.е. се зголемија за 7.843.527 илјади денари, и главно се должат на зголемената изложеност во Група 1 за 5.907.083 илјади денари и Група 2 за 1.842.863 илјади денари, заедно со зголемувањето на резервацијата за загуба за физички лица за 227.895 илјади денари, главно како резултат на нова изложеност.

Зголемувањето на кредитите и аванси на банки за 1.073.857 илјади денари предизвика намалување на резервацијата за загуба за 116 илјади денари.

Табелите подолу илустрираат како промените во бруто сметководствената вредност на финансиските инструменти придонесоа за промените во резервацијата за загуби.

Табелите подолу илустрираат како промените во бруто-сметководствената вредност на финансиските инструменти придонесуваат за промени во исправките на вредност.

Движење на бруто-сметководствената вредност на кредити на банки

Очекувани загуби за 12 месеци	2025	2024
Состојба на 1 јануари	2.271.917	3.981.161
Зголемувања/(намалувања)	1.073.857	(1.709.244)
Состојба на 31 декември	3.345.774	2.271.917

25. Движење на исправката за финансиските средства (продолжува)

Движење на бруто-сметководствената вредност на кредити на и побарувања од комитенти

Физички лица	Очекувани загуби за 12 месеци	Очекувани	Очекувани	Вкупно
		кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неоштетени	кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени	
Состојба на 1 јануари 2025	54.639.327	1.597.193	915.934	57.152.454
Трансфери	(2.495.368)	2.056.262	439.106	-
Зголемувања/(намалувања)	8.374.136	(215.373)	(130.364)	8.028.399
Отписи	(87)	(59)	(216.609)	(216.755)
Модификациони загуби	28.402	2.033	1.448	31.883
Состојба на 31 декември 2025	60.546.410	3.440.056	1.009.515	64.995.981

Физички лица	Очекувани загуби за 12 месеци	Очекувани	Очекувани	Вкупно
		кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неоштетени	кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени	
Состојба на 1 јануари 2024	49.619.485	1.554.444	930.352	52.104.281
Трансфери	(1.081.957)	652.287	429.670	-
Зголемувања/(намалувања)	6.090.852	(610.113)	(174.211)	5.306.528
Отписи	(74)	(70)	(270.934)	(271.078)
Модификациони загуби	11.021	645	1.057	12.723
Состојба на 31 декември 2024	54.639.327	1.597.193	915.934	57.152.454

25. Движење на исправката за финансиските средства (продолжува)

Останати комитенти	Очекувани	Очекувани	Очекувани	Вкупно
	загуби за 12 месеци	кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неоштетени	кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени	
Состојба на 1 јануари 2025	28.521.175	1.662.334	1.314.326	31.497.835
Трансфери	(100.397)	179.486	(79.089)	-
Зголемувања/(намалувања)	10.279.041	(587.050)	(423.540)	9.268.451
Отписи	-	-	(212.984)	(212.984)
Состојба на 31 декември 2025	38.699.819	1.254.770	598.713	40.553.302

Останати комитенти	Очекувани	Очекувани	Очекувани	Вкупно
	загуби за 12 месеци	кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неоштетени	кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени	
Состојба на 1 јануари 2024	22.210.999	2.232.772	2.075.739	26.519.510
Трансфери	(247.141)	(55.850)	302.991	-
Зголемувања/(намалувања)	6.557.317	(514.588)	(732.009)	5.310.720
Отписи	-	-	(332.395)	(332.395)
Состојба на 31 декември 2024	28.521.175	1.662.334	1.314.326	31.497.835

Движење на бруто сметководствената вредност на должничките хартии од вредност мерени по амортизирана набавна вредност

Очекувани загуби за 12 месеци	2025	2024
Состојба на 1 јануари	17.787.574	13.058.561
Зголемувања	15.214.363	12.331.148
Депризнавање	(8.481.534)	(7.602.135)
Состојба на 31 декември	24.520.403	17.787.574

25. Движење на исправката за финансиските средства (продолжува)

Движење на бруто-сметководствената вредност на должнички хартии од вредност кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка

	Очекувани загуби за 12 месеци	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неоштетени	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2025	4.349.388	-	-	4.349.388
Зголемувања	599.534	-	-	599.534
Депризнавање	(2.769.742)	-	-	(2.769.742)
Состојба на 31 декември 2025	2.179.180	-	-	2.179.180
	Очекувани загуби за 12 месеци	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неоштетени	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2024	4.396.767	-	-	4.396.767
Зголемувања	1.591.423	-	-	1.591.423
Депризнавање	(1.638.802)	-	-	(1.638.802)
Состојба на 31 декември 2024	4.349.388	-	-	4.349.388

Табелата погоре не ја вклучува објективната вредност на должничките хартии од вредност мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка.

26. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

	2025	2024
Земјиште	3.257	3.256
Станбени објекти	45.638	53.116
Опрема	32	32
Останато	29	31
Вкупно	48.956	56.435

Средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања вклучуваат земјиште, опрема, деловни објекти и други вредности кои не се користат од Банката во извршувањето на нејзината основна дејност.

Пазарот за одредени видови колатерал во Република Северна Македонија е во рана фаза на развој. Раководството направи проценка на очекуваниот надоместлив износ, нетиран за трошокот потребен да ги реализираат средствата, врз основа на неколку фактори, вклучувајќи независни проценки. Меѓутоа, имајќи го предвид претходното, фактичките реализирани износи можат да бидат различни од направените проценки.

26. Преземени средства врз основ на ненаплатени побарувања (продолжува)

	Сметководствена вредност		Објективна вредност намалена за трошоци за продажба	
	2025	2024	2025	2024
Преземени средства	48.956	56.435	65.723	79.485

Движење на преземени средства

	Преземени средства
На 1 јануари 2025	56.435
Зголемувања	-
Продажба	(7.477)
Нето добивки/загуби од исправки на вредност (белешка 16)	(2)
На 31 декември 2025	48.956
На 1 јануари 2024	52.092
Зголемувања	677
Продажба	(8)
Нето добивки/загуби од исправки на вредност (белешка 16)	3.674
На 31 декември 2024	56.435

27. Вложувања во придружени друштва (евидентирани по методот на главнина)

	2025	2024
НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО Скопје	84.618	45.168
Вкупно	84.618	45.168

Процент на учество на Банката во придруженото друштво

	Држава	2025	2024
НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО Скопје	Република Северна Македонија	49%	49%

Финансиски информации за придруженото друштво – 100 %

	Средства	Обврски	Капитал и резерви	Приходи	Добивка/(загуба) за финансиската година
2025					
НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО Скопје	2.571.109	2.398.196	172.913	1.839.186	(28.413)
Состојба на 31 декември	2.571.109	2.398.196	172.913	1.839.186	(28.413)
2024					
НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО Скопје	1.438.235	1.345.612	92.623	1.019.691	(41.484)
Состојба на 31 декември	1.438.235	1.345.612	92.623	1.019.691	(41.484)

НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО е компанија основана од НЛБ Банка АД Скопје, која поседува 49 % од вкупниот основачки капитал на компанијата, заедно со NLB Lease&Go, leasing d.o.o. Ljubljana.

Деловната активност на компанија вклучува широк спектар решенија за лизинг, вклучувајќи осигурување и други поврзани услуги за користење на возила и опрема што ќе се издаваат под лизинг.

Понудата на НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО е наменета за физички и правни лица и вклучува лизинг на нови и половни автомобили, камиони, автобуси, пловила, земјоделски и градежни машини, како и други видови опрема и машини.

Во 2025 година, Банката го зголеми влогот во лизинг-компанијата за 53.315 илјади денари (2024: 20.600 илјади денари) и вкупното вложување на Банката изнесува 139.418 илјади денари (2024: 86.103 илјади денари).

28. Вложување во недвижности

Банката класифицира како инвестициски имот дел од имотот и опремата што не го користи од страна на Банката за сопствена употреба. Имотот класифициран како инвестициски имот не се амортизира и се мери по фер вредност. Банката го преиспитува својот инвестициски имот врз основа на проценка извршена од овластен проценител.

При проценката се применува еден од методите на приход - методот на директна капитализација. Проценката на пазарната вредност на имотот директно зависи од очекуваниот годишен нето приход од средствата или приходот што произлегува од издавањето на имотот под закуп.

	2025	2024
Вложување во недвижности дадени под закуп по објективна вредност на 1 јануари	91.851	91.851
Ревалоризација на вложувањата во недвижности до објективна вредност (белешка 10)	8.444	-
Трансфер од/(во) недвижности и опрема	19.692	91.851
Вложување во недвижности дадени под закуп по објективна вредност на 31 декември	119.987	91.851

28. Вложување во недвижности (продолжува)

При проценката се користи целата достапна документација за имотот, веб-страници за понуда и побарувачка на слични имоти, статистички податоци, информации за продажба и изнајмување на соодветни имоти од страна на инвеститорите, информации за каматната стапка на државните записи и обврзниците.

Мерењето на фер вредноста е направено со користење на техники на проценка за кои најниското ниво на влез што е значајно за фер мерење е директно или индиректно видлив (Ниво 2).

Опис на методологијата која се користеше и клучните влезни податоци за вреднување на вложување во недвижности дадени под закуп:

<u>Методологија</u>	<u>Влезни параметри</u>	<u>Опсег</u>
Метод на дисконтирани парични текови	Нето-приход од изнајмување	8 евра по квадратен метар
	Стапка на капитализација	9,58%

Вкупните вложувања во недвижности кои се дадени под наем. Приходот од закуп на недвижностите дадени под закуп е 7.049 илјади денари (2024: 6.934 илјади денари) додека Банката нема дополнителни трошоци поврзани со вложувањата во недвижности.

Во текот на 2025 година, Банката го префрли преостанатиот дел од имотот во инвестициски недвижности, така што на крајот од декември 2025 година, инвестициските недвижности претставуваат 100% од имотот што се издава под кирија (2024: 77,79%). На крајот од 31 декември 2025 година, Банката нема никаков инвестициски имот заложен како обезбедување (2024: 0).

Банката нема продажба на инвестициски имот.

29. Недвижности, опрема и средства со право на употреба

	Земјиште и згради	Мебел и опрема	Останато	Вкупно недвижности и опрема	Средства со право на употреба - Земјиште и згради	Средства со право на употреба - Мебел и опрема	Средства со право на употреба - моторни возила	Вкупно Средства со право на употреба	Вкупно
Набавна вредност									
Почетна состојба на 1 јануари 2024	2.092.765	1.525.577	133.427	3.751.769	322.441	144.341	-	466.782	4.218.551
Зголемувања	15.105	133.703	18.064	166.872	-	-	-	-	166.872
Пренос	-	-	-	-	46.888	28.543	76.649	152.080	152.080
Продажби и отуѓувања	-	(74.628)	-	(74.628)	-	-	-	-	(74.628)
Оштетување	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер во/од вложувања во недвижности	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Отписи	(29.968)	(6.222)	(841)	(37.031)	-	-	-	-	(37.031)
Крајна состојба на 31 декември 2024	2.077.902	1.578.430	150.650	3.806.982	369.329	172.884	76.649	618.862	4.425.844
Почетна состојба на 1 јануари 2025	2.077.902	1.578.430	150.650	3.806.982	369.329	172.884	76.649	618.862	4.425.844
Набавки	23.813	148.749	46.508	219.070	-	-	-	-	219.070
Зголемувања	-	-	-	-	93.172	8.966	6.358	108.496	108.496
Продажби и отуѓувања	(28.190)	(156.088)	-	(184.278)	(183.652)	(124.722)	-	(308.374)	(492.652)
Оштетување	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер во/од вложувања во недвижности	(46.863)	-	-	(46.863)	-	-	-	-	(46.863)
Отписи	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Крајна состојба на 31 декември 2025	2.026.662	1.571.091	197.158	3.794.911	278.849	57.128	83.007	418.984	4.213.895
Акумулирана амортизација									
Почетна состојба на 1 јануари 2024	(617.855)	(1.236.620)	(100.417)	(1.954.892)	(201.564)	(119.612)	-	(321.176)	(2.276.068)
Амортизација за годината (белешка 14)	(47.958)	(91.826)	(13.372)	(153.156)	(46.405)	(22.254)	(3.660)	(72.319)	(225.475)
Продажби и отуѓувања	-	72.541	-	72.541	-	-	-	-	72.541
Оштетување	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер во/од вложувања во недвижности	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Отписи	13.734	6.037	841	20.612	-	-	-	-	20.612
Крајна состојба на 31 декември 2024	(652.079)	(1.249.868)	(112.948)	(2.014.895)	(247.969)	(141.866)	(3.660)	(393.495)	(2.408.390)
Почетна состојба на 1 јануари 2025	(652.079)	(1.249.868)	(112.948)	(2.014.895)	(247.969)	(141.866)	(3.660)	(393.495)	(2.408.390)
Амортизација за годината (белешка 14)	(47.710)	(96.820)	(15.018)	(159.548)	(43.205)	(16.054)	(19.500)	(78.759)	(238.307)
Продажби и отуѓувања	12.265	155.792	-	168.057	176.199	124.722	0	300.921	468.978
Оштетување	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер во/од вложувања во недвижности	27.173	-	-	27.173	-	-	-	-	27.173
Отписи	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Крајна состојба на 31 декември 2025	(660.351)	(1.190.896)	(127.966)	(1.979.213)	(114.975)	(33.198)	(23.160)	(171.333)	(2.150.546)
Нето сметководствена вредност									
на 1 јануари 2024	1.474.910	288.957	33.010	1.796.877	120.877	24.729	-	145.606	1.942.483
на 31 декември 2024	1.425.823	328.562	37.702	1.792.087	121.360	31.018	72.989	225.367	2.017.454
на 31 декември 2025	1.366.311	380.195	69.192	1.815.698	163.874	23.930	59.847	247.651	2.063.349

На 31 декември 2025 година Банката нема недвижности и опрема заложени како колатерал (2024: нула).

30. Нематеријални средства

	Софтвер	Други нематеријални средства	Вкупно
Набавна вредност			
Почетна состојба на 1 јануари 2024	658,393	366,983	1,025,376
Зголемувања	8,512	39,464	47,976
Отпис	-	-	-
Пренос	23,063	(23,063)	-
Крајна состојба на 31 декември 2024	689,968	383,384	1,073,352
Почетна состојба на 1 јануари 2025	689,968	383,384	1,073,352
Зголемувања	56,335	108,951	165,286
Отпис	-	-	-
Пренос	-	-	-
Крајна состојба на 31 декември 2025	746,303	492,335	1,238,638
Амортизација			
Почетна состојба на 1 јануари 2024	(509,409)	(289,468)	(798,877)
Отпис	-	-	-
Амортизација за годината (белешка 14)	(70,369)	(32,754)	(103,123)
Крајна состојба на 31 декември 2024	(579,778)	(322,222)	(902,000)
Почетна состојба на 1 јануари 2025	(579,778)	(322,222)	(902,000)
Отпис	-	-	-
Амортизација за годината (белешка 14)	(70,818)	(37,558)	(108,376)
Крајна состојба на 31 декември 2025	(650,596)	(359,780)	(1,010,376)
Нето сметководствена вредност			
на 1 јануари 2024	148,984	77,515	226,499
на 31 декември 2024	110,190	61,161	171,351
на 31 декември 2025	95,707	132,555	228,262

Други нематеријални средства вклучуваат лиценци, нематеријални средства дадени под закуп, нематеријални средства во подготовка и други права.

31. Наеми

а) Наеми како наемопримател

Во Извештајот за финансиската состојба, средствата со право на користење се вклучени во ставката „Недвижности, опрема и средства со право на употреба“, а обврските за наем се вклучени во ставката „Останати финансиски обврски“.

Билансот на успех ги прикажува следниве износи што се однесуваат на наемите:

	2025	2024
Средства со право на употреба		
Земјиште и згради	163.874	121.360
Мебел и опрема	23.930	31.018
Земјиште и згради	59.847	72.989
Вкупно	247.651	225.367
Обврски за наем	279.008	240.391

	2025	2024
Амортизација на средствата со право на користење		
Земјиште и згради (белешка 29)	43.205	46.405
Мебел и опрема (белешка 29)	16.054	22.254
Моторни возила (белешка 29)	19.500	3.660
Вкупно	78.759	72.319

	2025	2024
Расходи од камата	6.826	4.934
Трошоци поврзани со наем на средствата со ниска вредност	12.531	16.219

Вкупниот паричен тек за лизинг во 2025 година изнесуваше 119.693 илјади денари (2024: 102.649 илјади денари). Од овие износи, 107.162 илјади денари (2024: 86.430 илјади денари) се за капитализирани лизинзи, а 12.531 илјади денари (2024: 16.219 илјади денари) се за други лизинзи.

Банката нема трошоци поврзани со варијабилни плаќања за наем и добивки или загуби кои произлегуваат од трансакции од продажба и повратни наеми.

Банката нема ограничувања или ковенанти што се наметнати со наемот, нема трансакции за продажба и поврат на наемот и нема договори за наем на кои се обврзува, но сè уште не започнале.

Анализата на достасаност на обврските за наем е прикажана во белешка 3.3.3.

31. Наеми (продолжува)**б) Наеми како наемодавател****Оперативен наем**

Анализа на доспевање на плаќањата за закуп која ги прикажува недисконтираните плаќања за закуп што треба да се добијат по датумот на известување:

	2025	2024
Помалку од една година	9.903	8.498
Од една до две години	8.256	1.594
Од две до три години	1.517	1.591
Од три до четири години	1.517	1.591
Од четири до пет години	1.517	1.591
Вкупно	22.710	14.865

Банката оствари приходи од наемнини кои произлегуваат од вложување во недвижности во износ од 7.049 илјади денари (2024: 6.934 илјади денари) и од сопствен имот во износ од 2.506 илјади денари (2024: 7.413 илјади денари).

32. Останати средства

	2025	2024
Аванси	43.388	14.703
Побарувања за даноци	1.719	1.583
Одложени расходи	40.108	38.641
Залихи	28.169	27.646
Останато	1.336	6.102
Вкупно	114.720	88.675

На 31 декември 2025 година, Банката има форвард и своп-договори зависни од промената на курсот како финансиски средства со позитивна објективна вредност од 1.319 илјади денари (2024: 6.078 илјади денари) прикажани во ставката „Останато“.

33. Финансиски обврски мерени по објективна вредност преку Биланс на успех

	2025	2024
Плаќања врз основа на акции подмирени со парични средства	52.990	51.420
Вкупно	52.990	51.420

34. Финансиски обврски мерени по амортизирана набавна вредност

Анализа по вид

	2025	2024
Депозити на банки	4.713.658	391.309
Депозити на други комитенти	121.582.704	106.780.501
Обврски по кредити	3.772.874	2.268.266
Субординирани обврски	2.161.716	1.534.426
Останати обврски	1.530.859	1.261.941
Вкупно	133.761.811	112.236.443

35. Депозити на банки

	2025	2024
Депозити по видување	678.822	363.636
Орочени депозити	4.007.163	-
Ограничени депозити	27.673	27.673
Вкупно	4.713.658	391.309

36. Депозити на други комитенти

	2025	2024
Препријатија		
- тековни / трансакциски сметки	27.173.345	26.387.045
- орочени депозити	2.493.571	744.903
- ограничени депозити	375.321	337.560
Јавни институции		
- тековни / трансакциски сметки	609.794	564.181
- орочени депозити	524	524
Физички лица		
- тековни / трансакциски сметки	66.042.043	55.588.365
- орочени депозити	20.572.827	20.952.768
- ограничени депозити	1.338.425	1.324.573
Финансиски институции		
- тековни / трансакциски сметки	1.618.361	534.261
- орочени депозити	1.344.943	331.758
- ограничени депозити	13.550	14.563
Вкупно	121.582.704	106.780.501

37. Обврски по кредити

	Каматна стапка (%)	2025	2024
Домашни извори:			
Развојна Банка на Северна Македонија (РБСМ)	0%, 1,5% 3mEURIBOR+0,75% with zero floor clause	3.269.487	1.764.232
Министерство за финансии (МФ)	0,5%	1.716	3.755
Странски извори:			
European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)	6mEURIBOR+1,35% co zero floor clause; 6mEURIBOR+1,45% co zero floor clause; 6mEURIBOR+1,50% co zero floor clause; 6mEURIBOR+1,60% co zero floor clause; 6mEURIBOR+1,70% co zero floor clause; 6mEURIBOR+1,80% co zero floor clause; 1.5%	501.671	500.279
Вкупно		3.772.874	2.268.266

На 31.12.2025

3mEURIBOR е 2,019%

6mEURIBOR е 2,124%

Кредити од Развојна банка на Северна Македонија (РБСМ)

Во 2025 година, Банката повлече средства од Развојната банка на Северна Македонија (РБНМ) врз основа на Договорот за учество во кредитна линија за финансирање инвестиции и развој на приватни трговски друштва - во вкупен износ од 31.380 илјади евра.

Кредитните линии преку РБНМ се обезбедени со меници во форма на нотарски акт и со обврска за воспоставување залог на побарувањата.

Банката воспостави залог во форма на нотарски акт во корист на РБНМ на побарувањата од договорите за подзаеми склучени со крајните корисници одобрени преку кредитните линии што ги администрира РБНМ. На 31.12.2025 година, износот на позајмици за кои Банката има обврска да воспостави залог на побарувањата во корист на РБНМ врз основа на кредитните линии изнесува 53.132 илјади евра.

Во октомври 2025 година, беше склучен Договор со Банката за развој на Северна Македонија за учество на НЛБ Банка АД Скопје во програмата за финансирање проекти со позитивен придонес во создавањето нови работни места во микро, мали и средни претпријатија преку Советот на Европа. Од оваа кредитна линија не беа повлечени средства на 31 декември 2025 година.

Кредити од Министерството за финансии (МФ)

Кредитите кои ги дава Министерството за финансии се обезбедени со меници од Банката.

Кредит од Европската банка за обнова и развој (ЕБОР)

Во текот на 2025 година, беа склучени следните нови договори за кредитни линии:

- Договор со Европската банка за обнова и развој за кредитната линија „Зелено и раст“ во износ до 3.568 илјади евра, наменет за инвестиции во Пелагонискиот и Југозападниот регион на Северна Македонија, во обновливи извори на енергија и енергетски ефикасни технологии, како и инвестиции во капитални трошоци за проширување на постојните бизниси или основање нови бизниси;
- Договор со Европската банка за обнова и развој за кредитната линија „Дигитал во Западен Балкан“ во износ до 2.000 илјади евра, наменет за инвестиции во технологија и/или услуги (вклучувајќи машини) дизајнирани за зголемување на автоматизацијата и олеснување на дигиталната трансформација.

Во 2025 година, од ЕБОР беа повлечени средства во вкупен износ од 3.500 илјади евра, и тоа: 1.000 илјада евра од Транша А од новата кредитна линија „Зелено и раст“ наменета за инвестиции од правни лица во Пелагонискиот и Југозападниот регион; 1.600 илјади евра од Транша А и ЕУР 900 илјади евра од Транша Б од Кредитната линија за финансирање на зелена економија III – REpower Residential, наменета за зелени инвестиции во станбениот сектор. Банката не обезбеди никаков колатерал за кредитните линии на ЕБОР.

На 31.12.2025 година, Банката е усогласена со финансиските услови наведени во Договорите.

38. Субординирани обврски

	2025	2024
Nova Ljubljanska Banka d.d.	2.161.716	1.534.426
Вкупно	2.161.716	1.534.426

Движење на субординирани обврски

	2025	2024
На 1 јануари	1,534,426	2,088,605
Парични ставки:		
- нови субординирани обврски	614,863	615,369
- отплата на субординирани обврски	-	(1,168,782)
- отплата на камати	(99,348)	(162,007)
Непарични ставки:		
- пресметани камати	122,625	142,894
- курсни разлики	(50)	(92)
- останато	(10,800)	18,439
На 31 декември	2,161,716	1,534,426

38. Субординирани обврски (продолжува)

На 22 декември 2021 година, Банката склучи Договор за субординиран заем со НЛБ д.д. во износ од 15.000 илјади евра, со каматна стапка од 6 месеци ЕУРИБОР + 4,49% годишно со клаузула од нулта долна граница и рок на отплата од 10 години (до 2031 година).

На 10.06.2024 година, Банката склучи Договор за субординиран заем со НЛБ д.д. Љубљана во износ од 10.000 илјади евра, што се смета за капитал од втора категорија согласно Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, со каматна стапка од 6 милиони ЕУРИБОР + 4,8% годишно со клаузула од нулта долна граница и рок на отплата од 10 години (до 2034 година).

Во 2025 година, Банката склучи Договор за субординиран заем со НЛБ д.д. Љубљана во износ од 10.000 илјади евра, што е признаено како капитал од втор степен во согласност со Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, со каматна стапка од MID каматна стапка своп (5-годишен IRS наспроти 6-ми ЕУРИБОР) + 4,01% годишно, и рок на достасување од 10 години (до 2035 година).

Ставката „Останато“ во табелата погоре содржи задржан данок (WTH) и акумулирана амортизација.

39. Останати финансиски обврски

	2025	2024
Обврски за дивиденди објавени за исплаќање	38.602	30.862
Временски разграничувања	136.704	135.443
Времено одложени плаќања	710.990	602.537
Обврски кон добавувачи	104.274	42.792
Краткорочни обврски од работа со кредитни картички	6.610	5.016
Обврски за наеми	279.008	240.391
Останато	254.671	204.900
Вкупно	1.530.859	1.261.941

Ставката „Времено одложени плаќања“ главно се состои од обврски кон клиентите за нераспределени плаќања од странство, а ставката „Останато“ главно вклучува обврски кон осигурителни компании.

40. Резервирања

Анализа и движење по тип на резервација

	Посебна резерва за вонбилансна изложеност	Посебна резерва за судски спорови	Пензии и други користи за вработени	Резервации за други долгорочни користи за вработени	Вкупно
На 1 јануари 2025	191.685	9.543	10.693	27.275	239.196
Направени резервации (белешка 12 и 15)	286.862	333	1.077	6.847	295.119
Исплати	-	-	(521)	(3.331)	(3.852)
Ослободени резервации (белешка 12 и 15)	(331.887)	(9.542)	-	(1.177)	(342.606)
Курсни разлики	(18)	-	-	-	(18)
Зголемување на дисконтираниот износ (белешка 4)	-	-	581	1.346	1.927
Трансфер во останата сеопфатна добивка (белешка 43)	-	-	3.306	-	3.306
На 31 декември 2025	146.642	334	15.136	30.960	193.072
На 1 јануари 2024	326.670	29.643	8.014	28.251	392.578
Направени резервации (белешка 12 и 15)	407.173	-	1.169	3.039	411.381
Исплати	-	(20.100)	(312)	(3.235)	(23.647)
Ослободени резервации (белешка 12 и 15)	(542.440)	-	-	(2.403)	(544.843)
Курсни разлики	282	-	-	-	282
Зголемување на дисконтираниот износ (белешка 4)	-	-	527	1.623	2.150
Трансфер во останата сеопфатна добивка (белешка 43)	-	-	1.295	-	1.295
На 31 декември 2024	191.685	9.543	10.693	27.275	239.196

Судските спорови се честа појава во банкарскиот сектор, поради природата на работењето. Банката е тужена во неколку тужби. Вкупната вредност на судските постапки на трети страни против НЛБ Банка е во износ од 957.310 илјади денари (2024: 607.526 илјади денари). Менаџментот, правниот оддел на Банката и надворешниот адвокат очекуваат позитивен исход од овие тужби и конечниот исход од овие тужби нема материјално да влијае на резултатите на Банката.

Во 2025 година, износот на резервации за потенцијални обврски врз основа на судски спорови е намален во споредба со 2024 година за износ од 9.542 илјади денари, кои резервации се искористени за еден судски случај. На 31 декември 2025 година, салдото на резервации за судски спорови на Банката, за еден судски случај, е во износ од 333 илјади денари (2024: 9.542 илјади денари).

40. Резервирања (продолжува)

Движење на посебна резерва за вонбилансни побарувања

	Состојба на 1 јануари 2025	Трансфер во(од) група 1	Трансфер во(од) група 2	Трансфер во(од) група 3	Трансфер	Зголемување / намалување	Промена во моделот / параметри за ризик	Курсни разлики и останати движења	Состојба на 31 декември 2025
Очекувани загуби за 12 месеци									
Гаранции и потенцијални обврски	132.867	(5.044)	10.519	911	6.386	48.815	(69.138)	(40)	118.890
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неоштетени									
Гаранции и потенцијални обврски	7.204	4.937	(11.006)	34.844	28.775	(21.443)	(734)	6	13.808
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени									
Гаранции и потенцијални обврски	51.614	107	487	(35.755)	(35.161)	(2.428)	(97)	16	13.944
Од кои: набавени кредитно оштетени финансиски средства									
Гаранции и обврски	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Од кои: набавени кредитно оштетени финансиски средства									
Гаранции и обврски	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Состојба на 1 јануари 2024	Трансфер во(од) група 1	Трансфер во(од) група 2	Трансфер во(од) група 3	Трансфер	Зголемување / намалување	Промена во моделот / параметри за ризик	Курсни разлики и останати движења	Состојба на 31 декември 2024
Очекувани загуби за 12 месеци									
Гаранции и потенцијални обврски	205.821	(6.522)	14.724	406	8.608	16.600	(98.413)	251	132.867
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неоштетени									
Гаранции и потенцијални обврски	26.561	6.316	(15.759)	1.727	(7.716)	(16.644)	5.003	-	7.204
Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени									
Гаранции и потенцијални обврски	94.288	206	1.035	(2.133)	(892)	(50.108)	8.295	31	51.614
Од кои: набавени кредитно оштетени финансиски средства									
Гаранции и обврски	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Од кои: набавени кредитно оштетени финансиски средства									
Гаранции и обврски	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Движење на договорните износи на гаранции и потенцијални обврски во вонбилансната евиденција

	Очекувани загуби за 12 месеци	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неоштетени	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2025	18.215.881	208.845	87.511	18.512.237
Зголемувања/(намалувања)	2.559.323	(540.037)	(33.219)	1.986.067
Трансфери	(637.184)	663.823	(26.639)	-
Состојба на 31 декември 2025	20.138.020	332.631	27.653	20.498.304

	Очекувани загуби за 12 месеци	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно неоштетени	Очекувани кредитни загуби за целиот животен век за кредитно оштетени	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2024	17.749.905	311.838	161.311	18.223.054
Зголемувања/(намалувања)	616.677	(237.241)	(90.253)	289.183
Трансфери	(150.701)	134.248	16.453	-
Состојба на 31 декември 2024	18.215.881	208.845	87.511	18.512.237

41. Останати обврски

	2025	2024
Одложени приходи	41,540	40,819
Примени авансни уплати	74	74
Обврски за даноци	13,279	8,257
Обврски за пресметани награди на членови на Управен одбор и менаџментот	34,255	57,248
Обврски за плати	200,397	43,109
Обврски за неискористени годишни одмори	33,459	32,551
Останато	98	-
Вкупно	323,102	182,058

На 31 декември 2025 година, Банката има форвард и своп-договори зависни од промената на курсот како финансиски обврски со негативна објективна вредност од 98 илјади денари (2024: 0) прикажани во ставката „Останато“.

42. Трансакции со поврзани страни

Поврзаните страни ги вклучуваат Нова Љубљанска Банка д.д. Љубљана како „матично друштво“, НЛБ ЛИЗ & ГО ДОО Скопје како „придружено друштво“, Надзорниот одбор, лицата со посебни права и одговорности во Банката, нивните поврзани субјекти и членови на семејството како

„Раководен кадар на Банката“ и членките на НЛБ Групаацијата како „Останати поврзани страни“. Банкарските трансакции се склучуваат со поврзани страни во нормалниот тек на работењето и се засноваат на условите на пазарот. Тие вклучуваат кредити, депозити и други трансакции.

Приходите и расходите за матичното друштво главно се состојат од трошоци за камати за субординиран заем, приходи и расходи за провизии за платен промет, добивки и загуби од курсни разлики и трошоци за ИТ-услуги, комуникациски и консултантски услуги, нето-приходи од дериватни средства чувани за тргување и др. Приходите и расходите за раководниот кадар главно се состојат од приходи од камати од кредити, трошоци по камати за депозити, приходи од провизии од платен промет, трошоци за службени патувања, добивки и загуби од курсни разлики и друго. Приходите и расходите за останатите поврзани страни главно се состојат од приходи од камати од кредити, трошоци по камати за депозити, приходи и трошоци за провизии за платен промет, добивки и загуби од курсни разлики и трошоци за консултантски услуги.

Со цел подобра презентација, обелоденување и следење на податоците за поврзани лица, Банката направи презентациска промена на извештајот.

Обемот на трансакции со поврзаните страни, како и состојбите на крајот на годината се следните:

42. Трансакции со поврзани страни (продолжува)

За годината завршена на 31 декември 2025:

	Матично друштво	Придружено друштво	Associate	Менаџерски персонал и нивни поврзани страни	Други поврзани страни	Вкупно
Тековна година 2025						
Приходи						
Приходи од камати	3.113	-	15.906	2.031	797	21.847
Приходи од провизии и надомести	7.283	-	372	458	18.220	26.333
Расходи за камати	-	-	-	-	-	-
Расходи за провизии и надомести	-	-	-	-	-	-
Нето добивки / (загуби) од финансиски инструмен-	-	-	-	-	-	-
Други оперативни приходи	10.645	-	3.814	60	10.070	24.589
Други оперативни расходи	-	-	-	-	-	-
Вкупно	21.041	-	20.092	2.549	29.087	72.769
Расходи						
Расходи за камата	(160.517)	-	-	(681)	(3.287)	(164.485)
Расходи за провизии и надомести	(16.516)	-	-	-	(159)	(16.675)
Нето-загуби од тргување	(4.563)	-	-	-	-	(4.563)
Расходи за набавка на нетековните средства	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средств	2.270	-	12.111	(227)	844	14.998
Останати расходи	(25.315)	-	(4.596)	(6.440)	(24.890)	(61.241)
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	(204.641)	-	7.515	(7.348)	(27.492)	(231.966)
	Матично друштво	Придружено друштво	Associate	Менаџерски персонал и нивни поврзани страни	Други поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31.12. 2025						
Средства						
Тековни сметки	417.783	-	-	-	86.479	504.262
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-
хипотекарни кредити	-	-	-	-	-	-
потрошувачки кредити	-	-	-	15.339	4.817	20.156
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	-
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	-	-	348.390	50.384	14.213	412.987
Вложувања во хартиите од вредност (Исправка на вредноста)	(47)	-	(1.964)	(800)	(144)	(2.955)
Останати средства	11.514	-	1.819	1.770	8.097	23.200
Вкупно	429.250	-	348.245	66.693	113.462	957.650
Обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Депозити	4.007.321	-	38.612	65.866	547.538	4.659.337
Издадени хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	-	-
Субординирани обврски	2.161.716	-	-	-	-	2.161.716
Останати обврски	12.686	-	61.523	(131)	(1.662)	72.416
Вкупно	6.181.723	-	100.135	65.735	545.876	6.893.469
Потенцијални обврски						
Издадени гаранции	56.742	-	-	-	177	56.919
Издадени кредитиви	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски (Посебна резерва)	(18)	-	-	7.037	2.891	9.928
Вкупно	56.724	-	-	6.972	3.047	66.743
Потенцијални средства						
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-

НЛБ Банка АД Скопје

Финансиски извештаи во согласност со МСФИ за годината завршена на 31 декември 2025 година

(Сите износи се искажани во илјади денари, доколку не е поинаку назначено)

42. Трансакции со поврзани страни (продолжува)

За годината завршена на 31 декември 2024:

	Матично друштво	Придружено друштво	Associate	Менаџерски персонал и нивни поврзани страни	Други поврзани страни	Вкупно
Претходна година 2024						
Приходи						
Приходи од камати	12.017	-	19.329	1.791	713	33.850
Приходи од провизии и надомести	9.845	-	370	312	788	11.315
Расходи за камати	-	-	-	-	-	-
Расходи за провизии и надомести	-	-	-	-	-	-
Нето добивки / (загуби) од финансиски инструменти	-	-	-	-	-	-
Други оперативни приходи	16.926	-	2.013	75	8.637	27.651
Други оперативни расходи	-	-	-	-	-	-
Вкупно	38.788	-	21.712	2.178	10.138	72.816
Расходи						
Расходи за камата	(181.493)	-	(197)	(386)	(2.347)	(184.423)
Расходи за провизии и надомести	(52.406)	-	-	-	(188)	(52.594)
Нето-загуби од тргување	4.920	-	-	-	-	4.920
Расходи за набавка на нетековните средства	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства	(56)	-	24.862	(8)	32	24.830
Останати расходи	(41.840)	-	(2.905)	(4.731)	(45.345)	(94.821)
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	(270.875)	-	21.760	(5.125)	(47.848)	(302.088)
Состојба на 31.12.2024						
Средства						
Тековни сметки	212.457	-	-	-	68.539	280.996
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-
хипотекарни кредити	-	-	-	-	-	-
потрошувачки кредити	-	-	-	11.823	8.952	20.775
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	-
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	-	-	316.006	43.275	8.532	367.813
Вложувања во хартиите од вредност	-	-	-	-	-	-
(Исправка на вредноста)	(2.125)	-	(14.080)	(462)	(878)	(17.545)
Останати средства	11.447	-	4	816	7.959	20.226
Вкупно	221.779	-	301.930	55.452	93.104	672.265
Обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Депозити	273	-	86.798	48.918	165.138	301.127
Издадени хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	-	-
Субординирани обврски	1.534.426	-	-	-	-	1.534.426
Останати обврски	8.775	-	152	7.665	16.968	33.560
Вкупно	1.543.474	-	86.950	56.583	182.106	1.869.113
Потенцијални обврски						
Издадени гаранции	14.372	-	-	-	177	14.549
Издадени акредитиви	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски (Посебна резерва)	(144)	-	181.053	11.255	80.904	273.212
Вкупно	14.228	-	181.053	11.183	81.044	287.508
Потенцијални средства						
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-

Трансакции со клучниот менаџерски персонал

	2025	2024
Извршни директори	256.112	240.538
Неизвршни директори	2.772	1.108
Вкупно	258.884	241.646

Целокупните надомести на клучниот менаџерски персонал се во согласност со договорите и одлуките.

43. Запишан капитал

	Број на акции	Обични акции	Премии од акции	Акции без право на глас	Вкупно
На 1 јануари 2024	854.061	854.061	2.274.484	-	3.128.545
На 31 декември 2024	854.061	854.061	2.274.484	-	3.128.545
На 31 декември 2025	854.061	854.061	2.274.484	-	3.128.545

Запишаниот капитал на Банката во 2025 се состои од 854.061 обична акција (2024: 854.061 обична акција). Обичните акции имаат номинална вредност од 1 илјада денари (2024: 1 илјада денари). Сите издадени акции се платени во целост.

Имателите на обични акции имаат право да примат дивиденди како што е објавено и имаат право на еден глас по акција на Собранието на акционери на Банката.

Со 31.12.2025 година Банката не поседува сопствени акции.

Во согласност со акционерската книга на Банката, на 31.12.2025 година, кај 743 обични акции, односно 0,0870 % од вкупниот акционерски капитал на Банката (2024: 743 обични акции, односно 0,0870 %) има ограничување на правото на глас на правата засновани на закон и/или одлука на надлежен орган.

Платените дивиденди од страна на Банката изнесуваат за 2025 година 2.217.142 илјади денари (2024: 2.251.305 илјади денари).

Дивидендата по обична акција за 2025 година изнесува 2.596 денари (2024: 2.636 денари).

Долунаведените акционери имаат повеќе од 5 % од издадените акции со право на глас:

Акционери	% на акции со право на глас	
	2025	2024
Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана	86,97%	86,97%

Нова Љубљанска банка д.д. Љубљана поседува 86,97 % од вкупниот запишан капитал и право на глас во НЛБ Банка АД Скопје.

По датумот на Билансот на состојба нема објавени дивиденди.

Ревалоризациски резерви

Ревалоризациската резерва го вклучува кумулативниот нето-ефект од промените во објективната вредност на вложувањата мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка сè до моментот на нивното депривнавање или оштетување.

Добивките и загубите што произлегуваат од промените во објективната вредност и состојбата на сметките за исправка на вредноста на должнички хартии од вредност мерени по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка се признаваат директно во ревалоризациските резерви.

43. Запишан капитал (продолжува)

Банката во согласност со МСС 19 признава ревалоризациски резерви за користи на вработени, за пензии, за актуарски добивки и загуби од ефектот на промените во актуарските претпоставки и приспособувањата на искуството (разликите помеѓу реализираните и очекуваните плаќања) и тие нема да бидат рекласификувани во Билансот на успех.

Ревалоризациски резерви (продолжува)

Во ревалоризациски резерви се прикажуваат промените во актуарските претпоставки за отпремнини како разлика од претходната актуарска пресметка и новата актуарска пресметка која го вклучува ефектот на настаните што навистина се случиле во периодот. Вакви искусвени промени кои се евидентираат во ревалоризациски резерви се: промени во финансиските претпоставки (дисконтна стапка, очекувана стапка на поврат, нивоа на идни плати и користи), промена во демографските показатели, промена во искусствените претпоставки и друго.

	2025	2024
Ревалоризациски резерви од долгорочни користи за вработени	(4.451)	(1.145)
Ревалоризациски резерви на финансиски средства преку ОВОСД - сопственички инструменти	133.356	134.687
Ревалоризациски резерви на финансиски средства преку ОВОСД - должнички инструменти	(11.681)	(63.383)
Исправка на вредност - финансиски средства преку ОВОСД - должнички инструменти	4.518	10.501
Вкупно	121.742	80.660

Движење на ревалоризациските резерви:

	2025	2024
На 1 јануари	80.660	(21.802)
Актуарски добиви/(загуби) за користи по престанокот на вработувањето	(3.306)	(1.295)
Нето добивки/(загуби) од промени во објективната вредност на финансиски средства ОВОСД - сопственички инструменти	(1.331)	26.456
Нето добивки/(загуби) од промени во објективната вредност на финансиски средства ОВОСД - должнички инструменти	51.702	82.440
Нето добивки/(загуби) од оштетување на финансиски средства ОВОСД - должнички инструменти	(5.983)	(5.139)
На 31 декември	121.742	80.660

43. Запишан капитал (продолжува)

Задржана добивка

Еден дел од задржаната добивка е реинвестирана добивка од претходната година, која беше издвоена со распределба на добивката и е наменета за инвестиции за материјални и нематеријални средства во наредната година, со цел користење на даночни ослободувања за направените инвестиции. Според одлуката, во 2025 година Банката издвои износ од 231.000 илјади денари за инвестиции (2024: 231.000 илјади денари), а искористениот износ на инвестиции 185.550 илјади денари (2024: 171.862 илјади денари) е искористен за даночно ослободување.

Останати резерви

Ставката „Останати резерви“ се состои од распределба на добивките од претходни години, кои според одлука се задржани како резерви на Банката.

Во Останати резерви се вклучени законските резерви. Според локалната законска регулатива, Банката треба да издвојува 5 % од нето-добивката за годината во законска резерва сè додека законската резерва не достигне износ еднаков 1/10 од регистрираната основна главнина. Сè додека не се достигне минималното ниво, законската резерва може да се користи само за покривање на загуби.

Останати сопственички инструменти

По првичното признавање, другите сопственички инструменти се класифицираат делумно или целосно како сопственички инструменти доколку договорните карактеристики на инструментите се такви што Банката мора да ги класифицира како сопственички инструменти во согласност со МСС 32 - Презентирање на финансиски инструменти. Издаден финансиски инструмент се смета за сопственички инструмент само ако тој инструмент не претставува договорна обврска за плаќање готовина или пренос на друго финансиско средство.

Издадените финансиски инструменти со капитални карактеристики се признаваат во капиталот во Извештајот за финансиската состојба. Трошоците директно поврзани со издавањето на финансиски инструмент треба да се евидентираат во нераспределена добивка. За финансиските инструменти деноминирани во странска валута, курсните разлики од последователните мерења на состојбата на инструментите се евидентираат во Нераспределена добивка.

Ниту една добивка или загуба нема да се признава во билансот на успех при купување, продажба, издавање или откажување на сопственичките инструменти на Банката. Каматата на таквите инструменти се признава директно во нераспределената добивка и се исплаќа од добивката достапна за распределба.

Договорите за субординирани кредити вклучени во Други капитални инструменти претставуваат дополнителен основен капитал на Банката (капитал од Ниво I) со следниве главни услови:

- каматата се плаќа по претходна одлука на Надзорниот одбор на Банката. Банката има целосно дискреционо право, во секое време, да го откаже, целосно или делумно, секое плаќање камата на неопределено време и на некумулативна основа;
- кредитот нема датум на достасување;
- во случај на стечај или ликвидација на Банката, наплатливо на инструменти кои се дел од дополнителниот капитал на Банката;
- остварувањето на опцијата за отплата е дискреционо право само на Банката;

43. Запишан капитал (продолжува)

- во случај на критичен настан, главницата на овој инструмент се отпишува или намалува на трајна или привремена основа или инструментот се претвора во инструмент од обичен капитал;
- инструментот може да се отплати само во случај на стечај и ликвидација на Банката или по добивање согласност од Надзорниот одбор.

На 6 август 2024 година, Банката склучи Договор за нов субординиран заем во износ од 10.000 илјади евра со НЛБ д.д. Љубљана, што се смета за дополнителен акционерски капитал, капитал од Ниво I со каматна стапка од 12-месечен ЕУРИБОР + 7,06% годишно, со клаузула од нулто долно ниво. На 15 мај 2025 година, Банката потпиша Договор за нов субординиран заем во износ од 15.000 илјади евра со НЛБ д.д. Љубљана, што се смета за дополнителен капитал од Ниво I, со каматна стапка од 12-месечен ЕУРИБОР + 5,24% годишно, со клаузула од Нулто долно ниво (Zero Floor clause).

44. Заработка по акција

Пресметката на заработката по акција на 31 декември 2025 е направена врз основа на нето-добивката за годината која им припаѓа на имателите на обични акции во износ од 3.773.007 илјади денари (2024: 4.153.780 илјади денари) и пондерираниот просечен број обични акции во текот на годината завршена на 31 декември 2025 од 854.061 акција (2024: 854.061 акција). Пресметката за основната заработка по акција е:

	2025	2024
Нето добивка која припаѓа на акционерите за основна и разводната заработка по акција (во илјади денари)	3.773.007	4.153.780
Пондериран просечен број на акции за основна и разводната заработка по акција	854.061	854.061
Основна заработка по акција (во денари)	4.418	4.864
Разводната заработка по акција (во денари)	4.418	4.864

Пресметката на пондерираниот просечен број обични акции за годината што завршува на 31 декември 2025 и 31 декември 2024 е како што следува:

	2025	2024
Издадени обични акции на 1 јануари	854.061	854.061
На 31 декември	854.061	854.061

Не постојат други трансакции кои вклучуваат обични акции или потенцијални обични акции помеѓу датумот на известување и датумот на одобрување на овие финансиски извештаи.

45. Промени во обврските што произлегуваат од финансиските активности

	На 1 јануари 2025	Парични приливи	Парични одливи	Движење на курсни разлики	Пресметани ефективни камати	Останато	На 31 декември 2025
Тековни каматоносни обврски по субординирани кредити	(2.897)	-	(162.007)	(188)	122.624	-	9.391
Нетековни каматоносни обврски по субординирани кредити	1.537.323	614.863	-	139	-	-	2.152.325
Платени дивиденди	30.862	-	(2.090.997)	-	-	2.098.736	38.601
Вкупно обврски од финансиски активности	1.565.288	614.863	(2.253.004)	(49)	122.624	2.098.736	2.200.317

	На 1 јануари 2024	Парични приливи	Парични одливи	Движење на курсни разлики	Пресметани ефективни камати	Останато	На 31 декември 2024
Тековни каматоносни обврски по субординирани кредити	(2.225)	-	(162.007)	2	161.333	-	(2.897)
Нетековни каматоносни обврски по субординирани кредити	2.090.830	615.369	(1.168.782)	(94)	-	-	1.537.323
Платени дивиденди	24.512	-	(2.244.132)	-	-	2.250.482	30.862
Вкупно обврски од финансиски активности	2.113.117	615.369	(3.574.921)	(92)	161.333	2.250.482	1.565.288

46. Последователни настани

По 31.12.2025 година – датумот на известување, до датумот на одобрување на овие финансиски извештаи, нема настани што би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту дополнителни настани освен оние објавени погоре, кои се материјално значајни за да бидат објавени во овие финансиски извештаи.

Раководни тела

Во последниот квартал од 2025 година, Народната банка на Република Северна Македонија донесе Одлуки за именување и преименување на членови на Управниот одбор на Банката, кои стапуваат на сила од 1 јануари 2026 година.

Имено, на 18 ноември 2025 година, Народната банка на Република Северна Македонија донесе Одлука со која даде претходна согласност г-дин Кирил Бухов да биде именуван за член на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје за мандат од 1 година, почнувајќи од 3 јануари 2026 година, и Одлука за повторно именување на г-ѓа Катерина Јанковиќ за член на Управниот одбор за мандат од 4 (четири) години, почнувајќи од 30 јануари 2026 година.

На 15 декември 2025 година, Народната банка на Република Северна Македонија донесе Одлука со која даде претходна согласност г-дин Драгиша Тадиќ да биде именуван за член на Управниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје за мандат од 1 година, почнувајќи од 4 јануари 2026.

Во текот на 2026 година, по датумот на известување, геополитичкиот конфликт во Иран и Блискиот Исток ескалираше, што претставува значаен меѓународен настан. Врз основа на извршената проценка, менаџментот смета дека овој настан нема ниту директно ниту материјално влијание врз финансиската состојба, оперативните резултати или паричните текови на Банката. Банката ќе продолжи внимателно да ги следи понатамошните случувања и, каде што е соодветно, ќе ги открие нивните потенцијални ефекти во следните периоди на известување.

Годишно собрание на акционери на НЛБ Банка АД Скопје

Предлог-одлука за разгледување и прифаќање на Извештајот на Друштвото за ревизија КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување за 2025 година со Мислење на Надзорниот одбор по Извештајот

Врз основа на член 39 став 1 од Статутот на НЛБ Банка АД Скопје, Собранието на НЛБ Банка АД Скопје ја донесе следната:

Одлука за разгледување и прифаќање на Извештајот на Друштвото за ревизија КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување за 2025 година со Мислење на Надзорниот одбор по Извештајот

1. Се разгледа и прифати Извештајот на Друштвото за ревизија КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување за 2025 година со Мислење на Надзорниот одбор по Извештајот, како прилог кон оваа одлука;
2. Одлуката стапува во сила на денот на донесувањето.

Во Скопје, 28.05.2026 година

Одлуката да се достави до:

- Секретаријат
- Контролинг, финансиско сметководство и администрација

Претседавач
на Годишно собрание на акционери
на НЛБ Банка АД Скопје

Образложение

Надзорниот одбор на НЛБ Банка АД Скопје има дадено писмено мислење по Извештајот на Друштво за ревизија КПМГ РЕВИЗИЈА ДОО Скопје за извршена ревизија на финансиските извештаи на НЛБ Банка АД Скопје, изготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување за 2025 година и истото е составен дел на Извештајот.

Скопје, мај 2026 година